VINYL

MODERNE MUZIEK

NUMMER 15

GRATIS FLEXIDISC

MET CHRIS AND COSEY EN MINIMAL COMPACT

NICK NICELY
JOAN LA BARBARA
LAATJES
ANTHONY MORE
PINSKY ZOO
WILD SWANS
CULTURAL DECAY
DIE KAPAZITÄT
MODERN KLASSIEK
AUDITION COLORÉE
BERLITZ

2E JAARGANG JUNI 1982 LOSSE NUMMERS FL 3,95 / BF 75

en van het statiegeld kopen we 'n plaat...

DIE KRUPPS
Volle Kraft voraus'

De naam van de plaat zeg 't eigenlijk al: veelbelovende neue deutsche töne!

LAURIE ANDERSON
'Big Science'

Een van de meest onderschatte elpees van het jaar, moet beslist in de herkansing!

STEEL PULSE
True Democracy'

Knoepert van 'n plaat, aanrader is zondermeer het nummer 'Ravers'.

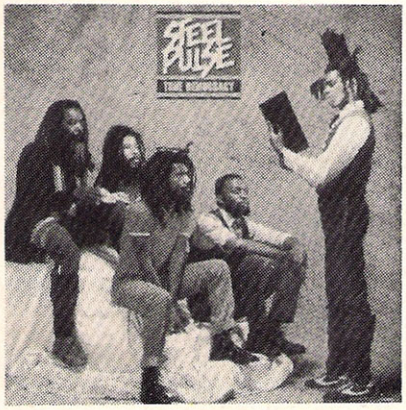

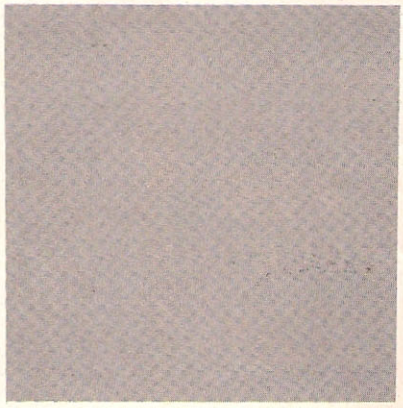

ASSOCIATES
'Sulk'

De langverwachte nieuwe van de aso's reeds her en der te koop.
Kanjer!

het geld ligt op straat!

wea
Records

INHOUD

NIKS IS NIEUW THE WILD SWANS **5**
VEELKLEURIGE STEMMEN DIE KAPAZITÄT **6**
LAATJES: NYERERE OP DE TONEN VAN EEN BAS ROKUS EN ANNE **8**
EINZELGANGER BERLITZ BERLITZ **11**
SIGNALEMENT **12**
INVALSHOEK **17**
AUDITION COLOREE VAN KLANK TOT KLEUR **18**
HETE ZOMERS ANNO '82 NICK NICELY **20**
CREATIEVE TECHNOLOGIE CHRIS AND COSEY / FLEXIDISC **24**
ACCULTURATIEPROCES MINIMAL COMPACT / FLEXIDISC **25**
ALLEEN OP DE WERELD ANTHONY MORE **28**
DEPRESSIEGAS IS OPGETROKKEN CULTURAL DECAY **30**
INTRODUCE ME TO PINSKY ZOO PINSKY ZOO **32**
'SOUND', EEN UNIVERSEEL BEGRIP MODERN KLASSIEK **34**
HET ORIGINELE INSTRUMENT JOAN LA BARBARA **36**
NIEUW UIT RELEASELIJST **38**
NIEUW UIT RECENSIES **39**

Vinyl is een muziektijdschrift dat maandelijks verschijnt. De redactie beoogt op onbevooroordeelde wijze vernieuwende stromingen en onderstromingen binnen de muziek te belichten.
Een abonnement (12 nummers) gaat in met het volgende nummer en kan worden verkregen door de antwoordcoupon op te sturen, of door een bedrag van ƒ 41,– (Bfr. 780) over te maken op postgiro 4306590, of Rabobankrekening 393686620. Abonnementen worden automatisch verlengd, tenzij één maand voor het verstrijken van de abonnementsperiode schriftelijk wordt opgezegd.
Muzikanten die in aanmerking willen komen voor de flexidisc kunnen hun materiaal opsturen naar de postbus.
Vinyl is een uitgave van de Stichting Vinyl. Niets uit deze uitgave mag op welke wijze dan ook worden vermenigvuldigd zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.
Vinyl: Kleine Gartmanplantsoen 14, 1017 RR Amsterdam.
Postbus 43030, 1009 ZA Amsterdam, tel. 020-249226 (administratie/advertenties), 020-227119 (redactie).

Dagelijks bestuur
Arjen Schrama
Hoofdredactie
Stephen Emmer
Eindredactie
Ann Bouwma
Bureauredactie
Oscar Smit
Gerard J. Walhof

Vormgeving
Max Kisman
Ronald Timmermans
Fotografie
Ari
Fran van der Hoeven
Vincent Kruijt
Laboratori! Kooos
Roy Tee
Robby Zahler

Medewerkers
Erwin Blom
Brian Dommisse
Pim van Galen
Jan Landuydt
Joost Niemöller
Dick Rijken
Harold Schellinckx
Tom Telman
Erik Voogel
Sigrid Wissing
Administratie
Nora Bekkering
Nico Marinus
Henriette Nering Bögel
Inge Rieval
Hans Schot

Advertenties
Rudolf Kerbosch
tel. 0202-249226
Feenstra-Salemink bv
Warnsveld 05750-27111
Druk/Zetwerk
SSP, Amsterdam
Distributie
Betapress BV

rectificatie: Ata-tak-tak in Vinyl 14 was van Joost Niemöller

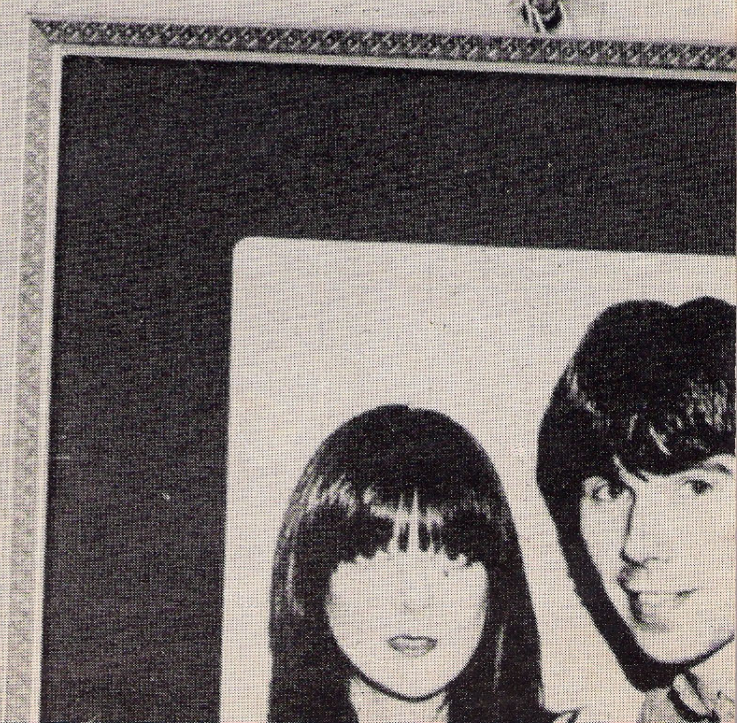

VAN ZAKGELD NAAR SALARIS.
WORDT 'T NIET TIJD VOOR 'N POSTGIROREKENING?

Je begint aan je eerste echte baan. En dat betekent dus ook je eerste echte salaris. Weet je trouwens al waar je 't op laat storten? Denk 'ns even aan Giroblauw, de kleur van je eigen postgirorekening. Gemakkelijk en gratis.

Je ontvangt er je salaris op, betaalt ermee en je kunt ermee sparen op een aparte renterekening.

Bovendien kun je, als je een postgirorekening hebt, girobetaalkaarten aanvragen. Daar kun je overal mee betalen, ook zonder 'n cent op zak.

Kortom, als je salaris gaat verdienen, is het tijd om de bon in te vullen en op te sturen.

Of je loopt even naar het postkantoor om meteen je eigen postgirorekening aan te vragen.

Open voor mij een postgirorekening. VIN-06 JC

Naam _____

Voornamen (voluit) _____ M/V

Straat _____

Postcode/Plaats _____

Telefoonnummer _____

Geboortedatum _____

Zend bon in envelop zonder postzegel naar: Administratiekantoor postgiro/rijkspostspaarbank, postbus 99955, 8900 GA LEEUWARDEN.

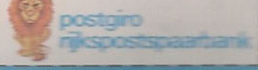

GIROBLAUW PAST BIJ JOU

NIKS IS NIEUW

THE WILD SWANS

Van de Liverpoolse groep The Wild Swans kwam begin dit jaar de 12 inch single 'The revolutionary spirit/God forbid' uit op Zoo-Records. Een plaat die te snel en te gemakkelijk werd gekwalificeerd als een van de vele pogingen in het Joy Division/Bunnymen stramien. Niet geheel onwaar, maar ook niet helemaal terecht omdat The Wild Swans meer in hun mars hebben dan een modieus geluid. De nummers op de single zijn bovenal goede popsongs, met een warmte en intensiteit die meer dan welkom is tijdens de huidige trend van verheerlijkte wegwerpmuziek.

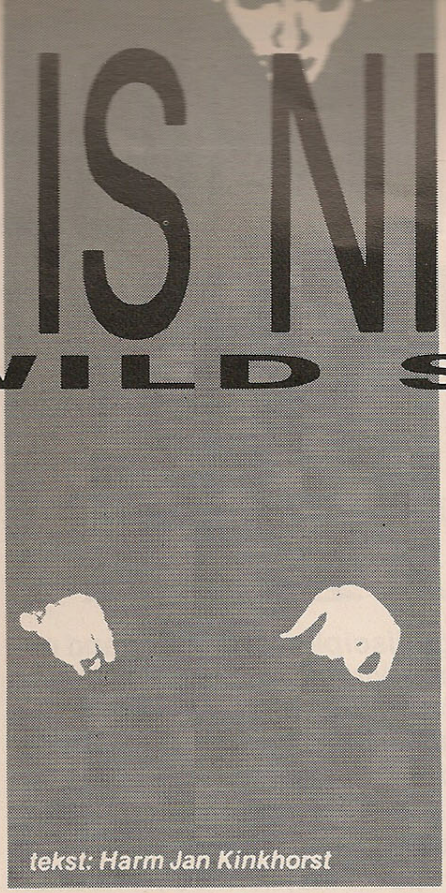

tekst: Harm Jan Kinkhorst

The Wild Swans bestaan uit **Paul Simpson,** zang, en **Gerard Quinn,** toetsen, beiden afkomstig uit The Teardrop Explodes. Verder **Jerry Kelly,** gitaar, en **Alan Wills,** drums. Een zekere **Phil,** trompettist in The Modernaires, speelt af en toe mee op bas maar heeft geen plannen om zich te binden.

Gerard: 'Na de periode bij The Teardrop Explodes gingen Paul en ik werken aan experimentele dingen, filmmuziek-achtig. Tot we ons realiseerden dat, als we daar ooit verder mee wilden komen, we dat moesten aanpassen aan een groepsformaat. We bleken ook anderen nodig te hebben om ons verder te inspireren'.

Jerry – een oude kennis – wordt gerecruteerd, waarna verschillende ritmesecties worden uitgeprobeerd, maar geen enkele combinatie bevalt. In september '81 nemen The Wild Swans een single op, met Pete de Freitas (van Echo and the Bunnymen) als drummer en producer. Live spelen ze met The Teardrop Explodes in Club 200 en als voorprogramma van the Bunnymen tijdens een korte winter-tournee.

De banden met Liverpool en het 'Zoo-kamp' zijn dus sterk, maar de groepsleden zijn niet van plan om als 'nieuwe Liverpoolse groep' door het leven te gaan. Als ik echter de muzikale achtergrond van Joy Division/Bunnymen aantip, veroorzaakt dat grote verontwaardiging en een lange discussie over originaliteit volgt.

Paul: 'Jij kent alleen de single'.

Gerard: 'Ik dacht dat het een beetje op de nieuwe single van The Associates leek. Misschien heeft het iets weg van de oude Bunnymen, maar die zijn tegenwoordig heavy rockers'.

Jerry: 'Dat soort vergelijkingen stelt teleur, vooral als die al gemaakt worden terwijl je nog geen elpee uit hebt. Dan pas krijg je een goed beeld van onze muziek'.

Gerard: 'Maar het is toch logisch dat je muziek vergelijkt met andere soorten muziek, want er is niks nieuws onder de zon. Originaliteit bestaat eigenlijk niet'.

Alan: 'Je neemt altijd een bepaalde stijl aan die niet nieuw kan zijn, maar elke persoon is anders en het gaat erom dat je persoonlijkheid tot uiting komt'.

Het blijkt dat de groepsleden (behalve Paul) in feite niet zo erg op de hoogte zijn van wat er momenteel muzikaal zoal gaande is. Gerard is vooral geïnteresseerd in klassieke muziek, Jerry bezit geen enkele elpee en Alan houdt vooral van jazz en drumt omdat hij de drummer van Can zo goed vindt.

Wat mij betreft zijn er twee factoren die The Wild Swans tot een bizondere groep kunnen maken: Gerard op toetsen en Jerry op gitaar. Momenteel zit Gerard opgescheept met een string-synthesizer, wat de groep een vrij beperkt geluid geeft. Hij is zich ervan bewust dat hij zo slechts een suikerlaagje kan aanbrengen en hoopt dan ook een echte concertpiano te kunnen kopen zodra de groep een voorschot krijgt (ze zijn in onderhandeling met een paar grote platenmaatschappijen).

Jerry speelde op de single al heel verdienstelijk en blijkt nu – een half jaar later – een gitarist met een behoorlijk potentieel. De teksten van The Wild Swans zijn niet zo belangrijk, het gaat volgens hen meer om het gevoel. Elk nummer heeft een eigen sfeer, waar Paul wat passende regels bij zoekt. Het sfeervolle (bijna romantische) komt ook tot uitdrukking in de groepsnaam.

Paul: 'Ik vond de naam in een sprookjesboek; het klonk gewoon mooi en het roept een sterk beeld op. Bovendien laat het beide kanten van onze muziek zien: de verfijnde schoonheid van de zwanen, maar ook een zekere agressiviteit, gedrevenheid'. ◄

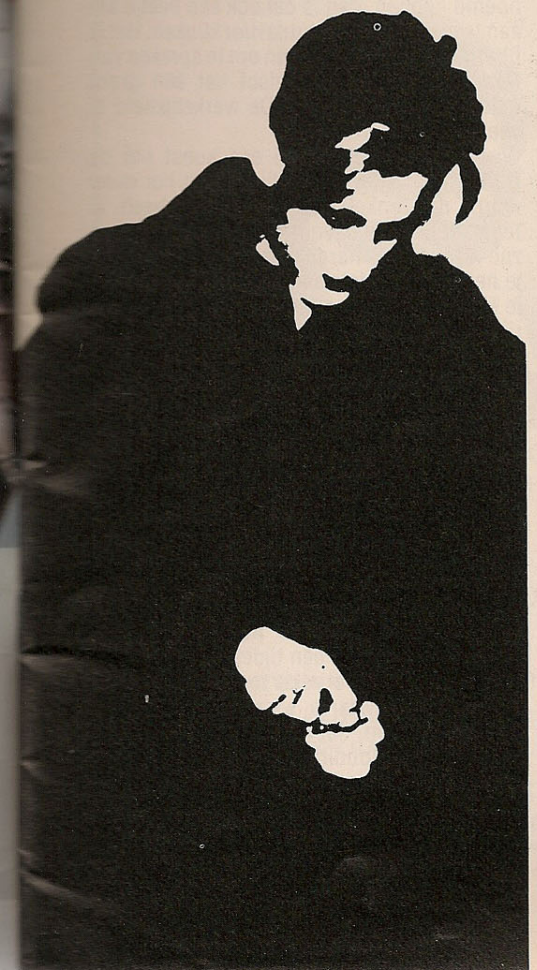

tekst: Joost Niemöller fotografie: Fran van der Hoeven

VEELKLEURIGE STEMMEN

DIE KAPAZITÄT

Het resultaat van een niet al te gedisciplineerd verlopend gesprek tussen vier mensen in een kleedkamer is een knoop van stemmen. En zo klonk het dus later uit de speaker van mijn bandrecorder. Er waren langzame en duidelijke stemmen tussen, maar ook zachte stemmen die in hoog tempo doorratelden. Soms hadden alle vier de stemmen tegelijk iets verschillends mee te delen, soms ook viel er plotseling een stilte. Maar vooral was het voor elke stem kennelijk nodig een andere te onderbreken. Er moest dus achteraf systeem in worden gebracht.

Chrisoph Willumeit, Stephan Braun en Wolfgang Marx komen uit Hamburg en vormen de groep Die Kapazität. Een groep met een synthesizer, een basgitaar, een ritmemachine, een saxofoon en een gitaar, maar vooral een groep met drie zangers. Twee jaar bestaat Die Kapazität inmiddels. Er werd een 12-inch uitgebracht die Bündig heette en een elpee getiteld Leichte Stimmen.

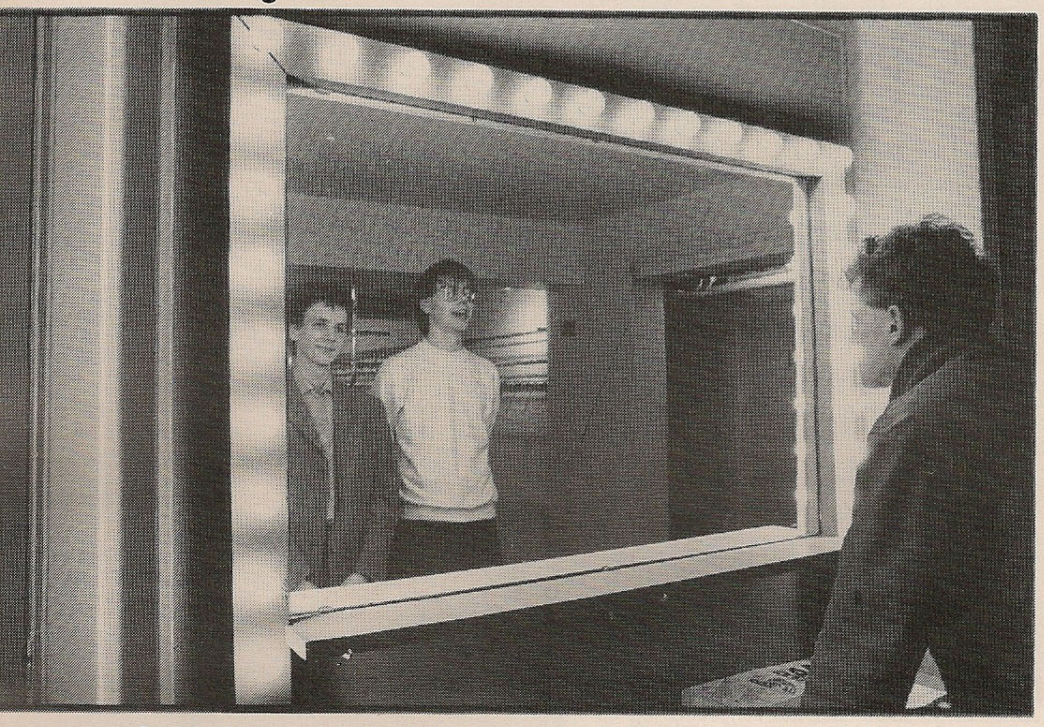

Op de hoes van de elpee staat een meisje dat een koffer opent waarin een wirwar van kleren blijkt te zitten. En dat in felle, zeer verschillende kleuren. Toen moest ik gelijk aan jullie muziek denken.

Die Kapazität: 'Ja, daar zijn heel wat verschillende antwoorden op mogelijk. Wat betreft onze muziek kun je bijvoorbeeld zeggen dat we niet over een bepaalde stemming willen mediteren. Leichte Stimmen is geen ondergangsplaat à la Joy Division, maar ook geen pretentieloze, zogenaamd vrolijke dansplaat. Het is een weergave van het leven, met al die verschillende stemmingen erin. Nu is het ook weer niet zo, dat we zoiets als een concept, of een kant-en-klaar beeld naar buiten toe hebben willen vaststellen. Bijvoorbeeld de foto op die hoes, dat ging meer zo van 'ja, dat zou kunnen passen', het was geen rationeel principebesluit'.

'Je zou onze muziek kunnen opvatten als Spielerei met bepaalde frasen en manieren om ergens tegen aan te kijken. We hebben geen zekerheden aan te bieden, maar eerder ironie, relativering. Op een van de stukken, O. S. .R. L., komt bijvoorbeeld de regel voor 'New York interessiert mich nicht, da ist die Polizei korrupt', en dat heeft niets te maken met de gedachte 'ik ben Duits en ik ben daar trots op', maar het is eerder de ironisering daarvan. Ik zal maar zeggen; het zoeken naar argumenten voor behoudzucht'.

'We zijn er dan ook totaal niet in geïnteresseerd om typisch Duitse muziek te gaan maken. Oké, we zingen in het Duits, maar dat doen we omdat het vanzelfsprekend is, omdat we gewend zijn in die taal te denken en te spreken. Uiteindelijk is onze muziek eerder een weergave van onze leefsituatie, of liever; onze levensstijl. Verreweg de meeste Duitse groepen spelen ondanks al hun 'Duitse trots' dezelfde muziek zoals die al twintig jaar in Engeland en Amerika wordt gemaakt, daar is absoluut niets nieuws of unieks aan. Of het gebeurt volgens het procedé: Rheingold immiteert DAF immiteert Die Krupps immiteert. . . enz. Een van de weinige groepen waarvoor een uitzondering gemaakt kan worden is Palais Schaumburg'.

'Ja, Palais Schaumburg is misschien wel de beste Duitse band van dit moment. Wij zijn heel anders, veel minder experimenteel. Je zou het niet zeggen wanneer je naar Leichte Stimmen luistert, maar we zijn grote fans van XTC. Het maken van mooie, en toch ook originele popsongs is het ideaal. En dat we daarbij gebruik maken van elektronica is van minder belang. Voor improvisatie is tijdens optredens niet zoveel plaats bij ons, net zo min als we bepaalde machinale effecten van elektronische instrumenten willen gebruiken om daar al experimenterend van uit te gaan. Dat zogenaamde typische synthesizergeluid is tenslotte ook al een cliché van heb ik jou daar geworden'.

'Neem nu bijvoorbeeld dat beroemde synthesizergeluid van DAF. Zo eenvlakkig en in feite zo clichématig als maar kan. En dan zo'n hitserige stem die slogans uitbraakt. Ik denk, als we onze elpee 'Leichte Stimmen' genoemd hebben, dan is dat ook een beetje om aan te geven dat we zo dus *niet* klinken. Het is überhaupt natuurlijk onzin om te spreken van Neue Deutsche Welle alsof het één groot massaal front zou zijn. De werkelijkheid is veel genuanceerder'.

'Voor ons is het vooral een kunst om de Duitse taal zo te laten klinken dat het meer wordt dan enkel haat. Het Duits heeft in tegenstelling tot bijvoorbeeld het Engels door zijn klanken iets hards en zakelijks en zo hoor je het ook meestal van Duitse groepen. Maar je kunt het ook zo zingen dat er een grotere rijkdom aan stemmingen uit blijkt. Met 'Leichte Stimmen' hebben we dat tenminste geprobeerd'.

Jullie hebben geen drummer.

'Nee, we hebben er wel een gehad, maar die wervelde nogal van de ene naar de andere groep. Het punt is; we willen niet een drummer die in zichzelf opgesloten een bepaald ritme slaat, maar we zoeken er een die óók af en toe basgitaar speelt, zingt of weet ik veel. Iemand die in de groep geïntegreerd is. Vooral qua mentaliteit, en dat is nog wel het moeilijkste. De situatie met de ritmebox beschouwen we als een tijdelijke fase. Op de volgende plaat moet zeker meer levend ritmegeluid komen. Maar ja, we zijn als groep nu zo hecht geworden, dat is een vorm van onderlinge verstandhouding waar niet zo makkelijk een vreemd iemand bij kan. Uiteindelijk is het toch ook een soort humor die je met elkaar gaat delen, dat valt niet zo goed uit te leggen. Je moet het aanvoelen'. ◄

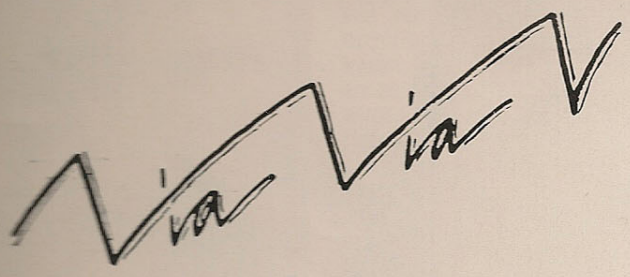

Utrechtsedwarsstraat 10 Tel 020-220849

INKOOP (VAN 10–12 UUR) EN
VERKOOP GRAMMOFOONPLATEN
ZEER GROTE SORTERING 2e HANDS
POP LP'S VANAF F. 2,50
TEVENS DIVERSE NIEUWE PLATEN.

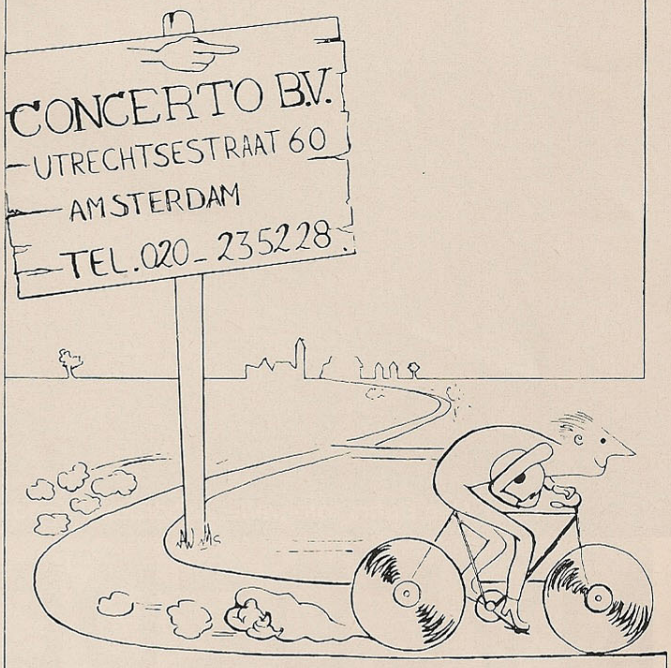

AB

GROTE SORTERING TIJDSCHRIFTEN
ONDER ANDERE:

KUNST FILM MUZIEK
FEMINISME POLITIEK
MODE

ATHENAEUM NIEUWSCENTRUM
Spui 14-16 1012 XA Amsterdam 020/242972
ATHENAUEM BOEKHANDEL B.V. 020/233933/226248

openingstijden ANC
7.00 uur tot 22.00 uur/op zondag 10.00 uur tot 18.00 uur

O R O
GRAMMOFOONPLATEN

SPECIALIST
in oude popmuziek
vooral 70-er jaren popmuziek
en oude soul
superspecialist in originele sixties rock 'n roll
singles en elpees

Utrechtsestraat 58 Amsterdam 020/245467

LAATJES:

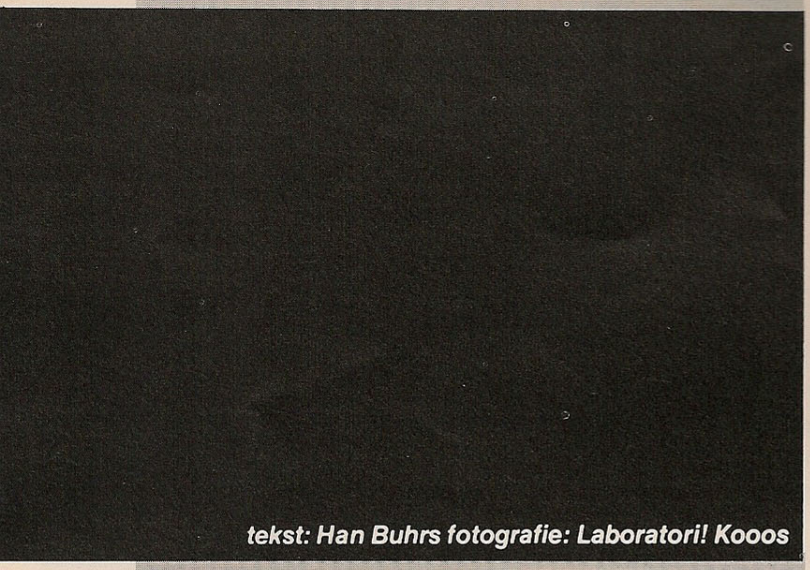

tekst: Han Buhrs fotografie: Laboratori! Kooos

NYERERE OP DE TONEN VAN EEN BAS

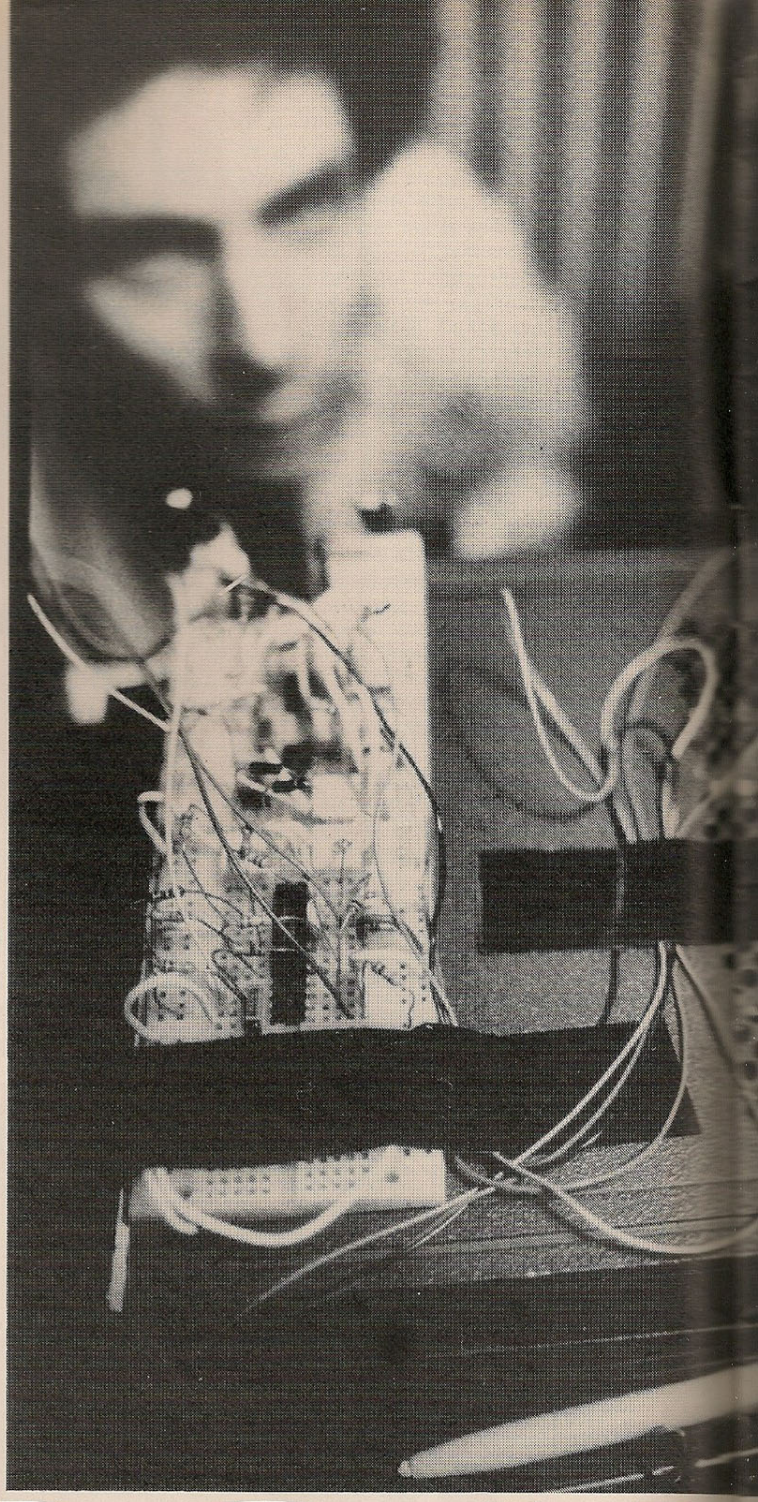

ROKUS & AN

Een zweverig, melodisch muziekstuk. Harde bastonen doorkruisen in een vreemde telling de muziek. Een bosje rauwe saxen volgt die rare telling. Met de rustieke gitaarpartij is ook iets aan de hand: een neuzelige stem, die later aan een Indiase zangeres blijkt toe te behoren, brabbelt bij vlagen mee. De effecten klinken niet gedubt of aan elkaar geplakt. Dat blijkt ook niet zo te zijn. De makers hebben maandenlang aan een volstrekt nieuwe tape-techniek gewerkt. De uitvinders heten Jandries 'Rokus' Groenendijk (muziek) en Anne Sietsma (techniek). Hun vinding, die als het aan hun ligt fundamentele gevolgen heeft voor het klankbeeld van alle hedendaagse muziek, noemen ze voorlopig 'Laatjes'.

De ontwikkeling van de Laatjes valt het best te begrijpen aan de hand van die van de makers van het apparaat.

Na bezigheden als gitarist wierp Anne zich meer en meer op het maken van geluidscollages op band. Het stoorde hem daarbij dat hij op de aan elkaar geplakte opnames geen ritmische invloed uit kon oefenen. Bovendien vond hij het steeds moeilijker het musiceren en de opnametechniek te combineren. Hij koos voor het laatste en ontmoette net in die tijd volgens – wat hij noemt – 'gepland toeval' Jandries.

Rokus drumde toen nog bij de op sterven na dode Monomen en stond op het punt z'n instrumenten (hij speel ook bas en gitaar) in de kast te gooien vanwege 'altijd maar kut-P.A.'s en ellende'. Anne: 'We bleken het hevig eens over het soort geluid dat we zochten en wilden allebei iets met ritmes en tapes doen. Jandries begon toen als een soort blitzhacker in m'n tapes te snijden, maar dat leverde niet het gewenste resultaat op'.

Met een nog vaag verhaal over 'melodielijnen met een minimaal harmonische structuur en experimentele geluidsverzamelingen met als onderlinge basis *De Ritmiek*' meldden ze zich bij de Amsterdamse studio *Steim*, waar wordt gewerkt aan muzikaal-elektronische experimenten (zie ook elders op deze pagina). Ze mochten er werken maar

NE

deden er nog een maand over om technicus Paul Hogeweg, waarmee ze intensief samenwerkten, uit te leggen wat ze precies wilden.
Hun vraag was: kun je geluidsmaterie ritmisch in muziek trekken? Of anders gezegd: kun je een instrument een volstrekt ander geluid laten oproepen, zonder dat dat geluid per definitie is geprogrammeerd door elektronica (zoals bij bijvoorbeeld vocoders)?
Het antwoord was eerst: nee, maar daarmee werd geen genoegen genomen en na nog eens een maand prutsen met modulatoren en turen naar envelopegrafiekjes op kleine tv-schermpjes reageerde ineens een door henzelf vastgelegde stem van een Armeniër op de toon van een bas.
Jandries: 'Het was zo moeilijk uit te leggen omdat we iets wilden wat er niet was. We wilden schilderen met geluid, met de toon van een instrument een 'laatje opentrekken' waaruit dan geluid kwam, maar dan wel precies daar en zo hard of zacht als we het wilden hebben'.
Het principe was er nu en de twee gingen onmiddellijk aan het werk met het ordenen van de verkregen geluiden. Wat volgde heet muziek, maar dan wel heel vreemde, volstrekt nieuwe klinkende muziek, die door Jandries tot een breed scala van pop, jazz, klassiek en meer abstract georiënteerde klanken wordt gemaakt.
Dat laten de eerste opnames al direkt horen. Daarop staan vooral baspartijen, waar Laatjes van een toespraak van President Nyerere van Kenia (waar Jandries ooit woonde), Surinaamse vrouwtjes in gesprek, vuurwerk en een jongetje in het park zijn ingemixed.
Inmiddels heeft Anne het apparaat verder geperfectioneerd zodat nu precies kan worden geregeld of het Laatje óp de attack, er net na of in het uitsterfgebied van een toon open gaat. Ook volume en klankkleur zijn nu beter regelbaar. Bovendien is het aantal Laatjes uitgebreid zodat nu op één instrument meerdere Laatjes (bijvoorbeeld op iedere tom van een drumstel) kunnen worden gezet. Dat laatste komt goed uit nu de muziek na wat melodische omzwervingen weer meer in de sfeer van abstracte ritmiek ligt. Jandries: 'Ik kan nu acht contrabassen drummen'.
Plannen zijn er nu ook te over, want het Laatjes-project is niet bedoeld als studio-gebeuren. Er werd al eens muziek gemaakt voor film van een filmacademiestudent en binnen afzienbare tijd willen de twee met behulp van de ex-Monomen-broeders Robert van Bolderen (gitaar) en Hans van Woudenberg (sax) en op Laatjes reagerende dia's van Wim van Dongen ook live gaan optreden.
Jandries: 'De muziek zal dan zeer veelomvattend klinken want dat kan met deze techniek. Je zou zelfs weer kunnen proberen grip te krijgen op de commercie, voordat dat kanaal helemaal dicht zit'.
Anne: 'Dit is een basisachtige vernieuwing. Dat klinkt pretentieus en dat is 't ook, want we kunnen er enorm mee op de bek gaan, maar we denken toch dat Laatjes een essentiële verandering in de muziek teweeg kunnen brengen'.
Jandries: 'En tegelijkertijd is het zo logisch dat ik niet snap dat er niemand anders op het idee is gekomen'.◄

STEIM-STUDIO VOOR VERNIEUWING?

Steim is een door CRM gesubsidieerde studio in Amsterdam waar elektro-instrumentale ontwikkelingen in de muziek met hulp van technici tot stand kunnen komen. Zo bouwde Michel Waisvisz (overigens voorzitter van de beleidsraad van Steim) er zijn Slungels (muzikale robotten) en werd het mechanische drumstel dat de Horde in haar produktie 'De Wangedachte' gebruikte daar gebouwd.
Het gaat hier vooral om op de praktijk gerichte zaken. Het is dus geen opnamestudio. Jandries Groenendijk en Anne Sietsma werkten er hun Laatjes-principe uit en maakten daarbij dankbaar gebruik van de technische hulp van *Steim*. Echt welkom waren ze in dit bolwerk van vermaarde coryfeeën uit de geïmproviseerde muziek echter niet. Dit om de eenvoudige reden dat ze vanuit popmuziek werken. Ze waren de eerste popmuzikanten die een beroep op *Steim* deden, kregen toestemming er te werken, maar werden tot tweemaal toe weggestuurd.
Anne: 'We zijn toen brutaalweg blijven zitten want we konden nergens anders terecht. Maar duidelijk is wel dat ze hier niet happig zijn op het binnenhalen van popmusici. Niet zozeer vanuit muzikale argumenten maar als een vreemdsoortig selektiecriterium. Want als de popwereld hoort van het relatief onbekende *Steim* zou – omdat het budget beperkt is – er wel eens aanmerkelijk minder ruimte kunnen overblijven voor de gevestigde orde van improvisatiemuzikanten die hier het rijk nu alleen hebben. In feite is het dus ook een subsidieprobleem dat bij CRM ligt'.

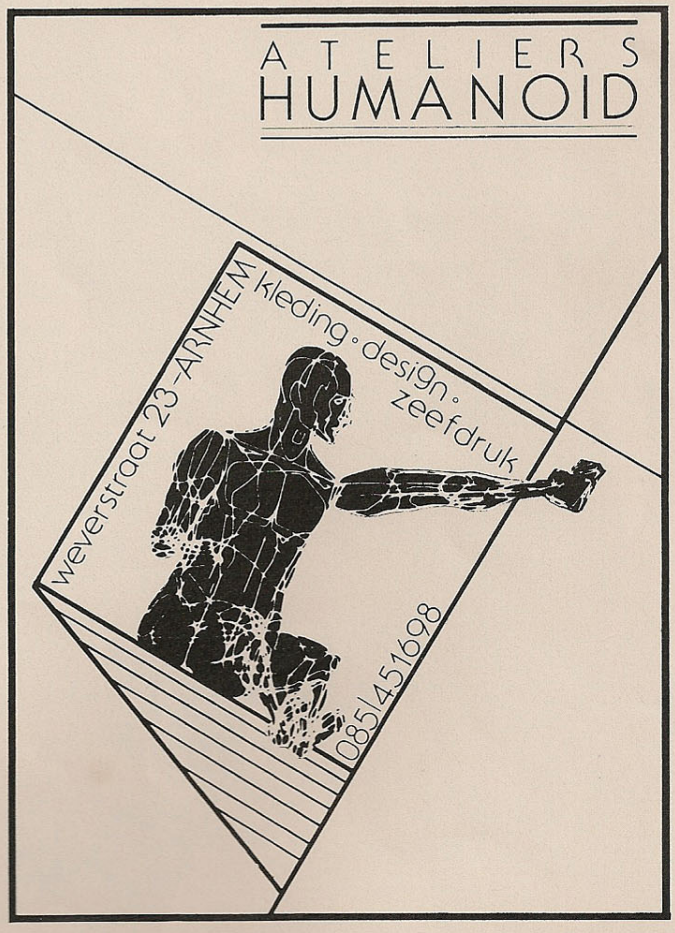

KAMIKAZE
kalverstr. 66 kalvershof amsterdam tel. 020 261194
50' en 60' er jaren kleding.
foto: arnold vente

EINZELGANGER BERLITZ

Gekleed in een lichtbruin uniform dat doet denken aan de Deutsche Braunhemde uit de jaren '30, een zwarte baret met namaak-edelstenen achterop het hoofd, danst hij beheerst waanzinnig over het podium, de aandacht afwisselend gericht op het publiek en op de begeleidende electronica. Terwijl hij zingt balt de jonge held geregeld de vuist, de arm gestrekt naar voren. Mongloïde maar charmant grijnzend buigt hij zich over de apparatuur. Stuwende electronische ritmes op tape, langgerekte flarden uit de synthesizer en, contrasterend, heldere ritmische melodieën op het toetsenbord. De teksten klinken Duits.

tekst: Mooz Jacobs fotografie: Vincent Kruijt

De muziek is heel meeslepend maar bij minder volgzame types in het publiek gaan rode waarschuwingslampjes branden: wat wil deze gek? Langs de duistere grenzen van waanzin, chaos en dood? Naar het land waar moeder met tranen in de ogen de blonde jongeman nakijkt die ten strijde trekt in de ochtendzon?

Schijn bedriegt. De jonge Amsterdammer **Jasper Bischoff,** voorheen muzikant bij de Epileptics ('punk) en in Detox Honeymoon ('rozengeur-en maneschijnmuziek') is geen fan van fascistisch getinte zaken. Integendeel. 'Ik zing niet voor rechts of voor links. Rechts stinkt und Links macht den Gestank. Ik zing vanuit de treurigheid van de macht die het kleine onderdrukt. Ik ben gewoon iemand die probeert een stem boven de grond te krijgen, onder de dictatuur uit. Daarom begon ik vanavond ook op mijn knieën. Trouwens, geen enkele tekst die ik zing is echt Duits of echt Engels. Ik geef er alleen een Duits accent aan'.

Vanwege de Neue Deutsche Welle?

'Nee, nee daar doe ik niet aan mee. Ik wil juist een likdoorn zijn in de grote Deutsche Welle namaak-massa die nu in Amsterdam rondhangt. . . Vandaar ook Berlitz. Zit Berlijn in en Blitz'. Scheve grijns.

'Ik wil niet dat de mensen een monotoon disco-ritme in hun koppen geramd krijgen. Ik gebruik ook allemaal tussenmaten. Geen éèntonig ritme, maar quadro-tonig! Het is heel duidelijk provoceren, ik verklaar het publiek voor debiel en dom: kampf, kampf, kampf . . . ga strijden, sta niet stil. Ze mogen de muziek best leuk vinden, maar ik wil ze niet echt meeslepen - ik wil ze wakker maken.

Ik kom ook helemaal uitgeput van het podium af. De meeste mensen denken, ja hij zweet omdat hij danst, maar ik sta daar helemaal te shaken van de zenuwen. Ook dat ik in het goeie ritme blijf spelen. Als ik dan speel ben ik de hele tijd enthousiast. . . dan blijkt je hart sneller te gaan kloppen'.

Ben je niet bang dat mensen je act verkeerd opvatten?

'Nou, ik sta wel altijd klaar na een optreden om uitleg te geven. Dat uniform – kijk als ik in een spijkeroverall ga zingen kom ik toch vriendelijk over – ik moet juist overkomen als iemand die giftig is, en die ook emotioneel en verdrietig is. Het gaat om de uitstraling van de emotie'.

Na een korte tournee – Gent, Kortrijk, Parijs – als voorprogramma van Minimal Compact komt eind mei de eerste Berlitz-single uit op het Relief-label (vroeger: Torso) van Dick Polak: 'F r ü h l i n g'. ◄

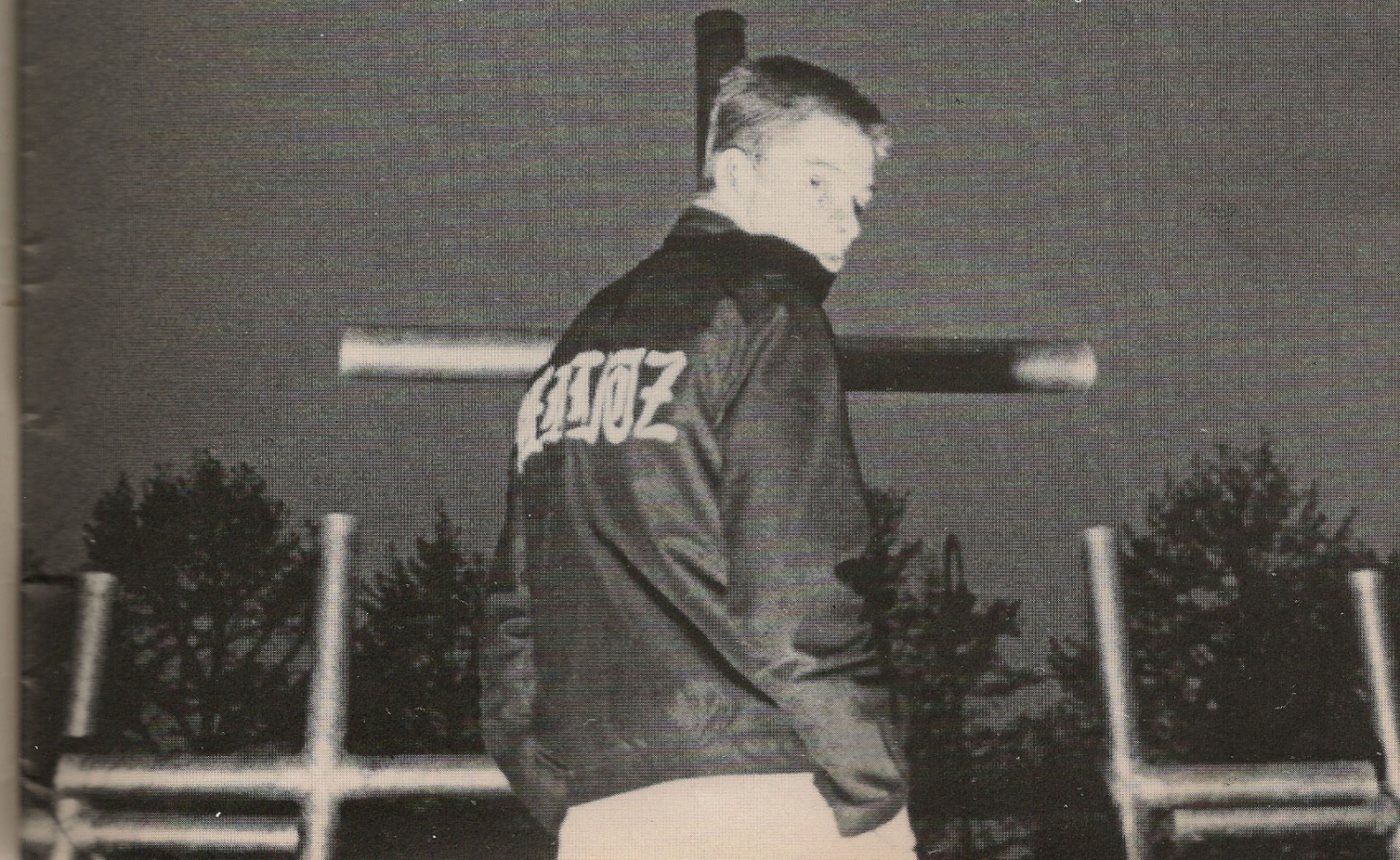

VIDEO

Voor het uitbrengen van videomateriaal heeft Cabaret Voltaire de uitgeverij Doublevision opgericht. Het eerste product is een negentig minuten durende video van de groep zelf. Deze is opgezet als de programmering van een avond televisie, dus compleet met informatie en reclamespots. De video laat veertien CV-nummers zien, variërend van het aloude *Nag Nag Nag* tot *Eddie's Out*, hun laatste single.

4AD SAMPLER

Van het Engelse label 4AD is in Japan een verzamelelpee uitgekomen; *Natures Mortes-Still Life*. Op de plaat zijn nummers te vinden die eerder op 12 inch of 7 inch single zijn verschenen. Behalve wat bekendere groepen als Bauhaus en Modern English staan er ook bands als The The, Rema Rema, Sort Sol en Dif Juz op deze Japanse persing.

HAL 4

Na ongeveer anderhalf jaar dicht te zijn geweest (door een verbod van de brandweer) opent Hal 4 in Rotterdam weer zijn deuren. De benodigde brandveiligheidsvoorzieningen zijn aangebracht en er is tevens voor een financiële rugdekking gezorgd. Men streeft naar een multifunctioneel gebruik van de zaal. Dat betekent naast concerten ook aandacht voor theater, beurzen, etc.

NIEUW IN NEDERLAND

Volgens een bericht uit Limburg vinden we daar naast vlaai ook goede muziek. Een deel van deze zogenaamde 'Limwave' is terug te vinden op de cassette *Vlaaikots*. Deze wordt uitgegeven door de cassette-uitgeverij Limbabwe in Venlo. Zanzibar Twist, Coolcast en Holland Elektro zijn drie van de negen bands die hun medewerking verleenden. Inlichtingen: Postbus 1680, Venlo.

Tear Apart Tapes is een nieuw cassette label uit Terneuzen (J.v.Galenstraat 58). Onlangs verscheen hun eerste product.

In het noorden van Nederland richt Bahama Tapes zich op muziek uit Friesland en Groningen. Via cassettes bieden ze regionale groepen de gelegenheid hun muziek in bredere kring onder de aandacht te brengen. De eerste Bahama Tape is een verzamelcassette met o.a. So What! en Okke Hel. Inl.: 058-129459 of 050-733497.

PHI staat voor Pool voor Huiskamerimprovisatoren, een los-vast samenwerkingsverband van instrumentalisten, die zich bezighouden met vrije improvisatie. Ze gaven al een aantal cassettes uit. Inl.: PHI, Tramstraat 33, Eindhoven.

Het label X-Ray-Project (Reewoude 106, Herkenbosch) gaf tot nu toe één cassette uit met de groepen The Two en X-Ray-Project.

Zonder label zal begin juni de C60 cassette uitkomen van de solo D Day die op 1 april van dit jaar in het Amsterdamse Paradiso is gehouden. Solo zullen hier o.a. op te horen zijn; Rolf Hermsen (ex Tapes), André Bach (Tecnoville), Joop van Brakel (Nasmak) en Bea de Vis.

ORCHESTRE ROUGE

Orchestre Rouge is een Franse groep. De naam heeft alles te maken met verzet (uit de tweede wereldoorlog). Dit komt goed in hun teksten tot uiting. Ze voelen zich erg met de politiek verbonden en niet specifiek met een rockstroming. Eerder

VERA

3 juni *Theatre of Hate*
5 juni *Birthday Party (met Lydia Lunch, o.v.)*
13 juni *Modern English*
17 juni *Palais Schaumburg*
20 juni *Poison Girls+Rubella+Ballet+NRA*

oosterstraat 2 groningen 050/128776

ANDRÉ DE SAINT OBIN

fotografie: Roy Tee

De Arnhemse zelftaper André de Saint Obin heeft onlangs onder de werktitel **La Voix Qui Rit** een single uitgebracht bij het plaatselijke Ding Dong Disk label in een oplage van duizend exemplaren.

Hierop staat twee nummers, The Human Machine en Cassette Gazette (het laatste Nederlandstalig) met als belangrijkste kenmerk een hechte ritmische basis (bas, elektrische percussie en drums), die ook melodisch wordt benadrukt door keyboards. Een 'solo'-functie hebben alleen zang en gitaar, de laatste is door een prettig gestoorde vervorming een zwaar tegenwicht voor de lichtvoetige toetsen.

André heeft ooit een blauwe maandag in een band gezeten als bassist, legde zich daarna ook toe op het bespelen van andere instrumenten en organiseerde verschillende 'thuis-sessies' met andere muzikanten.

Het zelftapen bleef tenslotte over als enige mogelijkheid om zijn muziek gestalte te geven zoals hij zelf wilde, hoewel dit voor optredens wel beperkingen met zich meebrengt. Op het podium met alleen voorbespeelde tapes lijkt hem 'niet zo leuk' en toen

plaatsen ze zichzelf tussen de nieuwe lichting van schrijvers, cineasten en musici die wat essentieels te zeggen hebben. De muziek van Orchestre Rouge is vrij energiek. Dat is te beluisteren op hun eerste single *Soon come violence* en vervolgens op de omstreeks deze tijd uitkomende debuut-elpee *Yellow Laughter*. Bij beide platen zorgde Martin Hannett voor de produktie.

HONEYMOON KILLERS

Honeymoon Killers is een van de vele groepen waar Marc Hollander (uit België) in meespeelt. De meeste van die groepen zitten bij Crammed Discs, zijn eigen label. In Vinyl 8 zegt hij over deze band; 'Ik geloof in Les Tueurs. Er zitten genoeg ingrediënten in onze output om een zeer breed publiek te bereiken'. Inmiddels is hun eerste elpee, *Les Tueurs de la Lune de Miel*, verschenen en lijken de woorden van Marc niet gelooochenstraft te worden. Op de gedegen geproduceerde plaat is een variëteit aan muziek te ontdekken, van de wat rauwe snelle nummers tot een oudje van de Franse filmster/zanger Serge Gainsbourg.

WAY OF THE WEST

Een jaar nadat de eerste single van Way of the West, *Don't say it's just for white boys* (productie Richard Strange), in Engeland een kleine hit was, krijgt de plaat in ons land enige bekendheid door een beetje airplay op Hilversum 3. Hier is hij dan ook sinds kort opnieuw verkrijgbaar (als Nederlandse persing). De groep lijkt bij ons dus als het ware van voren af aan te beginnen. Misschien zal hun tweede single, *See you shake*, dan tijdens hun bezoek aan ons land opnieuw worden uitgebracht. De muziek van WOW is sterk op de soul/funk geënt met veel new wave-disco invloeden. Live schijnen ze beter te zijn dan op hun drie singles.

ABWÄRTS

Feit een: de Duitse groep Abwärts bestond al voordat men hier het begrip Neue Welle uitvond. Ten tweede is de nieuwe elpee van de groep net uit *Der Westen ist einsam*. Als derde feit ligt er via F.M. Einheit (bij Abwärts keyboards en percussie) een verbinding met Einstürzende Neubauten.
Amok heet de eerste elpee van het viertal. Op deze bij het label Zick Zack uitgebrachte plaat was de muziek nog tamelijk rauw en erg punkachtig. Op de recente opvolger (bij Phonogram) is alles wat minder wild en meer gepolijst en lijken consessies gedaan aan het grotere publiek.

DE BIN

hij eerder dit jaar voor een D Day in Paradiso werd gevraagd heeft hij een opmerkelijk bouwwerk in elkaar gezet om dit euvel te ondervangen.
Hij maakte een tapeloop van vijftig meter die via zestien spoelen langs de bandrecorder liep. Elke keer dat de band rondging voegde hij een nieuwe partij toe en zo was na vijf rondgangen een compleet nummer te horen.
La voix qui rit is ook de naam voor het samenwerkingsverband met Peter Hoeks (bassist van Bazooka) en Pieter Guyt (ritmeman bij Vice), die hem af en toe live terzijde staan. Over zijn nummers zegt André dat ze 'in ieder geval een bepaalde swing' moeten hebben en over het voordeel van zelftapen: 'Je bent van niemand afhankelijk en je begint altijd weer blanko aan de opnames. Je weet van tevoren nooit waar je uitkomt.
Hoe je mijn muziek moet omschrijven? Ik snap niet hoe ze er aan komen'.
Hoe je mijn muziek moet omschrijven? Moeilijk hoor. Ik heb al de meest uiteenlopende vergelijkingen gehoord, van Alice Cooper en Velvet Underground tot jazz. Ik snap niet hoe ze er aan komen'. Erwin Blom

GIGANT
schoolstraat 32 apeldoorn 055/216346

27 mei *Piano Slim*
29 mei *Op de koffie band*
30 mei *Theatre of Hate*
31 mei *Soundiata*
5 juni *The This*
6 juni *Barneys*
11 juni *Der Moderne Man*
12 juni *Flavium*
18 juni *Honeymoon Killers*
20 juni *Palais Schaumburg*
25 juni *The Frog*
27 juni *Bram Vermeulen en de Toekomst*
2 juli *Available Jelly*

KAA ANTILOPE

Kaa Antilope is een duo uit Brussel, dat verbeelding en symbolen in muziek probeert te vatten. Instrumenten die hierbij ten dienste staan zijn synthesizer, gitaar, toetsen, elektronische percussie en tapes. **Bernard Vranckx** en **Frédéric Walheer** benadrukken geen muzikanten te zijn en voelen zich derhalve ook niet beperkt door muzikale codes en regels. 'De moeilijkheid daarbij is om het eenvoudig te houden en direct. Iedereen moet zijn eigen verhaal erin terug kunnen vinden'.
Een verhaal:
The idiot talked to the moon/
his words vanished away/
the idiot talked to the sun/
his words vanished away.
Het componeren van melodie en tekst vinden ze niet absoluut noodzakelijk, soms kan een bepaalde drum-sound volstaan om een beeld te scheppen, zoals in het nummer Gathering Flocks.
Anderszins vecht Kaa Antilope tegen beperkingen door alles zoveel mogelijk zelf te blijven doen en 'als er dan iets fout gaat, weten we tenminste waar die gemaakt is'.
Begin dit jaar verscheen van hen een single op Sandwich Records, getiteld Some other bivouacs in some other wild regions met in totaal vier nummers. Bovendien leverden ze een bijdrage aan de pas verschenen verzamelcassette Beneden de grens op Ding Dong Disk.
Kaa Antilope opereert nu ongeveer een jaar en treedt maar zeer zelden op. 'We realiseren ons wel dat we niet kunnen overleven zonder een beetje belangstelling van het publiek. Maar van de andere kant lijkt het wel of veel mensen zijn ingedut, we denken dat mensen de dingen beter tot zich zouden moeten laten doordringen. Ze worden zo gemakkelijk voor de gek gehouden en bijvoorbeeld in België draagt de pers daar sterk toe bij. Als ze naar iets anders luisteren dan de dagelijkse commerciële routine wordt het meteen als 'experimenteel' bestempeld'.

ALLE INLICHTINGEN:
POSTBUS 5591 1007 AN AMSTERDAM
020/682255 OOK VOOR DE PROFESSIONELE ACHT SPOREN STUDIO VOOR DEMO EN 'EIGEN BEHEER' PRODUKTIES

WIBAUTSTRAAT 212 1091 GS AMSTERDAM

MELKWEG

PROGRAMMAGEGEVENS VAN 25 mei t/m 6 juli

wo 26 *JAZZIMPRO: DANIELE CAVALLANTI KWARTET*
do 27 *J.B. HUTTO & THE NEW HAWKS - USA blues/rockabilly*
vr 28 *JEFF REYNOLDS' 'STORMFACE' - jazz funk*
za 29 *CARLSBERG - NL rock*
zo 30 *DIE DORAUS & DIE MARINAS - BRD schlagerpop*
wo 2 *JAZZKONSERT: PHILIPPE CAILLAT GROUP*
do 3 *POOKIESNACKENBURGER - very funny rock (o.v.)*
vr 4 *BOB KERRS WHOOPEE BAND - ex Bonzo Dog Do Da Band*
SEMAJA - rock aus Hannover
za 5 *ORCHESTRE ROUGE - moderne rock uit Frankrijk*
zo 6 *CLASSIX NOUVEAUX - GB rock*
wo 9 *NICO BUNINK KWARTET*
do 10 *LOEK DIKKER BIG BAND - jazz*
vr 11 *LANGUAGE FROM MEMORY - GB synthesizerrock*
za 12 *STREETLIGHT - NL disco*
zo 13 *MARI WILSON & THE IMAGINATIONS*
do 17 *WAY OF THE WEST - GB rock*
vr 18 *SONNY CONDELL - Ierse muziek*
GERAINT JARMAN A'R CYNGANEDDWYR - rock/reggae uit Wales
za 19 *PALAIS SCHAUMBURG*
zo 20 *HONEYMOON KILLERS*
EXTRA
di 22 *DR. FEELGOOD*
do 24 *SUPERCHARGE*
vr 25 *FERNEST ARCENAUX & HIS LOUISIANA FRENCH BAND - zydeco*
zo 27 *SOLAT met o.a. Lilian Jackson & Billy Jones*
do 1 *ANOTHER*
vr 2 *ORIENTAL WIND - Turkse jazzrock*

Ijnbaansgracht 234a amsterdam 020/241777

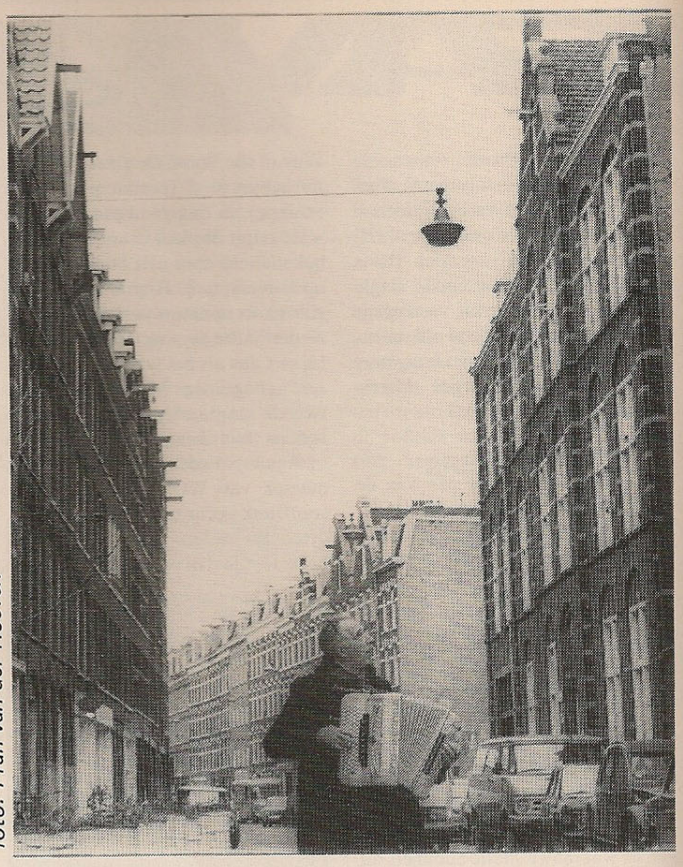

foto: Fran van der Hoeven

Van de door Gilbert en Lewis minzaam afgeschoven artiestenroyalties kocht Michael O'Shea onlangs een Magic Bus ticket richting Amsterdam, om vervolgens in de Pijp op zoek te gaan naar nieuwe inspiratiebronnen. Vinyl was blijkens deze foto, getuige van de eerste confrontatie tussen deze plotseling actuele straatmuzikant en een lokale traditie.

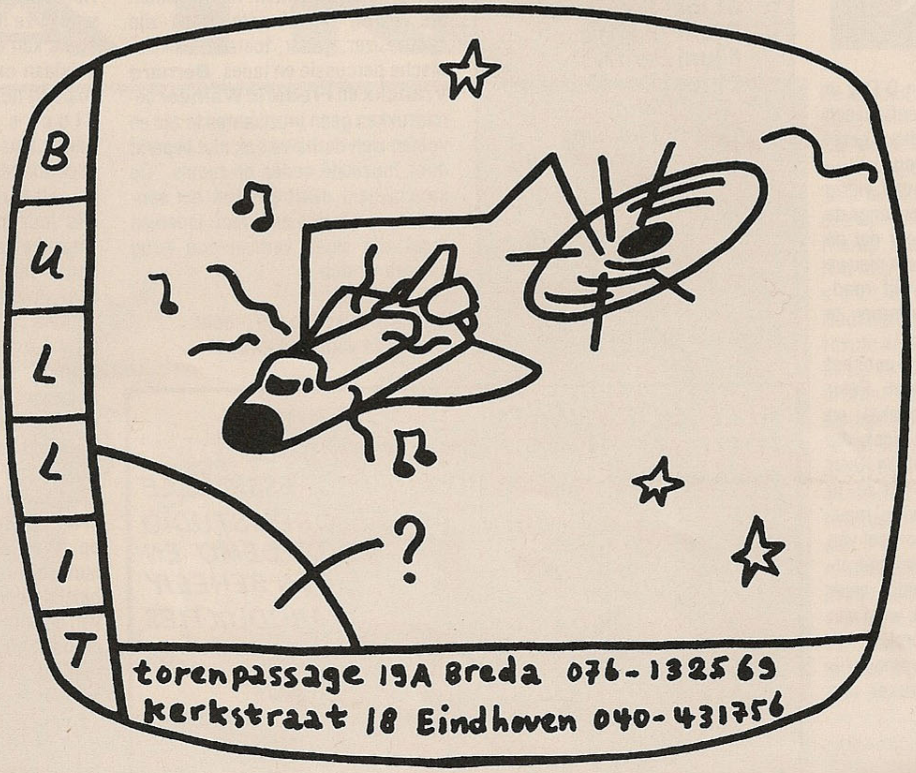

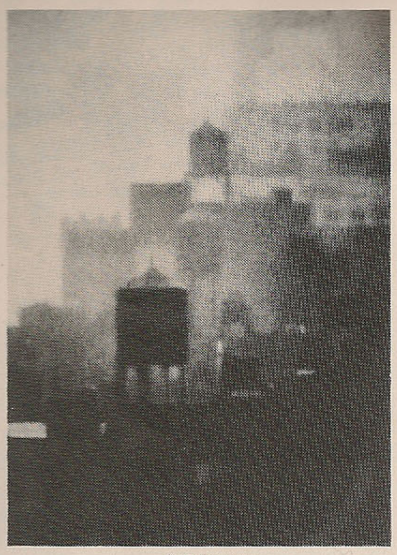

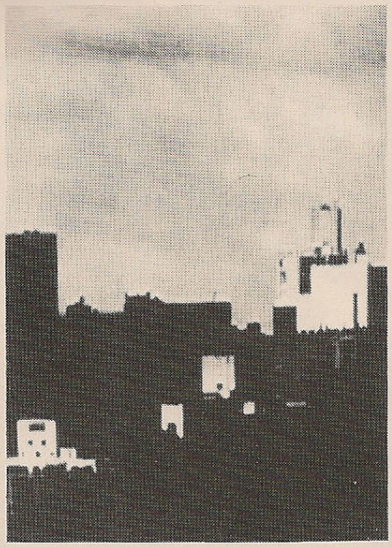

Omringende Vervreemding. Eno's onvatbare jeugdherinneringen: een woud van stille falussen, een middeleeuwse Manhattan.
(Stedelijk Museum Amsterdam)

ACHTERHAALDE TOEKOMSTMUZIEK

Mag ik even voorstellen: de Gmebaphone. Een elektronisch systeem met acht ingangen, zestien registers, tweeëntwintig uitgangen en een bijbehorend aantal luidsprekers. De muziek komt van een band en deze wordt door een soort mengpaneel c.q. controle–eenheid opgedeeld in meerdere signalen. Deze worden op hun beurt weer door computers en aanverwante apparatuur gefilterd en zo krijgt elke luidspreker zijn eigen klankkleur, die naar wens kan worden gemanipuleerd.

Het apparaat is een jaar of zeven geleden ontwikkeld door de 'Groupe de musique experimentale de Bourges' in Frankrijk, een collectief van moderne elektronische componisten en aanschouwen in de kleine zaal van het Utrechtse muziekcentrum Vredenburg. Aangezien de elektronische concerten daar over het algemeen zeer de moeite waard zijn, waren de verwachtingen hooggespannen.

Het podium stond vol met luidsprekers in alle soorten en maten. Het geheel werd gepresenteerd met een air van 'dit is nu de muziek van de toekomst'. Nou, nou, het was me wat. De hele Gmebaphone bleek niet meer dan een gimmick. Natuurlijk geeft een ruimtelijke plaatsing van luidsprekers een overeenkomstig effect, maar dat was dan ook het enige dat de Gmebaphone aan het geluid kon toevoegen. Het geheel kwam zeer geforceerd over. Ik heb betere elektronische composities gehoord over twee doorsnee boxen.

De ellende met dit soort gebeurtenissen is vaak dat het modern moet zijn en dat er zoveel mogelijk harmonie afwezig moet zijn. Dachten we eindelijk dat we de dogma's in de muziek kwijt waren, en dan zijn er weer nieuwe voor in de plaats gekomen. Gelukkig is deze tendens aan het verzwakken en zijn er ook nog componisten, die de verworven vrijheden weten te integreren tot iets wat een hogere mate van volwassenheid uitstraalt (denk bv. aan Philip Glass) dan een podium vol met luidsprekers, waar alleen maar bombastisch lawaai uit komt. De muziek van de toekomst moeten we, volgens mij, dan ook bij de eerstgenoemden zoeken.

PARADISO
weteringschans 6-8 amsterdam 020/264521

26 mei *Z.A.-avond met Trio Maconia+Los Mambos*
27 mei *D-Day première Trumpett Tapes verzamelcass. met The Actor, Van Kaye&Ignit, La Voix Qui Rit en Nexda f 2,50*
's nachts posternacht
28 mei *Man at Work (o.v.).*
29 mei *Anti Apartheidsavond benefiet El Salvador o.a. Doe Maar*
30 mei *Johnny Walker & The All Stars f 10,– overdag woonbeurs f 2,50*
1 juni *verkiezing burgemeester+div. Ned. bands f 2,50*
2 juni *talentenshow f 4,–*
3 juni *D-Day Viva la Muerte f 2,50*
4 juni *Birthday Party+ Lydia Lunch f 7,50*
5 juni *Nacht Big Mouth Walker+Yank Rachell Trio f 7,50*
9 juni *Black Out f 5,–*
10 juni *D-Day f 2,50*
13 juni *Tom Verlaine f 10,–*
16 juni *Moluccan Moods f 5,–*
17 juni *D-Day solo f 2,50*

DOORNROOSJE

28 mei *Square Object + Szmotz 3,50*
1 juni *Reggae concert Communication 6,50*
10 juni *Theatre of Hate 10,– voorverkoop 8,–*

groenewoudseweg 322 nijmegen 080/559887

DING DONG DISK *postbus 1155, 6801 bd arnhem*

DING DONG DISK
CASSETTES:
ddc 001 VAN KAYE & IGNIT – A SLIGHT DELAY 60 min. 12.50
ddc 002 BENEDEN DE GRENS – BRUSSELSE GROEPEN DIE OP 2 EN 3 APRIL 82 IN ARNHEM WAREN – MET oa KAA ANTILOPE, PSEUDO CODE, 3 HANDS 60 min. 7.50
SINGLES:
ddd 1111 VAN KAYE & IGNIT E.P. 6.–
ddd 2222 ANDRÉ DE SAINT-OBIN: GENUMMERD, GROOT 5.50 KLEIN 5.–

THAMTHAM CASSETTES:
TT 04 TEMPO TAPE, 46 min. 7.50
TT 05 HYSTERIE VAN DE MoNoMeN 60 min. 10.–

HOE TE BESTELLEN:
MAAK HET TOTAALBEDRAG PLUS VERZENDKOSTEN OVER OP GIROREKENING NR 15 16 177 TNV STICHTING DING DONG POSTBUS 1155, 6801 BD ARNHEM.
VERMELD DE NUMMERS DIE VOOR DE PLATEN EN CASSETTES STAAN.
VERZENDKOSTEN PER BESTELLING: F. 2.50

EKSIT

Eksit in samenwerking met de Doelen
Maandag 14 juni *om 20.00 uur in de hal van de Doelen: Tom Verlaine + Luna Twist*
Voorverkoop vanaf 7 juni aan de kassa
Entree f 10,–

Distributie Nederland: Flying Disc, postbus 2814, 2601 CV Delft, tel. 015-120330
Distributie België: Parsley Records, Dekenijstraat 21, 3071 Kortenberg, tel. 09-32227595496
Fred vom Jupiter (single): VIP Records, postbus 324, 1430 AE Aalsmeer

fotografie: Vincent Kuiper

INVALSHOEK

6 STELLINGEN...

stellingen door Anton Bierens

Reactie op Peter Janssen

1. De vernieuwende kracht van moderne (is avant-garde) muziek (zowel 'pop'-'klassiek' als 'jazz') wordt bepaald door de mate waarin muzikanten op een integere wijze de traditie (bewust of onbewust) kunnen vermengen met hun eigen nieuwe opvattingen over creativiteit-spanning en avontuur. (nieuwe opvattingen zijn structuren, systemen, ordeningen die leiden tot zo vrij mogelijke muziek).
2. Creativiteit is het op weg gaan naar de grenzen van muziek, waar is het nog muziek en waar is het gewoon geluid. Creatieve muzikanten zitten op die grens of behoren zich naar die grens te ontwikkelen.
3. De derde stelling van Peter klopt.
4. Een interessant produkt ontstaat het gemakkelijkst, door in duoverband te spelen, en het moeilijkst in grotere bezettingen. Soloprodukten zijn ook heel interessant maar meestal pas nadat de muzikant ruime ervaring heeft in het spelen in duo en grotere bezettingen.
Het tweede deel van deze stelling van Peter klopt.
5. Deze stelling van Peter klopt.
6. Praktische problemen en gebreken die zich openbaren bij het opzetten van een project hoeven meestal geen belemmering te zijn om toch tot een interessant produkt te komen.
7. Stelling klopt.
8. Alleen zo vrij mogelijke muziek is goed. Zie stelling 2 als aanvulling.
9. Stelling klopt.
10. Bij het aanbrengen van een groep kunnen latere problemen inderdaad worden voorkomen door een goede uitwisseling van ideeën en ervaringen. Soms is het echter veel interessanter om te beginnen zonder veel van elkaar te weten. Dit verhoogt de spontaniteit.
11. Vrijheid van de muzikant in alle situaties is voorwaarde voor creatieve, spannende, avontuurlijke muziek en alle uitwerkingen van ideeën daarvoor.
12. Stelling klopt.
13. Stelling klopt.

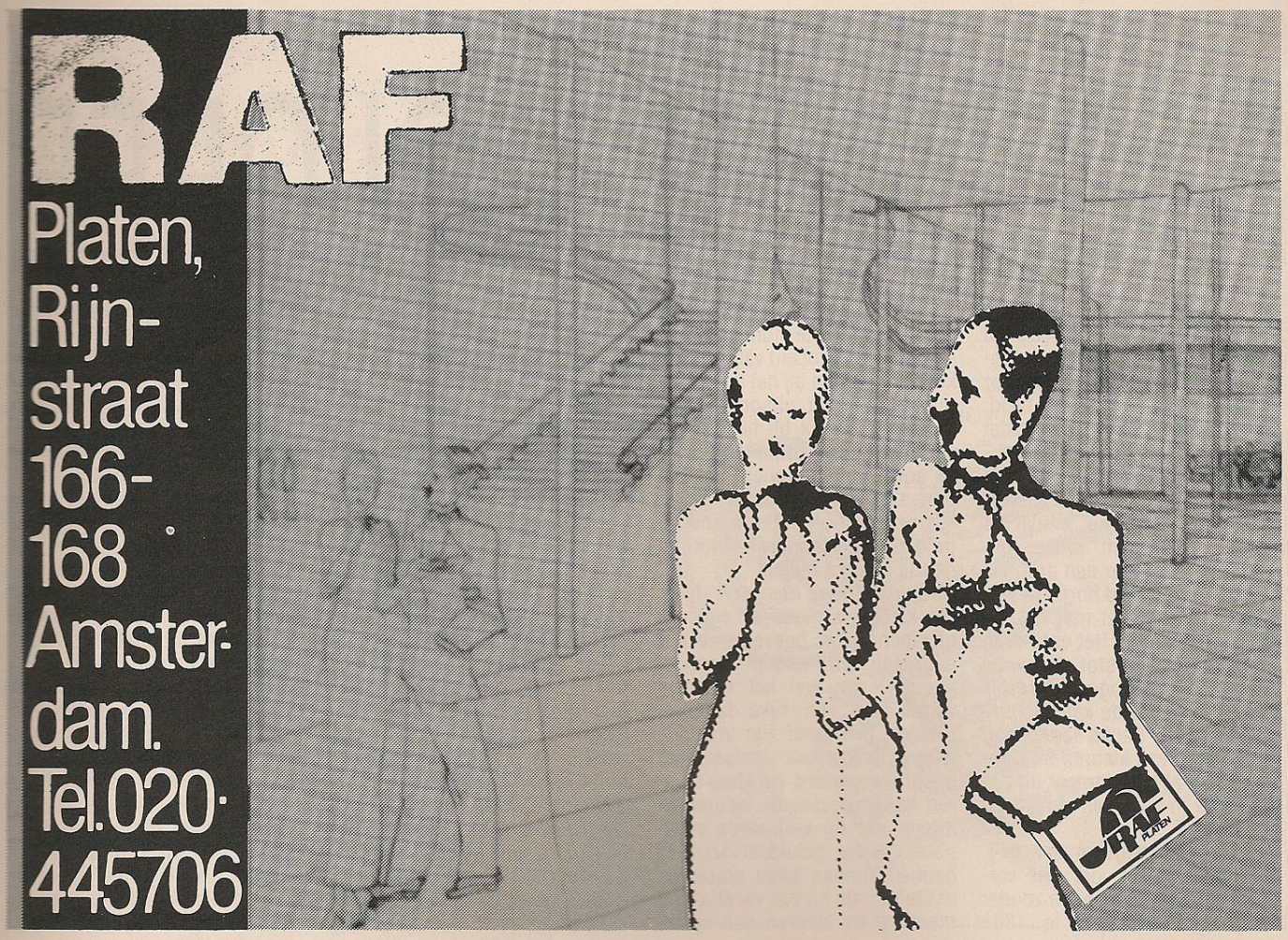

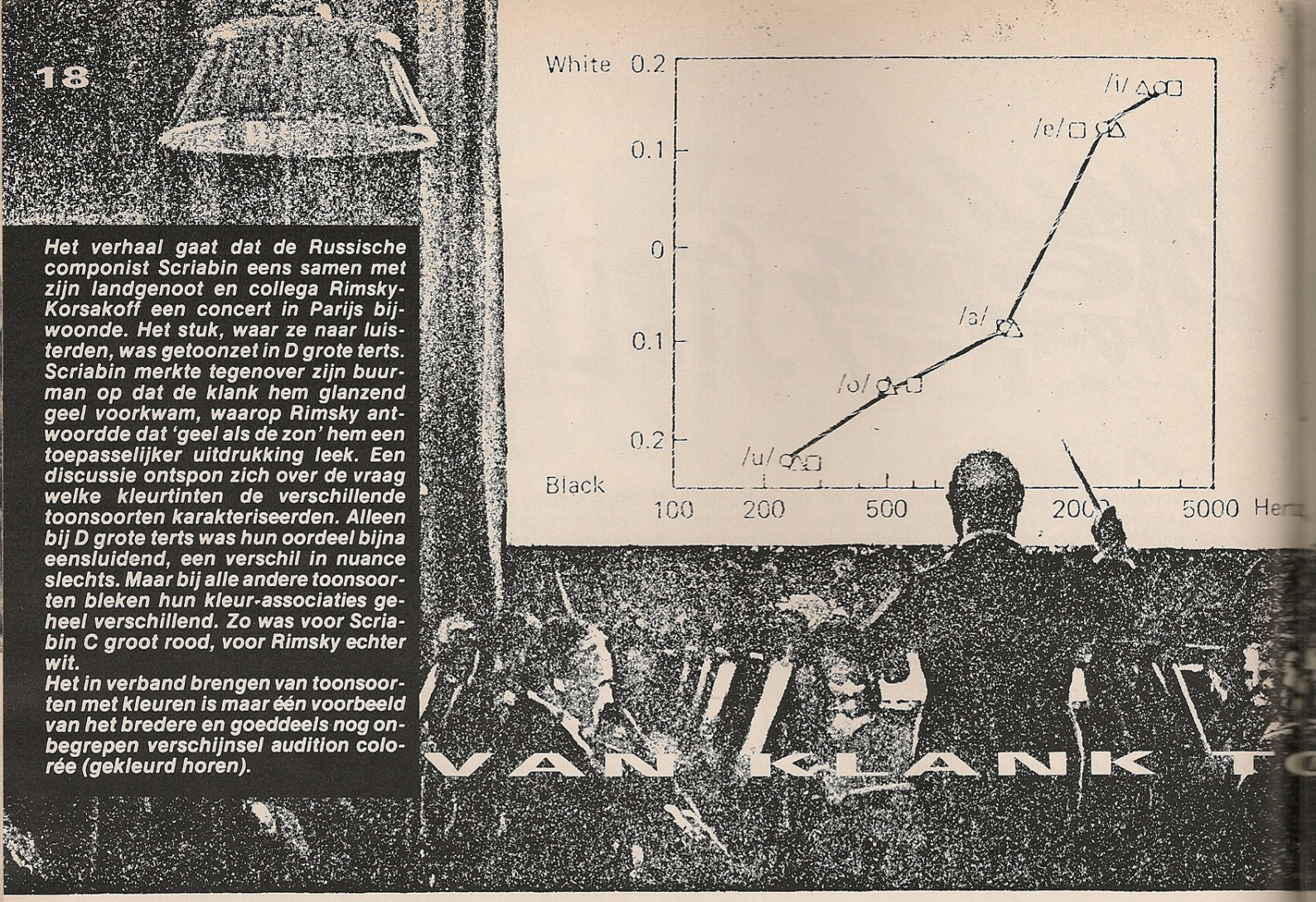

Het verhaal gaat dat de Russische componist Scriabin eens samen met zijn landgenoot en collega Rimsky-Korsakoff een concert in Parijs bijwoonde. Het stuk, waar ze naar luisterden, was getoonzet in D grote terts. Scriabin merkte tegenover zijn buurman op dat de klank hem glanzend geel voorkwam, waarop Rimsky antwoordde dat 'geel als de zon' hem een toepasselijker uitdrukking leek. Een discussie ontspon zich over de vraag welke kleurtinten de verschillende toonsoorten karakteriseerden. Alleen bij D grote terts was hun oordeel bijna eensluidend, een verschil in nuance slechts. Maar bij alle andere toonsoorten bleken hun kleur-associaties geheel verschillend. Zo was voor Scriabin C groot rood, voor Rimsky echter wit.
Het in verband brengen van toonsoorten met kleuren is maar één voorbeeld van het bredere en goeddeels nog onbegrepen verschijnsel audition colorée (gekleurd horen).

As the orchestra played, lights of changing hue illumined the sc

AUDITION COLORÉE

tekst: Frans Evers

De discussie tussen Rimsky en Scriabin vond plaats in een tijd dat een nieuwe wetenschappelijke loot, de psychologie, zich er uitgebreid mee bezig hield. Lange tijd had men gedacht dat het om een puur degeneratiever schijnsel ging, een omgekeerd evolutionair proces. Dat misverstand was begrijpelijk, omdat het eerste proefschrift erover geschreven was door een arts, die zijn eigen gekleurd horen in verband had gebracht met het feit dat hij albino was. Het ontbreken van pigmentkleurstof, het witte haar en de rode ogen –duidelijk genetisch bepaalde kenmerken– gingen bij Dr. Sachs samen met het ervaren van kleuren bij klanken. Alsof al het pigment uit zijn huid zich in zijn oren verzameld had.

Aan deze visie begon men te twijfelen toen bleek dat het verschijnsel ook bij mensen zonder afwijking voorkwam. In 1881 nield de psychiater Bleuler een enquête onder zeshonderd mensen. Dertien procent van hen had kleurervaringen bij het horen van muziek, bij het uitspreken van klinkers en zelfs bij het denken aan bepaalde vormen, getallen en soms ook personen. Daarenboven bleken in zeldzame gevallen ook tast-, geur- en smaakprikkels tot kleurgewaarwordingen te kunnen leiden.

Natuurlijk vroeg men zich af hoe die kleurervaringen er eigenlijk uitzagen en in hoeverre ze een spontaan en visueel karakter hadden, dan wel het resultaat waren van een rijke fantasie. Bleuler, die vanaf zijn vroegste jeugd alle klanken –inclusief het gesproken woord– in kleur ervaren had, beleefde de kleuren zó intens dat hij verklaarde evengoed zonder geluidservaring te hebben kunnen leren praten en luisteren, als hij van meet af aan meer op de kleuren dan op de klanken van het gesprokene had gelet.

Hij beschreef de kleurervaring als volgt: 'De fotismen zijn in het geheel geen optische voorstellingen. Zij zijn niet optisch, omdat het kleurkarakter wezenlijk van optische kleuren verschilt: het timbre is anders, er is geen duidelijke contour. Ze hebben geen materieel, lichamelijk karakter en kunnen hooguit worden vergeleken met hemelkleuren of regenboogkleuren. De uitgebreidheid is net zomin aan te geven als bij tonen. Ook wordt de fotisme niet in het gezichtsveld gelocaliseerd, maar eerder geïdentificeerd met de richting waaruit het geluid komt. Eigenlijk moet men zeggen dat de fotisme niet gezien wordt, maar gehoord. De fotisme behoort dan ook tot de akoestische gewaarwording'.

Zo sterk als Bleuler zullen maar weinig mensen de kleuren van klanken beleven. Tot op de dag van vandaag zijn exacte gegevens hierover niet voorhanden. Het onderzoek naar de oorzaken van audition colorée is namelijk tijdens de Tweede Wereldoorlog zo goed als doodgebloed. Pas kort geleden heeft de Amerikaanse psycholoog Lawrence E. Marks de draad van het onderzoek weer opgevat. Hij ging uit van de onderzoeksgegevens die in de periode 1880-1940 werden verzameld, maar beperkte zijn analyse tot de kleuren die mensen bij het uitspreken of horen van klinkers ervaren.

De meest voorkomende kleur bij de klinker /u/ was zwart, bij /oe/ bruin, bij /o/ donkerrood, bij /a/ lichtrood, bij /e/ geel, bij /i/ wit. Dat deze klinkers voor een deel overeenkomen met de klinkers van de Nederlandse kleurwoorden (/i/ is wit; /e/ is geel) is natuurlijk niet geheel toevallig, maar toch ook geen direct gevolg van het vergelijken van het kleur-

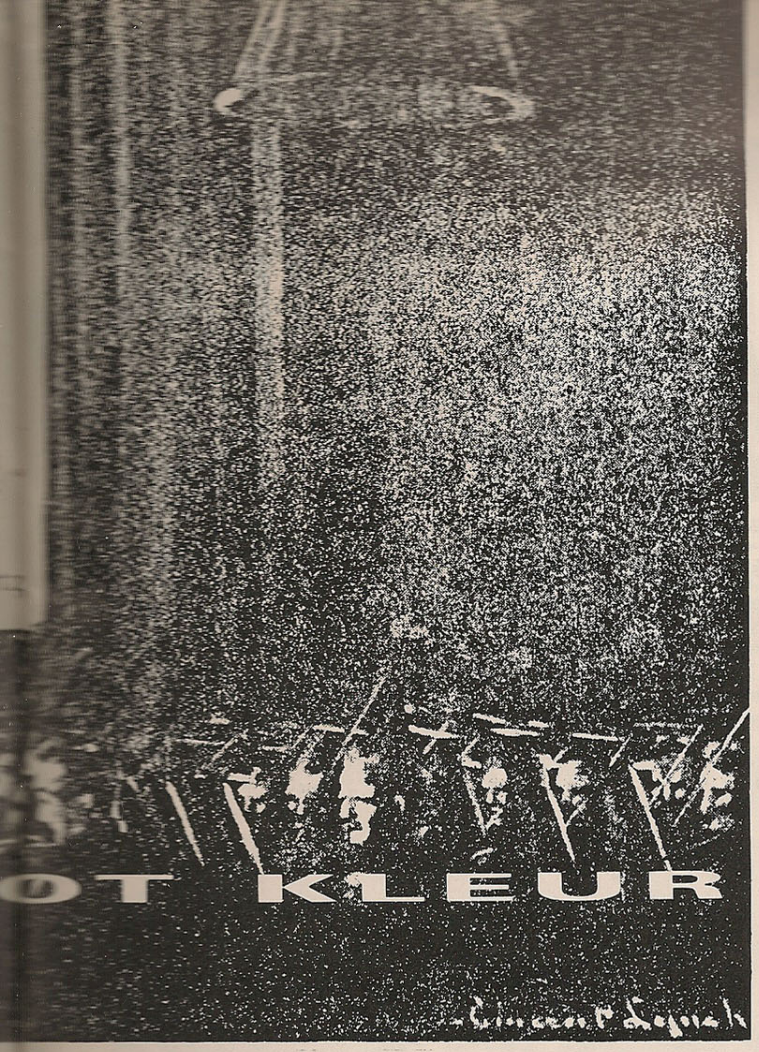

is gebleken dat vissen die gewend zijn in het donker te leven voor minder frisse geuren kiezen dan vissen die aan meer licht gewend zijn. En bij kikkers zou zijn gebleken dat licht een bepaalde substantie in het bloed vormt (iets met een antagonistische werking ten opzichte van acetylcholine), een hormoon wellicht, dat de werking van de organen en zintuigen beïnvloedt. Bijvoorbeeld in de aanpassing van het organisme aan de cyclus van dag en nacht. Als regelcentrale van de hormoonproduktie speelt de pijnappelklier –het 'derde oog'– de doorslaggevende rol in dit biomechanisme. Over de subtiele werking van dit mechanisme is jammer genoeg niet zo veel bekend. Evenmin welke andere bioritmes dan de dag en nachtcyclus er nog meer bij betrokken zijn.

Het geeft in dit verband bijvoorbeeld te denken dat de gemiddelde toonhoogte van de gecomponeerde muziek de laatste paar honderd jaar stelselmatig gestegen is, evenals de stemtoon. Bij de Parijse Opéra lag de diapason in 1700 nog op 404 Hz, in 1810 op 423 Hz, in 1839 op 441 Hz, daarna zakte hij weer wat, en thans volgens internationale afspraak weer op 440 Hz (sinds 1939). Eveneens opvallend is dat op de conservatoria ter onderscheiding van de door menigeen als 'zwaar' ervaren klassieke muziek voor de blues, jazz, folk en pop de term 'lichte muziek' wordt gehanteerd.

Maar hoe zit het nu met de kleurkwaliteit in relatie tot andere muzikale dimensies dan toonhoogte? Waarom ziet Maarten 't Hart een donker, fluweelachtig rood bij het tweede deel uit het vioolconcert van Schumann (wat voor hem altijd het bewijs is dat hij met grote muziek te maken heeft)? Waarom waren Scriabin en Rimsky het zo oneens over de kleuren van de toonsoorten? Waarom legde Messiaen vorig jaar in Den Haag niet precies uit welke harmonieën de verschillende kleuren bepaalden? Zoals we hebben gezien (Vinyl 13) vergeleek Newton de spectrale kleuren in verband met chromatische intervallen en bracht Castel de toon C met de kleur blauw in verband. Terwijl de schilder Kandinsky de klankkleuren van de instrumenten ieder een eigen kleurtint toebedacht. Het lijkt erop dat in principe elke muzikale kwaliteit een kleurervaring kan oproepen. Ten aanzien van de inhoud van een eventuele 'Kleurenwet' tasten we vooralsnog bijna geheel in het duister. Maar hou de kleur geel in de gaten. Bij mooie muziek schijnen we er gevoeliger voor te worden. . . . .

Volgende maand: Kunstlicht: Kleur op het podium◄

he Aid of Science

ometheus"

woord en de klinker, want de door Marks gebruikte gegevens waren voornamelijk in Frans-, Duits-, en Engelstalige gebieden verzameld.

De volgende verklaring verdient daarom meer aandacht. Wanneer we kijken naar de klankeigenschap toonhoogte (die je eenvoudig met een spectroanalyser kunt meten) dan blijkt dat de hoogste klinkers de lichtste kleuren opleveren en de laagste klinkers de donkerste tinten te zien geven. Ook als we alleen naar de zwart-wit associaties kijken blijkt dat /i/, /e/ en /a/ met wit en grijs, /o/, /oe/ en /u/ met zwart worden geassocieerd.

Toonhoogte gaat dus samen met auditieve lichtheid of helderheid (zie grafiek). Nu, eigenlijk is dit iets wat iedereen uit eigen ervaring kent. Hoge tonen worden vaak licht of scherp genoemd, bastonen vaak donker en zwaar. Deze zogenaamde 'Helderheidswet' is allang bekend. Alle zintuigelijke ervaringen blijken naast de specifieke gewaarwordingen een gemeenschappelijke gevoelstoon te voeden, die met woorden alleen maar benaderd kan worden: 'licht–donker', 'hoog–laag', 'licht–zwaar', 'hard–zacht', 'lekker–vies', 'open–gesloten', 'vrolijk–somber', enz. Hierdoor kunnen ook audio-visuele signalen elkaar versterken of temperen. Lage en langzame bastonen zullen het effect van een diepzeefilm vergroten, marsmuziek bij een begrafenis heeft een vervreemdend effect.

De helderheid van klank en kleur, kleur en geur, geur en smaak, smaak en temperatuur kunnen elkaars opwekkende en remmende werking dus beïnvloeden. Denk maar eens aan het verorberen van een vermageringsdiëet bij kaarslicht of het smakeloze van bevroren brood. Uit proeven

SPECIALE AANBIEDING
CURE 'Pornography' fl 18,90
ZAPPA 'Ship arriving too late...' fl 18,90
BRUCE SPRINGSTEEN 'The river' fl 15,-
NIEUW 2E HANDS KOOPJE ! ! !

CRESCENDO
VAN WOUSTRAAT 76
AMSTERDAM
tussen Albert Cuyp
en Ceintuurbaan
TEL. 020-724910
IN-EN VERKOOP

HETE ZOMER

'Het is echt net de Beatles, vind je niet?', grijnst Nick. 'Het vreemde is dat ik nooit echt van het psychedelische werk van de Beatles heb gehouden, tot ik het in '78 of '79 weer opnieuw hoorde en ontdekte hoe fantastisch en inspirerend die muziek is'.

Nick Nicely zit een beetje verloren, onderuitgezakt op een bankje in de promo-afdeling van de Londense EMI-burelen. Terloops wordt hem meegedeeld dat zijn singletje 'Hilly Fields (1892)' in Nederland in de tipparade staat. Brede glimlach. Slokje cola. Sigaret. 'Hilly Fields' is Nick's tweede single en zijn eerste voor EMI. Een aanstekelijk, doorwrocht stukje werk in de traditie van psychedelische Beatles-songs als 'Strawberry Fields' en 'I am the walrus'.

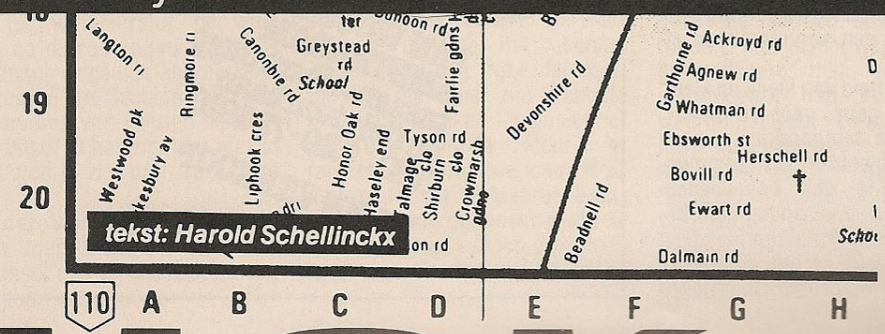

tekst: Harold Schellinckx

Nick begon zo'n vijf jaar geleden met muziek maken, een serie demo's in z'n kamertje op z'n eigen viersporenapparatuur. Songs die hij na een tijdje bij een muziekuitgeverij wist onder te brengen. Veel verder dan dat kwam hij echter niet, wat hem doet besluiten om maar zelf iets op plaat uit te brengen.

'Een hele vreemde tijd was dat. . .niemand geloofde echt in me, iedereen dacht dat ik een beetje maf was. Ik heb toen via een bevriende technicus geregeld dat ik stiekem 's nachts in

NICK NIC

RS ANNO '82

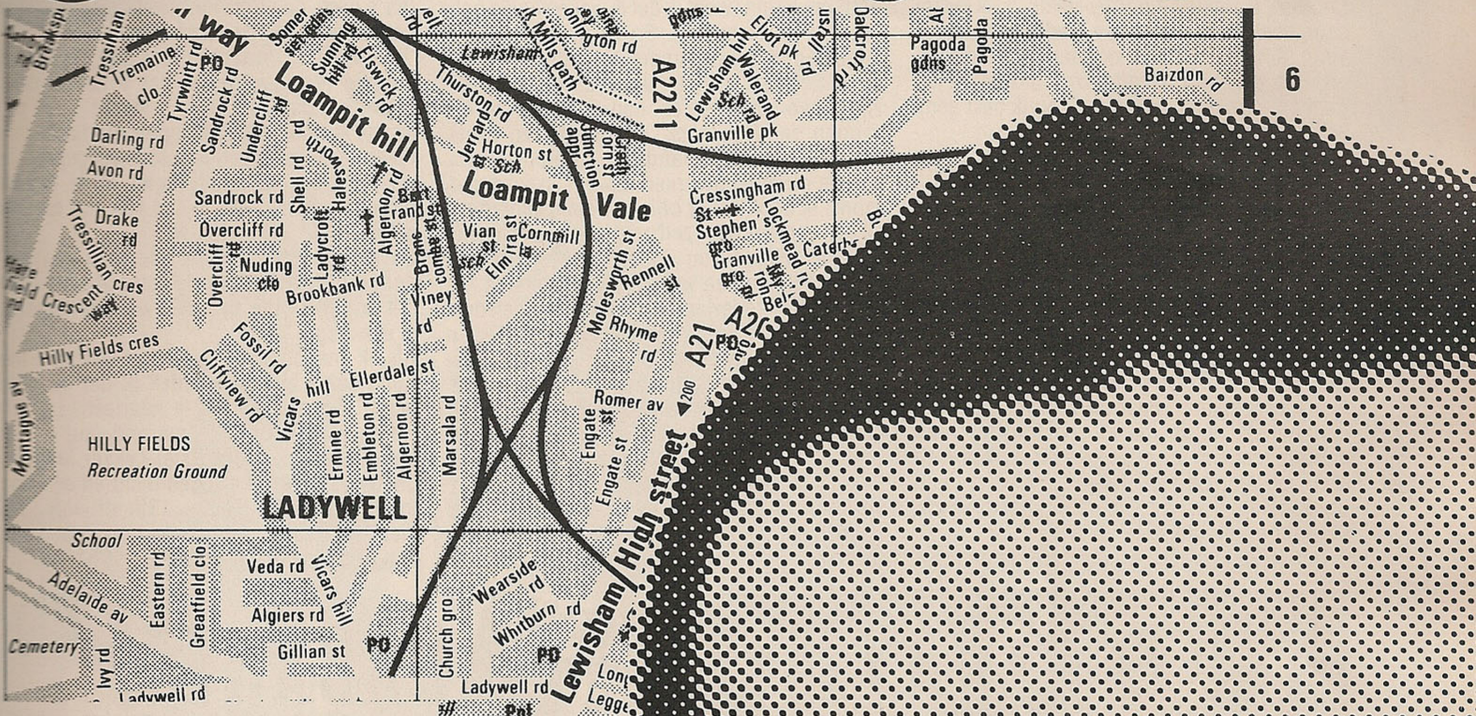

de studio waar hij werkte kon opnemen. Heel spannend was dat, ik moest er echt binnensluipen en zelf uitzoeken hoe alles werkte en dan zorgen dat ik voor zes uur 's ochtends weer weg was, want dan kwamen de schoonmakers'.

De nummers die hij in die tijd opneemt, D. C. T. d r e a m s en T r e e l i n e, brengt hij als single uit op z'n eigen label, Voxette Records. De plaat wordt naderhand door het Duitse Hansalabel op wat grotere schaal uitgebracht. Voor Nick het bewijs dat hij het kán. Ook in D.C.T. dreams en Treeline blijkt Nicks voorkeur voor de psychedelische popsong, de dagdroom, Alice in Wonderland-muziek: 'Far from the shore/Tressillian skies/D.C.T. dreams/with marmelade eyes'.

'D.C.T. heeft geen echte betekenis, voor mij staat het voor een heleboel dingen. Het kan van alles betekenen. . . en in principe gaan al mijn songs over drugs. Toen ik het aan het opnemen was en naar de microfoon liep om de zang te doen, had ik de hele tekst, behalve de regel 'D.C.T. dreams'. En toen ik begon te zingen kwam 'D.C.T. dreams' vanzelf, zonder dat ik erbij nadacht. Het paste perfect en ik wist meteen dat dat de titel zou zijn'.

HEUVELIGE VELDEN

Na het succesje van 'D.C.T. dreams' gaat Nick op kosten van Hansa de studio in en kan daar twee dagen aan een nieuwe song werken Hij begint de opnames en laat het resultaat ►

CELY

van die twee dagen aan Hansa horen. 'Hansa vond er niks aan. Niet verwonderlijk als je bedenkt hoeveel productie-tijd en -werk ik nodig heb om een song te laten klinken zoals ik dat wil. Ik geloofde er heel erg in, maar zij konden aan die ruwe schets niets aantrekkelijks ontdekken en wilden er niet meer geld insteken. Ik heb toen geld geleend en wat spullen verkocht en er nog zo'n zes maanden aan gewerkt om het af te maken, waarna EMI het uitgebracht heeft'.

'Hilly Fields is een groot park in Zuid-London, vlakbij waar ik woon. Het is een prachtige plek. En het gebied waar ik woon heeft nog steeds heel erg de sfeer van de jaren 1890, allemaal laat-Victoriaanse huizen en zo, prachtig. Alle songs die ik tot nu toe geschreven heb zijn gesitueerd in dat stukje London, Brockley. En Hilly Fields. . . ik kwam daar heel vaak in diverse stadia van verdoving, stoned, trippend, en daar komt die song uit. Het gaat over iemand die naar Hilly Fields gaat en verdwijnt. . . en dat zou ik best eens zelf kunnen zijn, trippend'.

Waarom noem je speciaal die datum 18 juli in de tekst?

'Aaahhh. . . dat was een fán-tás-ti-sche dag die we op Hilly Fields doorbrachten. . . ontzettend heet was het. . . en '1892, the lines are still on you' betekent dat het er nog steeds uitziet als in 1892. Ik heb thuis een hele stapel tekeningen en foto's van Hilly Fields uit die tijd. Ik ben ook heel erg gefascineerd door impressionistische schilders en als je naar het hoesje kijkt. . . daar staat een foto op van een meisje en ze maakt een foto met een camera met een speciale lens die de foto eruit laat zien als een schilderij. . . het is net een impressionistisch schilderij. En daarom wou ik die foto als hoes.

Rond 1890 kwamen een heleboel impressionistische schilders van Frankrijk naar Engeland, Claude Monet bijvoorbeeld, en die hebben heel veel in Zuid-London gewerkt. Hoewel ik niet geloof dat ze ooit Hilly Fields hebben geschilderd. Maar die sfeer. . . voor mij klopte alles precies, die 1890-achtige foto, de muziek. . . it was a lot of fun to do'.

TOEN IN UTRECHT

De grote charme van Nicks muziek is voor een belangrijk deel een gevolg van alle tijd, moeite en inventiviteit die hij in het arrangement steekt. Een manier van werken, die ongetwijfeld zijn vruchten afwerpt. Maar ook een extreem kostbare manier als je voornamelijk in je eentje werkt.

'Precies, en dat is het probleem dat ik momenteel met EMI heb. Als ik aan een opname begin, weet ik dat ik weken nodig heb om iets af te maken. En zij geven me drie dagen voor vier nummers. En natuurlijk krijg ik er niet één af, het enige wat ik produceer zijn ruwe demo's, en dan luisteren ze en zeggen ze 'Nou Nick, dat is niet zo best! Probeer maar 's wat anders'. Ze laten me niet aan de nummers werken. Ze zijn zo verdomd stom! Ik denk dat er ook nu weinig anders op zit dan er maar weer zelf geld in te gaan steken. Of Hilly Fields zou onverhoopt een hit in Nederland moeten worden . . . Nederland. . . Ik hou van Nederland. Een paar jaar geleden had ik een stel vrienden in Utrecht. Ik deed er wat 'silly stoned jingles' voor een radiostation. Weet je dat ik in Utrecht voor het eerst met drugs in aanraking kwam? Fán-tás-tische tijd was dat. We gingen naar een prachtig park. Te gek . . .ontzettend heet was het. . . Ik heb alle contact met die mensen verloren. Ik vraag me af wat ze tegenwoordig doen. Waarschijnlijk zijn het vervelende doktoren of zo'.

EN NU IN DE ZOMER

Als we samen het EMI-gebouw doorstruinen op zoek naar een exemplaar van de single foetert Nick door op 'het bedrijf'. 'Alles moet goedkoop, en alles doen ze verkeerd. Ze zijn te beroerd om een paar centen uit te geven om een fatsoenlijk hoesje te maken. Maar voor mij is het de enige manier om iets te doen dat lijkt op wat ik wil. Ik moet er maar het beste van hopen'.

Een promo-man duwt me een foto van Nick in de handen. Nick barst uit in bulderend gelach. 'Afschuwelijk, hè? Ik lijk wel een gevangenisboef. En kijk! Hetzelfde jasje. Ik kan me niks anders veroorloven'. Ik wijs hem erop dat ik de versleten jas die mijn schouders siert een paar jaar geleden voor een tientje op een rommelmarkt gekocht heb. 'Ha', zegt-ie, 'da's niks, de mijne kostte een gulden!' Baas boven baas. Ik mag Nick Nicely wel.

'Wat denk je', vraagt-ie tenslotte, 'is het verstandig om te vertellen dat ik zoveel drugs gebruik? Dat zou wel 's slecht voor mijn image kunnen zijn'. We spreken af dat er niet meer over verdovende middelen gepraat zal worden zo gauw zijn singles in de top-tien terechtkomen. Tot die tijd kan het eigenlijk geen kwaad, besluiten we.

En die hit, die is hem uiteraard van harte gegund. Nick zou een welkome afwisseling in het TopPop rijtje zijn. Wie weet de tipparade is een begin.

Als ik me door een zonnige Oxford Street huiswaarts begeef, ontdek ik dat ik, onbewust, Nicks lied loop te neurieën. . . 'Hilly Fields, 1892, lives in me and you'. . .wat depressie, niks depressie! Lekker languit in de zon, in het park, ogen dicht en een dikke joint. . . 'Hilly Fields, 18th of July, Hilly Fields, 1892'. . .het perfecte scenario voor een onbekommerde zomer in 1982.◄

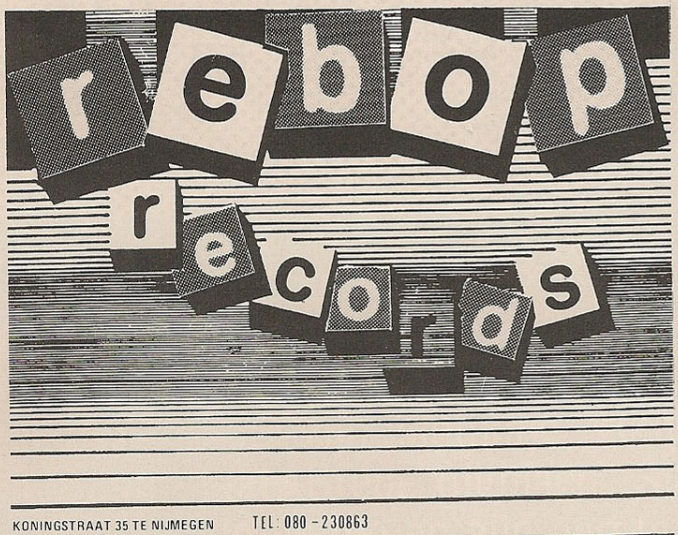

KONINGSTRAAT 35 TE NIJMEGEN TEL: 080 - 230863

BRUTUS

Zwaan Hals 304 Rotterdam 010-675620
Waterlooplein Amsterdam
Shake & Bake Nieuwendijk 17 Amsterdam
Heavy Antique Hohenstaufestrasse 22
1000 Berlin 45 030 2131516

Genesis P. Orridge, Cosey Fanny Tutti, Chris Carter en Peter Christopherson vormden samen Throbbing Gristle, het geluidslaboratorium bij uitstek, verguisd en verafgood, omgeven door mythes en onbegrip, blinde bewondering en al even blinde haat. Een optreden in San Francisco op 29 mei van het vorig jaar vormt TG's laatste wapenfeit. Vriend en vijand ontvangt kort daarna een wit kaartje met zwarte rand: de missie is beëindigd. Chris en Cosey blijven hun passie voor muziekmaken trouw en presenteren eind vorig jaar hun eerste solo-elpee, 'Heartbeat', onlangs gevolgd door 'Trance'.

CREATIEVE TECH
CHRIS & C

tekst: Harold Schellinckx

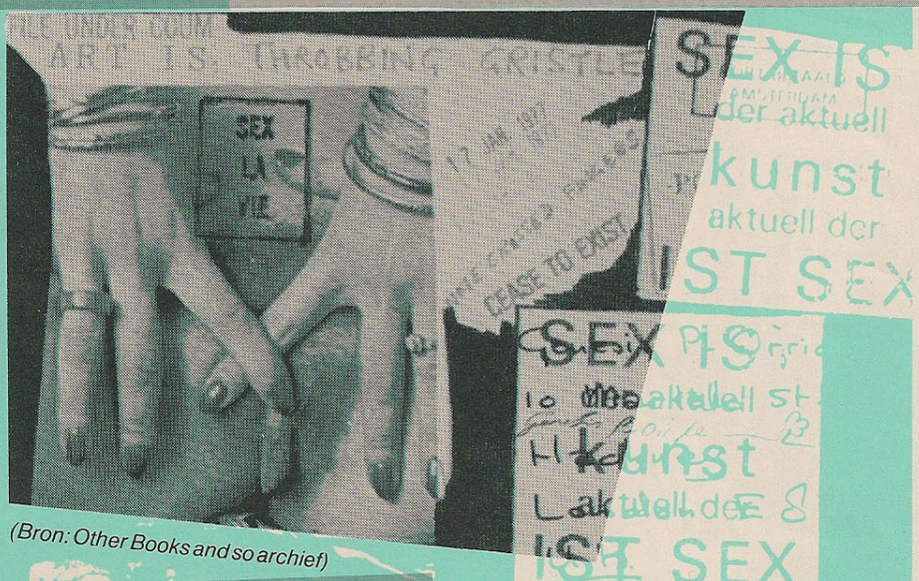

(Bron: Other Books and so archief)

C.T.I.

Voor de realisering van projecten waaraan zij in de toekomst zullen werken hebben Chris en Cosey onlangs een 'maatschappijtje' opgericht, Creative Technology Institute geheten. Ze leggen er sterk de nadruk op dat dat absoluut niet zoiets als een band zal zijn.

Cosey: 'We willen niet zoals TG een band worden. Dat willen we absoluut vermijden. En we willen ook niet als 'Chris & Cosey' platen, cassettes en video's blijven maken'.

Chris: 'Het idee is dat allerlei projecten, waarin wij steeds in meer of mindere mate betrokken zijn, in samenwerking met verschillende mensen onder de vlag van C.T.I. gepresenteerd gaan worden'.

Cosey: 'Als eerste project staat een single op het programma, een commerciële single. Dat is een soort uitdaging voor ons. Ik denk dat dat heel goed is om te proberen, al was het enkel voor de discipline die er bij komt kijken'.

TRANCE

Een groot gedeelte van Chris & Cosey's nieuwe elpee T r a n c e is, net als het nummer op de flexi, rechtstreeks en zonder dubs opgenomen op een 2-sporen Revox-recorder, iets wat mogelijk was door met een zogenaamde micro-composer een groot gedeelte van de ritme- en synthesizergeluiden van te voren te programmeren en er dan de rest 'live' bij te spelen.

Hun opneemwerk doen ze bij voorkeur thuis, met bescheiden, maar effectieve, door Chris gedeeltelijk zelf gebouwde en veelvuldig aangepaste apparatuur.

Cosey: 'Ik vind het meestal heel vervelend om in een studio te werken, want vaak zeggen die technici van 'ja, ben je klaar? Kunnen we beginnen?' en misschien willen ze je wel niet pushen, maar de hele sfeer in zo'n studio heeft iets geforceerds. En anderen zijn niet zo bereid als je zelf bent om de hele boel continu om te bouwen en iets op een andere manier te proberen. Als ik een bepaald idee heb en het niet meteen uitvoer, dan is die eerste stuwkracht, die impuls om het te doen weg, en in feite is dat creatieve moment dan verloren'.

Chris: 'Bij de opnames van H e a r t b e a t werkten we aan een nummer met tekst, dat heel erg afweek van de rest en we probeerden de zang te doen, en de eerste keer dat we het deden was het behoorlijk goed, maar over een klein stukje waren we niet tevreden. We hebben twee dagen lang geprobeerd, maar het lukte niet meer'.

Cosey: 'We ontdekken steeds weer dat met wat voor idee we ook starten, het zich altijd tot iets anders ontwikkelt dan we ons hadden voorgesteld'.

Chris: 'Ook bij de dingen die we buiten muziek maken doen. We zijn net verhuisd en we hadden een plan gemaakt wat voor kleuren we zouden gebruiken bij het schilderen van de diverse kamers. En we begonnen te schilderen en langzamerhand veranderden onze ideeën en als ik nu naar de oorspronkelijke tekeningen kijk. . . het lijkt wel of we in een totaal ander huis wonen'.

COSEY FANNY TUTTI: BIOGRAPHY

Born Christine Carol Newby in Hull, 1951.
1956-62: Grange Infant and Junior School, Hull.
1962-67: Estcourt High School for Girls, Hull.
1967-69: Hull College of Commerce and Technology.
Since 1970 lived with Genesis P-Orridge in Hull and London.
1970: Worked in a factory at Armstrong Patents, Beverley.
Influenced by Aleister Crowley, Yoga, Wilhelm Reich and Steve Dwoskin.

1971: First actions with COUM Transmissions.
1972: Trained in Book-keeping and accounting, Hull.
Founder, with Genesis P-Orridge of Ministry of Anti-Social Insecurity, Hull and London.
Travelled in Belgium and the Netherlands.
1973: Moved to London.
Worked as showroom fashion model, GM Fashions, London.
Worked as secretary, Lewis Barnett, London.
1973-77: Began project working as photographic model, London.

CHRIS CARTER: BIOGRAPHY

Born Christopher Carter in London 1953.
Attended Grammar School and Secondary Modern.
1967: Began working with electronics.
1968: Started own light show company and began doing gigs.
1969: Left school and worked as a sound recordist for ITV and then for the BBC before becoming freelance. Continued gigs and light show.

NOLOGIE
OSEY

Since 1973 has been a Co-Director of COUM Transmissions.
1974: Travelled in Belgium and Germany.
1975: Travelled in Netherlands, Belgium, West Germany.
1976: Founder member (with Chris Carter, Peter Christopherson and Genesis P-Orridge) of Throbbing Gristle, industrial music group, London.
1976: Travelled in Italy, USA, and Greece.
Changed name to Cosey P-Orridge.
1977: Began new project working as Topless Go-Go Dancer and Striptease artist, London.
1978: Travelled in Belgium.
1980: 'Mask of Sarnoth' Soundtrack and soundtrack for Derek Jarman performed on 'Bongo' LP.
1981: Performed last Throbbing Gristle concert in San Francisco in May and began work on 'Heartbeat' LP with Chris Carter. 'Heartbeat' released November 1981.
Made half-hour radio show for L.A. radio station.
Performed on video disc and video tape doing striptease.
1982: Had baby boy (Nicki) to Chris Carter on January 12th.
Completed 'Trance' LP end of February. Contributed track to 'Flowmotion' LP. Commenced work on new video, single and LP. Lectured on performance Art, Leeds Art College, April.
Worked on film with Steve Dickinson on Brandt, a photographer from the 1930's and surrealist movement.
Working on audio-visual projects for 'Vidzine', Riverside' and the I.C.A. Formed a new company, C.T.I. - The Creative Technology Institute.

Made short film for 'Disco 2' the predecessor of 'Old Grey Whistle Test'.
1970: Joined various musical groups.
Built own sound effects units and small synthesizer.
1971: Formed a theatre company with film-maker/experimental theatre performer, John Lacey.
Began touring with one-man multi-media synth show.
1975: Met Cosey and Genesis P-Orridge at John Lacey's rehearsal.
1976: Formed Throbbing Gristle with Cosey and Genesis.
1977: As a member of Throbbing Gristle performed in USA, Italy, Germany an the UK.
Made 8 albums, 6 singles, 37 live cassettes, one solo C90 cassette, 2 video tapes and one 16 mm film. All were made as Throbbing Gristle on their own label Industrial Records Ltd.
Worked for ABC News designing and building their radio station in London.
1981: Performed last Throbbing Gristle concert in San Francisco, May 1981. Began work on 'Heartbeat' LP with Cosey in June. It was released in November 81 and has sold 7,000 copies to date and 600 cassettes.
1982: Became a father on January 12th when Cosey had a baby boy. Completed 'Trance' LP at the end of February.
Commenced work on a new video, single and LP and various other projects are underway.
Formed two new companies: C.T.I. (The Creative Technology Institute), and C.T.I.L. (Creative Technology Instruments Ltd.)
Working on audio-visual projects for 'Vidzine', 'Riverside' and the I.C.A.◄

ACCULTURATIEPROCES

Acculturatie is de botsing tussen twee (of meer) culturen. Een gevaarlijke situatie voor het individu. Met je cultuur ben je immers opgegroeid, je kunt haar niet gemakkelijk van je afschudden. Berry Sakharof, Malka Yoyo Spigel en Samy Birnbach hebben het toch aangedurfd zich uit hun Israëlische milieu los te rukken om hier samen met Nederlandse en Belgische mensen (o.a. Dick Polak) een apart soort muziek te maken, die Europese hardheid combineert met reminiscenties aan een achtergelaten Oosterse dromerigheid.

Voor zich op muziek te gaan toeleggen schreef Samy Birnbach gedichten. Ook vertaalde hij het werk van de beat-poet Bob Kaufman in het Hebreeuws. Hij begon steeds meer songteksten te schrijven voor andere mensen, en via medewerking aan verscheidene muzikale projecten besloot Samy ook zelf een groep op te richten.

Vloeit poëzie automatisch over in het schrijven van songteksten, of zijn het twee totaal verschillende idiomen?

Samy: 'Er zit een duidelijke kloof tussen de twee. Mijn poëzie was enorm persoonlijk, ook al omdat ze in het Hebreeuws was geschreven. Zo'n gedicht is niet gemakkelijk, je vervalt al snel in metafysische bedenkingen, en uiteindelijk stelt zich dan ook de vraag of je aan het egotrippen bent, of er wel een publiek bestaat dat je teksten kan verteren. Mijn beslissing muziek te gaan maken betekende dan ook een breuk, want een songtekst moet direct zijn, onmiddellijk toegankelijk. Alleen al het feit dat je hem moet zingen betekent een hele verandering. In onze eerste nummers (op de elpee) was er nog een balans tussen dat poëtische en dat directe aspect, maar onze nieuwe nummers worden op tekstueel gebied steeds eenvoudiger. In een song volstaan enkele woorden reeds om een gevoel uit te drukken, want de muziek vult de tekst aan. Vermits muziek vooral suggestief werkt moet ook de tekst die erbij aansluit geen precies omlijnde betekenis hebben. Een song heeft een 'aura', dat lijkt me een geschikter woord'.

Ready-Made Diary is een hommage aan Marcel Duchamp. Minimal Compact past de collagetechniek van deze dadaïst toe door fragmenten uit de muziekkritiek aan elkaar te lijmen tot een op het eerste gezicht wanordelijke maar uiteindelijk toch betekenisvolle tekst. ►

Is het de bedoeling geweest het experimentele karakter van Marcel Duchamps kunst uit te werken tot een nieuw soort experimentele muziek?

'We zitten zeker nooit te zoeken naar ingenieuze technieken om muzikale kunst te maken' We vertrekken wel dikwijls van andere kunstvormen, om die via onze muziek om te werken tot een persoonlijk eigentijds statement. Die collagetechniek werd ook in de literatuur toegepast door onder andere William Burroughs en Brion Gysin. Je kan ons werk dan natuurlijk gemakkelijk wegwimpelen als een onbetekenende herhaling, maar dat is het niet. Een kunstenaar creëert vanuit zijn inspiratie, en voor Minimal Compact bestaat die inspiratie dikwijls uit andere bronnen, die een ervaring voor ons zijn geweest en sporen hebben nagelaten. Of je nu een song schrijft om te protesteren tegen bepaalde wantoestanden, of om een hommage te brengen aan Marcel Duchamp, dat is voor mij net hetzelfde: iets maakt indruk op je, en daarvan vertrek je om een muzikale inhoud te creëren.

Ik vind zo'n herwerking ook honderd procent persoonlijk, want het zijn transposities naar deze tijd en naar onze ervaringswereld. Zo gaan we binnenkort de stomme zwart-witfilms van Fritz Lang en tijdgenoten onder de loep nemen, en trachten bij die beelden muziek te maken die de sfeer van die films naar het heden toe vertaalt. Onlangs hebben we een concert gegeven bij de tentoonstelling van Dick Polak's grafische werk. Een van de beste concerten die we gedaan hebben trouwens, want die schilderijen aan de muur en de muziek die we erbij maakten pasten perfect bij elkaar. Het publiek krijgt dan ook een totaalspektakel voorgeschoteld, een symbiose van het visuele en het auditieve. Als die samensmelten tot één algemene indruk, kan er echt over multimediakunst worden gesproken: één inhoud, één gevoel, één sfeer, uitgedrukt via een gediversifiëerde expressie. Zeldzaam.

Ook de muziek op de flexidisc is tot stand gekomen door een proces van transformatie en actualisering. Het is een traditioneel Israëlisch lied, geen religieuze zang, maar een verklanking van wat iemand ervaart die werkt in een kibboets, omgeven door de broeierige woestijn. De Hebreeuwse tekst hebben we voor deze opname behouden, maar we hebben het lied omgewerkt tot een modern sfeerbeeld, het oude gevoel gefilterd door wat nu in ons omgaat. We blazen nieuw leven in oude, bijna weggestorven klanken'.

Samy, Berry en Malka hebben Israëlische wortels, maar leven in Amsterdam. De hoes van hun eerste mini-elpee is opgedeeld in twee visuele helften: vooraan warme geelbruine wazige kleuren, achteraan agressief rood-zwart, naakte voeten op een kille tramrail: een duidelijk onderscheid tussen het harde Europese stadsleven en de dromerige weidsheid van de woestijn. Ook in de muziek is dezelfde spanning voelbaar. De meeste nummers hebben een modern (en zelfs modieus) funky stramien, snokkend en bonkend, maar binnen dit stramme kader duiken weemoedige, duidelijk Oosters getinte melodieën op.

Wat vooral opvalt is dat jullie als Israëliërs blijken te hebben gekozen voor typisch Europese muzikale patronen, terwijl de Nederlanders en Belgen die aan de plaat meegewerkt hebben verantwoordelijk zijn voor de Oosters gekleurde melodieën.

Minimal Compact: 'Inderdaad. Op Happy Babouge zijn het de klarinet van Marc Hollander en de Arabische fluit van Corrie Bolten die een exotische sfeer oproepen. Voor onszelf zou het al te vanzelfsprekend zijn typisch Oosterse muziek te maken. We zijn daarmee opgegroeid, het is voor ons niks nieuws, het zou geen uitdaging zijn. Bovendien hebben Berry, Malka en ik gedurende de laatste jaren zowat gans Europa doorkruist. Onze muziek wil nieuw zijn, dus niet Oosters, en vanuit onze recente ervaringen is het automatisch muziek geworden die nauw aansluit bij wat er hier in Europa momenteel wordt gemaakt. Het is ook gevaarlijk van Israëlische wortels te spreken, want de Israëlische bevolking bestaat per slot van rekening uit een mengelmoes van nationaliteiten. Israël is een smeltkroes, en de Polen, Duitsers, Russen die er naartoe zijn getrokken hebben een stukje meegenomen van de cultuur uit hun land van herkomst. West-Europa is ook zo'n cultureel kruispunt en is voor een muzikant veel interessanter dan bijvoorbeeld Amerika, waar op een nogal eenzijdige manier een cultuur wordt opgebouwd. De wortels van onze muziek liggen niet in Israël, maar zowat overal. Dat veelzijdige verleden garandeert een expressie die veel spontaner is dan wanneer je verbonden bent met een welbepaalde cultuur, waaraan je verplicht bent geweest je te conformeren'.

Toch duiken in alle nummers van Minimal Compact romantische, weemoedige, bijna trieste melodieën op, alsof jullie iets kostbaars hebben achtergelaten'.

'We zijn naar Nederland gekomen omdat we er pertinent zeker van zijn dat we hier als muzikant de meeste en de interessantste mogelijkheden hebben. Dat we het bij het rechte eind hebben wordt afdoende bewezen door de resultaten van onze samenwerking met de mensen van Mecano en Mick Ness Group. We hadden geen precieze plannen, wel enkele losse ideetjes, maar die zijn in de studio uitgegroeid tot echte homogene songs.

Het is niet zo dat wij met ons drietjes het geluid van Minimal Compact bepalen, en dat de anderen slechts tweederangs gastmuzikanten zouden zijn. Het is tot een echte fusie gekomen. We zitten hier dus duidelijk op de juiste plaats. Anderzijds kan je moeilijk van een thuis spreken, en af en toe bekruipt ons het pijnlijke gevoel dat we misschien toch beter in Israël hadden kunnen blijven. Maar ook daar voelden we ons niet écht thuis'.

Vanuit dat oogpunt kunnen misschien sommige schizofrene tekstfragmenten worden verklaard, zoals 'you're crying/ then you laugh' (To get inside) of 'paradox in motion/paradox emotion (Statik Dancin)'.

'Misschien wel, ja. Misschien word je verward door al dat gezwerf, door die zoektocht naar integratie, die voor ons nooit eindigt. De meeste songs die we maken hebben een pijnlijk aspect, zelfs een nummer met een titel als Happy Babouge.

Anderzijds kan je ook stellen dat die inwendige versplintering typisch menselijk is, en weinig heeft te maken met het feit dat we 'ontworteld' zouden zijn. Op die manier geeft onze muziek vorm aan zowel de donkere als de lichte kanten van elk individu. Door niet in een duidelijk afgebakend milieu ingekapseld te zijn krijg je een genuanceerdere kijk op alles wat zich in jezelf en om je heen afspeelt. Je hoeft geen rekening te houden met gedragsregels of gefixeerde gewoonten. Je moet niet aan een norm beantwoorden. Dat anormale aspect sijpelt dan ook in onze muziek door. We hopen dat onze muziek niet 'gezocht' overkomt. Het is niet de uitdrukking van uiteenlopende indrukken die we links en rechts, in het Oosten en het Westen, hebben bijeengescharreld, maar van een nieuw, persoonlijk gevoel, dat vanuit die brokstukken is gegroeid'.◄

tekst: Jan Landuydt fotografie: Vincent Kruijt

LP'S BLUE MECHOS : THE [illegible]
CABARET VOLTAIRE : 2 X 45 (ROUGH TRADE) / SCRITTI POLITTI : [illegible]
REMEMBER (ROUGH TRADE) / HONEY POPS : SPARKS IN A DARK ROOM (FAC BN)
CHRIS AND COSEY : TRANCE (ROUGH TRADE) / PASSAGE : DEGENERATES (CHERRY RED)
ERIC RANDOM AND THE BEDLAMITES : EARTHBOUND GHOST NEED (NEW HORMONES) / COMPILATION
HOURS (PLUREX) 12" A BLARE COLOUR : NOWHERE ELSE (PLUREX) / MALARIA : WHITE WATER
CREPESCULE) / VIRGIN PRUNES : PAGAN LOVESONG (ROUGH TRADE) / MARINE : RIVE GAUCHE (CREPESCULE
HONEY POPS : TIME (FAC BN) / BUSH TETRAS : FUNKY (FETISH) / NEW ORDER : TEMPTATION (FACTORY) /
DOWNS : 5 TRACK EP (NOT SO BRAVE RECORDS)

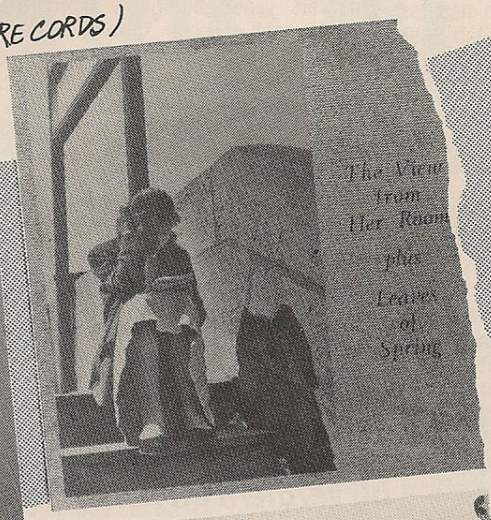

WEEKEND : THE VIEW FROM HER ROOM (12")

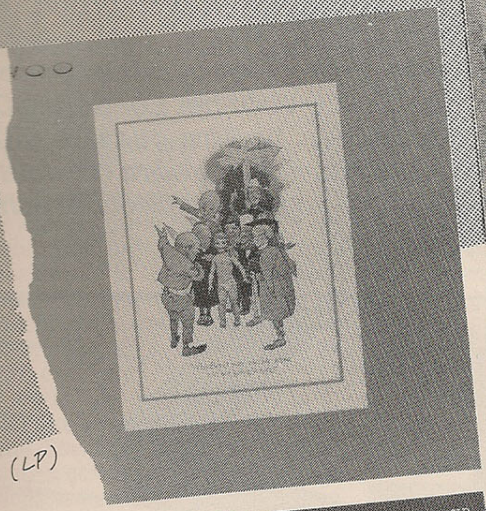

WOO (LP)

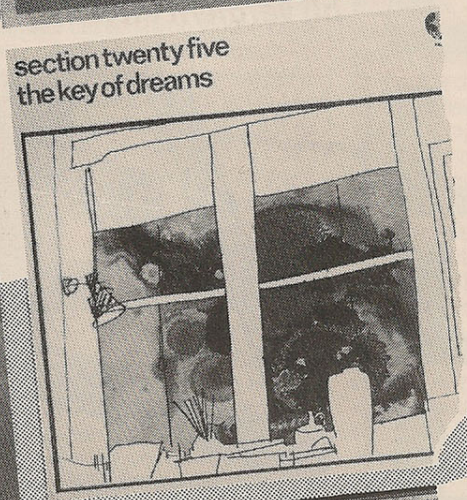

SECTION 25 : THE KEY OF DREAMS (LP)

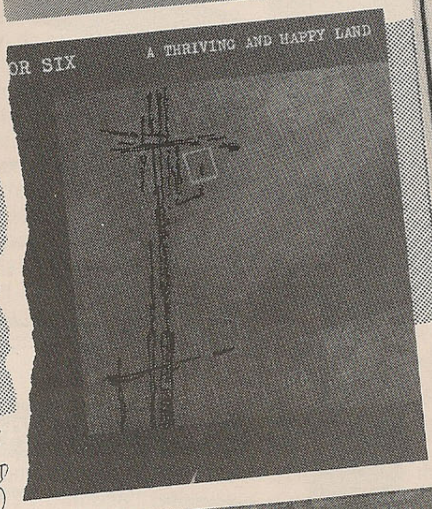

FIVE OR SIX : THRIVING AND HAPPY LAND (LP)

SIGLO XX (12")

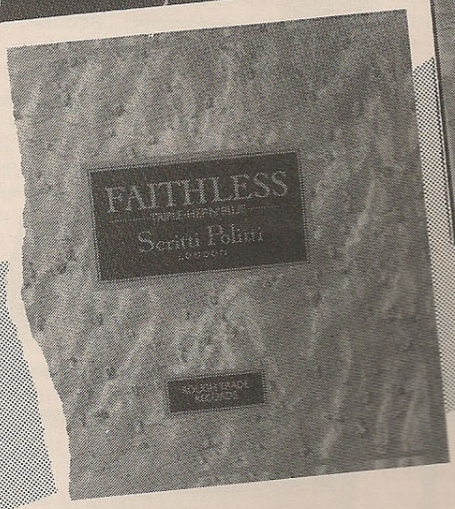

SCRITTI POLITTI : FAITHLESS (12")

I-N-DEPENDENTS
boudisque
Hannie Pakhuisstraat 10-18
1012 GR Amsterdam
Phone: 020 26031
Telex: 12589 Boudi NL

ANTHON

ALLEEN OP DE WERELD

tekst: Harold Schellinckx fotografie: Fran van der Hoeven

Na een dikke tien jaar intensief muziekmaken is de Engelsman Anthony More op het punt aangekomen dat 'doorbreken' een voorwaarde voor 'overleven' is geworden. Filmmuziek, speelse avantgarde, Slapp Happy, het meer dan indrukwekkende solo-project 'Flying Doesn't Help' en recentelijk 'World Service', een eerste LP voor het Londonse Do It-label, vormen de mijlpalen in een bizarre carrière vol zijsprongen en doodlopende wegen, een carrière die Anthony tot nu toe nog steeds niet de bredere bekendheid bracht die hij verdient en nodig heeft.

Do It is het label waarop (in de punktijd) de eerste plaat van Adam & the Ants verscheen. Anthony vertelt dan ook meesmuilend dat Adam in feite de huur betaalt voor de comfortabele woning die meneer More momenteel in een zijstraat van Kings Road bewoont. 'Maar natuurlijk zou ik hier niet moeten zitten. Optreden wil ik, muziek maken!'

DUITSLAND

Anthony's muzikale loopbaan begon aan het eind van de jaren zestig toen hij, als rasechte beatnik, maandenlang door Europa zwierf en zich tenslotte een tijdlang in Duitsland vestig- vestigde.

'Ik woonde in Hamburg en maakte experimentele muziek die als soundtrack gebruikt werd voor gesubsidieerde undergroundfilms. De Duitse regering stopte in die tijd behoorlijk veel geld in 'Kultur', waarschijnlijk gedeeltelijk om zich te rehabiliteren voor alle ellende die ze in de oorlog hadden veroorzaakt. Via die soundtracks leerde ik Uwe Nettelbeck kennen, die in Faust speelde, en van Polydor geld had gekregen om een achtsporenstudio in te richten. Uwe regelde met Polydor dat ik een serie elpees kon maken. Waanzinnige platen waren dat. Ik deed er drie. . . Pieces from a Cloud-land Ballroom, Secrets of the Blue Bag, en de laatste die heette Reed Whisthle and Sticks. Van 'Reed Wisthle and Sticks' zijn enkel ooit twaalf proefpersingen gemaakt. De muziek bestaat uit tape-loops van opnames van de geluiden van stokjes die ik op de grond laat vallen. Je krijgt een heel vreemd gevoel van 'vallen' als je daar naar luistert. Een heel vreemde plaat. Maar absoluut niet te krijgen, uiteraard. Ook die andere twee niet, trouwens. Ik denk dat daar alles bij mekaar zo'n tweehonderd van verkocht zijn. Ik kreeg na een tijdje ook genoeg van dat geëxperimenteer. Het is prima om zo op ideeën te komen, maar je kan er geen huur van betalen. Het is veel te elitair. Ik kreeg steeds meer zin om me met popmuziek te gaan bezighouden En dat was min of meer de aanleiding om, rond 1973, aan Slapp Happy te beginnen'.

SLAPP HAPPY

Slapp Happy bestond uit Anthony, Peter Blegvad en Anthony's vrouw Dagmar Krause. Af en toe bijgestaan door mensen van Faust maakten ze een elpee voor Polydor, Sort of, een plaat die een tijd geleden door Recommended Reccords (zie Vinyl 5) opnieuw werd uitgebracht. Lieve, folk-achtige muziek, met af en toe interessante nummers, maar vooral opvallend door Dagmar's stem.

Ook Slapp Happy blijft onbekend en slechts door enkelen bemind. De band tekent na verloop van tijd bij Virgin, maakt een prima tweede elpee, vestigt zich in London en komt zo in aanraking met een andere bij Virgin ondergebrachte 'randverschijnsel-band', Henry Cow. Slapp Happy en Henry Cow besluiten samen te gaan werken, een samenwerking die in 1975 het fantastische Desperate Straights oplevert. Vlak na deze plaat stort voor Anthony More de halve wereld in mekaar: hij verlaat de Slapp Happy/ Henry Cow combininatie, scheidt van Dagmar, en neemt bijna onmiddellijk een solo-elpee voor Virgin op, Out, een plaat die nooit is uitgebracht.

'Out is voor mij een 'skeleton in the cupboard'. Ken je die uitdrukking? Het wordt wel gebruikt bij mensen die bijvoorbeeld aan een politieke carrière bezig zijn, en de figuren van de binnenlandse veiligheidsdienst, die lichten je hele leven door, en als je dan een keer aan de dope geweest bent, dan wordt dat gegarandeerd tegen je gebruikt, ook al was het vijfentwintig jaar geleden. Dat noemen ze dan 'the skeleton in the cupboard'.

Out is zo iets voor mij. D'r is nog een andere uitdrukking, 'falling in love on the rebound': als je pas een verhouding hebt gehad, en die gaat stuk, en je begint onmiddellijk een nieuwe, maar je doet dat als reactie op die ouwe. Ik heb die plaat min of meer 'on the rebound' gemaakt: ik brak met Henry Cow, scheidde van Dagmar, en de muziek op Out is heel erg tegengesteld aan de muziek op bijvoorbeeld Desperate Straights. Het is bijna country & western. Toch staan er een paar leuke stukjes op, maar de zang is vreselijk en de productie is heel behoudend.

Het is allemaal veel te lief. Ik schaam me er nou voor en ik zou het een ramp vinden als-ie ooit uitkwam. Andy Summers speelt er trouwens gitaar op. Je zou denken dat dat al reden genoeg zou zijn voor Virgin om het uit te brengen, met Andy's naam heel groot en de mijne klein. Maar laten we hopen van niet. Ik zou er trouwens niets tegen kunnen doen. De band is eigendom van Virgin, hij ligt bij hun in de kelder'.

EEN NIEUW BEGIN

Na de opname van Out verblijft Anthony een tijdlang in New York en op het Europese vasteland, waar hij zijn werk aan filmsoundtracks weer oppikt. Langzamerhand krijgt hij meer omlijnde ideeën over de muziek die hij in de toekomst wil maken en hij begint aan de opnames van een nieuwe plaat. De voltooiing hiervan kost in totaal zo'n anderhalf jaar en een , voor hem, immens hoog bedrag aan studio-tijd. Maar het resultaat is er dan ook naar. Flying Doesn't Help is een waar meesterwerk, een spannende, coherente rock-plaat, die unaniem uiterst positief ontvangen wordt. Reden voor Do It om Anthony een contract voor drie elpees in anderhalf jaar aan te bieden. De eerste van die drie verscheen enkele maanden geleden, World Service. Hierop trekt More de lijn van Flying Doesn't Help door, maar de muziek op World Service is doorzichthtiger, rechtlijniger en daardoor jammer genoeg minder verrassend en overtuigend.

'Ik denk ook dat ik nooit meer een plaat als Flying Doesn't Help kan maken. Zo lang aan iets werken werpt wel zijn vruchten af, maar het kost veel te veel tijd, én geld. Toch ben ik heel tevreden over World Service. Ik heb er samen met anderen aan gewerkt en kon me bijvoorbeeld meer op het zingen concentreren zonder constant ook aan de productie en het overdubbben te hoeven denken'.

Ik lees het zinnetje uit de recensie van World Service in Vinyl 10 voor waarin staat dat je de plaat zou kunnen beschouwen als de relativering van tien jaar popmuziek.

'Dat is wat veel mensen ook over Flying Doesn't Help zeiden. Ik weet het niet. . . Ik vind World Service een moeilijke plaat om over te praten en mee te leven, want. . .voor mij laat de plaat zien wat ik denk dat toegankelijk en makkelijk hanteerbaar is. Maar daar denkt het publiek heel anders over. Het publiek vindt het een rare plaat. Een song als Run Right Back zou naar mijn gevoel een hit kunnen zijn, terwijl het publiek reageert alsof het een nieuw stuk van Stockhausen is. Ik denk dat ik een beetje naïef ben wat betreft ideeën over het al of niet een hit kunnen zijn van iets'.

OVERLEVEN

'Misschien is mijn grote probleem wel dat ik niet maf wil doen en niet in een ape-pakkie een lullig liedje wil staan zingen'.

Je muziek blijft, hoe je het maken ervan ook benadert, toch steeds een heel persoonlijke expressie.

'Ja, precies. Misschien moet het dat wel mindeder worden. Ik bedoel, het hoeft niet minder persoonlijk te worden, maar. . . d'r moet vooruitgang zitten in wat ik doe, financiëel bedoel ik. Ik verdien niet genoeg om van te kunnen leven en als het effe kan wil ik toch wel leven. Maar ik wil niet in een fabriek werken. En ik wil ook niet avant-garde componist worden en dan lezingen gaan geven. Ik doe wat ik doe, en blijkbaar heb ik niet genoeg controle over het soort muziek dat er uiteindelijk uit me komt. Ik kan niet gaan zitten en een stukje muziek schrijven met specifiek als doel daarmee in TopPop te komen. Dat kan ik gewoon niet.

Maar natuurlijk wil ik dat zoveel mogelijk mensen het horen, al was het alleen maar om voor mezelf te bewijzen dat ik niet volslagen geschift ben. En ik heb geld nodig, óók om verder te kunnen werken'.

'Aan stukken werken is voor mij zoiets als vissen, ik zit echt te vissen naar ideeën. Je wordt alsmaar vetter van alle bier en te weinig beweging. . . maar als je dan een instrument om je nek hangt en het gaat opnemen dan word je alsmaar magerder. Verdomde vreemd'.

'En soms loop ik als een gek door de kamer, hysterisch te gillen. Daar haal ik veel ideeën uit. Midden in de nacht gillen. Dat is als een droom, dat komt rechtstreeks uit je onderbewustzijn. Het leuke daarvan is ook dat je zo woorden vindt, die wat geluid betreft heel muzikaal zijn. Als je aan tafel zit en schrijft krijg je misschien wel consequente ideeën en mooie structuren, maar dan ontdek je later dat je dat maar heel moeilijk kan zingen'.

'Ik wil me nu voornamelijk op het nieuwe materiaal gaan concentreren en niet meer bij het oude werk stilstaan. Maar misschien is dat wel een vergissing. En misschien is het wel een vergissing om enkel aan elpees te denken. Misschien zou ik over video's, concepten, ideeën moeten denken en niet enkel constant met muziek bezig moeten zijn. Per slot van rekening heeft de doorbraak van een band meestal maar weinig met hun muziek te maken. Misschien worstel ik teveel door op die ouderwetse romantische kunstenaarsmanier'.

'Mijn vader was gymleraar. Hij had het reizen in zijn bloed. Toen ik klein was solliciteerde hij de hele tijd naar de meest vreemde baantjes, over de hele wereld. En ik heb dan ook nooit de behoefte aan een vast plekje gevoeld, ik heb dat gewoon nooit gehad. Ik zou zo voor een jaar in Amsterdam kunnen komen wonen. Ik heb ook geen echte vrienden, weet je'◄

DEPRESSIEGAS IS OPGETROKKEN

CULTURALDECAY

Los van herkauwde cliché's wordt België overstelpt met een groot aantal in eigen beheer opgenomen singles; meestal betekent zo'n debuut niets anders dan het einde van een jongensdroom.Een groep die ver boven dit 'hobby-isme' zit is The Cultural Decay. Na de met gemengde gevoelens ontvangen EP Wars on 45, waar de pers wat domme etiketten opkleefde, wil men samen met een andere Sexy-Robot-groep een tour organiseren. Een gesprek met muzikanten, die het zelf willen waarmaken, zonder steun van buitenaf.

tekst: Danny van Tricht fotografie: Robby Zahler

'Het is frustrerend geassocieërd te worden met mensen die al tevreden zijn een plaat te kunnen opnemen. Ambitie neemt men je kwalijk. Onze muziek is veel meer: ze is totaal verbonden met onze gevoelens. Vroeger, de tijd van het depressiegas boven België, was de muziek louter uitdrukking van die doemgevoelens, de toestand werd steeds uitzichtlozer. Muziek is nu echter een positieve kracht: hét middel om frustraties af te reageren. Agressie in plaats van depressie. We zijn persoonlijk als eerste uit die depressie gekomen.

Andere groepen zullen waarschijnlijk volgen, misschien alleen al om zich uit die mode los te maken. Het is hier immers nog altijd 'in' om je gezicht in een serieuze plooi te leggen en je niet te amuseren, zoiets merk je ook tijdens optredens. We speelden bijvoorbeeld eens in een half-grote zaal met een paar kijkers achterin aan de toog, komt er een punk naar voren en begint te pissen. Die apathie vreet aan je zelfvertrouwen, het maakt me zo kwaad.'

Tot nu toe verschenen een debuutsingle Brave New World en het onderschatte End of the Corridor, met gevoelig-beheerste zang.

'We willen het oorspronkelijke gevoel van die song doorspelen, ik voel bij het zingen nog steeds dezelfde emotie. De baspartij is mislukt op die plaat, omdat de technicus bezwaren maakte. De eerste maal in de studio geloof je zo'n man. Op Wars on 45 stond echter alles constant in het rood, zonder dat het eindresultaat vervormd klinkt'.

Beide platen werden door Luc van Acker geproduceerd.

'Luc kende ons al lang voordat we met de groep bezig waren. Zijn enige 'invloed' (groot woord) bestond erin ons op te jutten en te jagen, zodat we in de studio met evenveel enthousiasme zouden spelen als dat live het geval is. De A-kant is dan ook zo spontaan mogelijk gespeeld, muziek en zang werden in één keer opgenomen. En toch komen mensen ons vertellen dat Song of Joy nogal geproduceerd klinkt, net alsof we het live niet zouden kunnen spelen. De studio is echter zeker niet het belangrijkste instrument. Hoeveel bekende groepen trekken niet naar de studio met een riff om dan daar het nummer ineen te knutselen. In primitievere omstandigheden, zoals in de studio waarin onze eerste single is opgenomen, zakt zo'n nummer als een kaartenhuis ineen, omdat het gewoon geen song is.

Spreken over de muzikale invloed van Luc op ons is onzinnig, zijn muziek is pure emotie. Hij gaat leeg naar de studio of naar een optreden, zonder vast omlijnde ideeën. Onze methode is anders: gecontroleerder, via structuren. De teksten zijn vaak kritisch ten opzichte van de maatschappij. Geen slogans, maar gewoon een beschrijving van persoonlijke inwerking hiervan op onszelf, zo relativerend en humoristisch mogelijk.'

De produkten van The Cultural Decay werden in eigen beheer uitgebracht op Sexy Robot Records.

'Er kwam ooit iemand naar ons toe die dacht, dat dat een platenfirma met een eigen studio was. We werken echter alleen met groepen die we zelf goed vinden. (Zo zijn er ook plannen een single van Blurt op dit label uit te brengen). Het probleem van het in eigen beheer werken is dat we altijd bij onszelf ten achter blijven. De muziek verandert immers enorm snel. Al gauw na de eerste single beseften we dat de synthesizer niet bij onze muziek paste, op het moment dat dat ding een rage zou worden. In ons repetitiehok speelden we al maanden als grap een discofunk-nummer tot opeens die hele 'Afrikamode' losbarstte.

Momenteel hebben we voor onszelf een stijl ontwikkeld, zonder in een genre vast te zitten. Desastreus is het om door zo'n strikt geluid omklemd te zijn: ofwel je breekt ermee en dan laat het publiek je vallen, of je herhaalt jezelf tot vervelens toe.

Grappig is het als mensen ons na optredens vertellen dat een nummer volledig Echo and the Bunnymen, Gang of Four of PIL is. Mensen die een groep goed vinden, trachten bij andere groepen zoveel mogelijk elementen ervan terug te vinden. Gelukkig is de verwarring groot en heeft iedereen moeite om ons te plaatsen.

Er is een duidelijk verschil tussen je favoriete groepen en je invloeden. Het feit dat ik Edith Piaf goed vind betekent niet dat zij onze muziek beïnvloedt. Invloeden zijn onbewust, anders kun je beter spreken van kopiëren.

Bij het grote publiek bestaat Belgische newwave niet, iedereen zou Engelse groepen imiteren. Iemand dacht es dat we een groep uit Sheffield waren en vond ons daarom goed. Men is hier gewoon anti-chauvinistisch. Je moet eerst je sporen hebben verdiend en dan pas kent men je. Zo'n toekomstige 'supergroep' met mensen uit Scabs, Siglo . . . die zou men met de micro achterna hollen'

HET IS FEEST!

Na 365 dagen platen verkopen mag dat ook wel. In dat jaar hebben we kwa repertoire weinig water in de wijn hoeven doen, en zijn in de -breedte- zowel als de -diepte- fors gegroeid.

29 mei is het dan ook een beetje feest. Kom dan maar langs met je petje en toeter bij.....

GET RECORDS

UTRECHTSESTRAAT 105 AMSTERDAM
TELEFOON (020) 22 34 41

INTRODUCE M
PINSKI Z

tekst: Oscar Smit

De blaasinstrumenten zijn weer helemaal terug in de muziek. Vooral de saxofoon staat sterk in de belangstelling, mede dankzij groepen als Pig Bag en Rip Rig & Panic. Een logisch uitvloeisel van deze waardering is de grotere aandacht voor de roots. Naar jazz-muziek wordt weer meer geluisterd en namen als Don Cherry en Ornette Coleman vallen regelmatig. Voor de Engelse groep Pinski Zoo komt deze aandacht voor de jazz zeer gelegen. Ze spelen al een tijdlang muziek in deze richting en hun debuut-elpee 'Introduce me to the doctor' is een eerste stap op weg naar succes.

Pinski Zoo is gevormd rond saxofonist **Jan Kopinski.** Samen met **Tim Bullock** (drums) en **Steve Iliffe** (elektrische piano) vormt hij de kern van de groep. Deze drie heren spelen al zo'n zes jaar samen, voornamelijk in allerlei bandjes met een jazz-achtergrond. De broers **Tim** en **Mick Nolan** (respectievelijk bas en percussie) zijn meer rock georienteerd en kwamen ruim een jaar geleden het Nottinghamse trio versterken: Pinski Zoo was een feit.

Kenmerkend voor het geluid van de band is de jazzy saxofoon van Kopinski. Hiernaast is de percussiebijdrage erg bepalend en bij optredens bleek tevens dat er heel wat swingende impulsen van de elektrische piano uitgaan.
Tijdens het gesprek met Jan Kopinski krijg ik te horen, dat de groep erg blij is met het succes van hun elpee (de eerste twee persingen van elk honderd exemplaren waren in kort tijdsbestek geheel uitverkocht). Over de muziek die ze nu maken zegt Jan: 'Het is geen grote verandering van richting, maar gewoon een ontwikkeling in het genre waarmee we al lang bezig waren.'

Echter doordat groepen als Pig Bag bekend worden neemt ook de belangstelling voor jazz enorm toe en gaan mensen op zoek naar bands die dit soort muziek spelen. Bij het horen van Pinski Zoo krijgen ze dan een 'aha-erlebnis' en zeggen 'oh ja', wat een verklaring zou kunnen zijn voor het succes van de groep in Engeland.

NEW JAZZ

Tijdens het gesprek vallen de namen van Coltrane en Coleman. Vooral de laatste is, omdat hij nog leeft èn speelt, van groot belang voor de groep. Coleman is door zijn afwijkende techniek van groot belang geweest voor nieuwe ontwikkelingen in de jazz. Bij hem zat onder anderen Don Cherry in de groep, de man die nu af en toe met Rip Rig & Panic werkt.
Komt er een Coleman revival? Volgens Jan zijn ze in Amerika al een eind op weg. Daar heb je immers al bands als James Blood Ulmer, ook eens lid van een Coleman-formatie. De vernieuwende saxofonist is voor velen nog een cult-figuur. Pinski Zoo is erg van hem onder de indruk, vooral na het zien van een van zijn optredens in Engeland voelden ze zich met hun eigen elektrische jazz beter op hun gemak.
Hoe staan ze tegenover de zogeheten 'new jazz-dance' muziek? Het blijkt dat ze hier nauwelijks iets van af weten (wel hebben ze inmiddels een aantal keren opgetreden met Pig Bag). Het aantal bands in dit genre neemt gestaag toe. Volgens Jan draait het bij hen allemaal om een bepaalde formule: een kunstmatig gecreëerde, stevige dansbeat, waarover dan alles kan worden gespeeld. Maar dat zou een verkeerd uitgangspunt zijn: 'ze krijgen niet de vrijheid van ritme; wij ontwikkelen

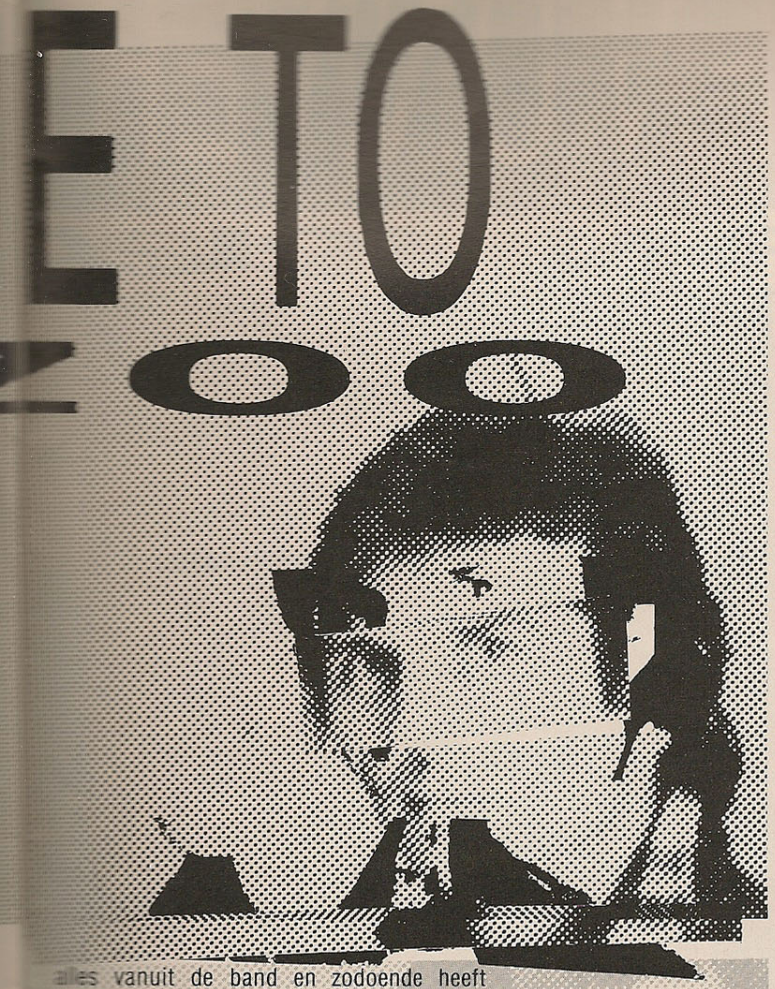

alles vanuit de band en zodoende heeft iedereen zijn vrijheid zonder zich ergens aan te moeten houden om een bepaalde sound te krijgen.'
Het maken van dansmuziek staat niet voorop bij Pinski Zoo. Wat ze wel proberen is de mensen te 'overweldigen' en ze daardoor te betrekken bij hun muziek. De Poolse avantgarde componist Penderecki doet ongeveer hetzelfde: hij overweldigt door middel van 'aanvallen' van geluid, dat wil zeggen het achter elkaar spelen van sterk verschillende soorten muziek/klanken.

Pinski Zoo probeert een vol geluid te krijgen. Ze beginnen zonder intro te spelen om na verloop van tijd plotseling weer op te houden: zoals het licht, dat je met een schakelaar direct aan of uit kan doen. Geen composities dus met een begin of eind.
'Alles is niet echt gestructureerd, maar we hebben een aantal gegevenheden die op een bepaald ogenblik moeten gebeuren, wanneer dat weten we niet precies. Omdat we al zolang met elkaar spelen, voelen we dat aan.'

LIVE
Pinski Zoo op het toneel (in de Londense Beet Bop Club) is een verademing. Iedereen heeft er zin en lijkt voor zichzelf een eind weg te spelen, veel improvisatie dus. Percussionist Mick gebruikt allerlei 'instrumenten' zoals belletjes, fluitjes, conga's of wieldoppen. De groep speelt hun swingende jazzy muziek met veel overgave en enthousiasme en krijgt in korte tijd het publiek mee.
Hopelijk blijft het zo sprankelend. In Engeland begint hun naam bekender te worden. In ieder geval kunnen we spoedig horen of hun muziek is veranderd: binnenkort verschijnt een nieuw nummer op 12 inch. Intussen moeten we het met Introduce me to the doctor doen.◄

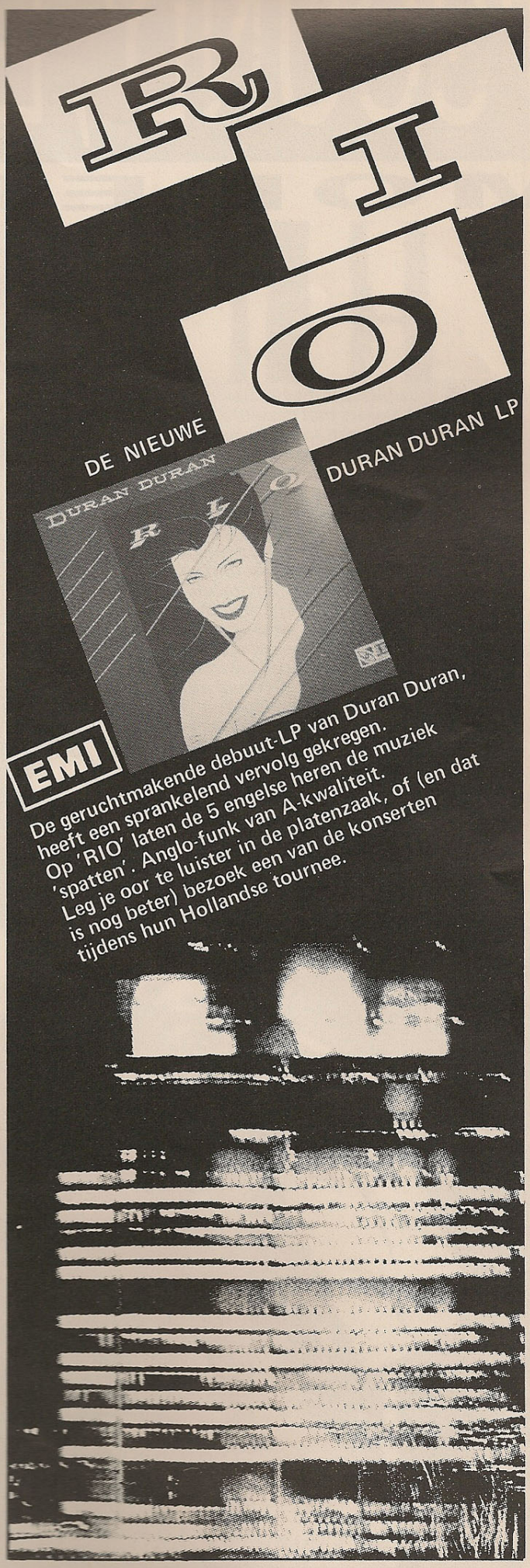

'SOUND', EEN UNIVERS

MODERN KLA

Russolo dirigeert zijn 'intonarumori' tijdens een concert in het Londense Coliseum op 5 juni 1914

Iedere muzieksoort heeft zijn eigen groep aanhangers met dezelfde muzikale, maar ook vaak sociale belangen. Tussen die groepen bestaan grote verschillen die in sommige gevallen kunstmatig in stand worden gehouden. De vooroordelen en dogma's ontstaan als gevolg van het starre denken over andermans muziek, zijn er de oorzaak van dat iedere muzieksoort een image heeft, dat moeilijk valt los te koppelen. Het ligt voor de hand dat men daardoor minder gevoelig is voor eventuele overeenkomsten tussen verschillende muzieksoorten. De van oudsher stugge benadering van popmuziek door mensen uit de klassieke sector maakt langzamerhand plaats voor een meer flexibele opstelling. De popmuziek heeft inmiddels een respectabel verleden en jonge componisten die klassiek zijn opgeleid en nu actief worden, zijn opgegroeid in dat verleden; popmuziek is ook hun culturele achtergrond en die valt niet te verloochenen.
Er mag dan een relatie zijn tussen popmuziek en klassieke muziek, maar waar bevinden zich de raakpunten of waar juist niet?

Het begrip 'sound' is één van de belangrijkste muzikale verworvenheden die de popmuziek tot nu toe heeft opgeleverd. De hoeveelheid effectapparatuur en nieuw ontwikkelde instrumenten neemt zienderogen toe waardoor het klankconcept steeds verder wordt verruimd. Klankverruiming speelt ook in de ontwikkeling van de moderne klassieke muziek een elementaire rol. Hieronder worden een aantal aspecten van die ontwikkeling belicht.

Vanaf het begin van deze eeuw raken componisten meer geïnteresseerd in nieuwe klankbronnen zoals niet-westerse muziek, ruisklank en microtonaliteit (systeem gebaseerd op subtiele toonhoogte-verschillen). Claude Debussy, Luigi Russolo en Charles Ives werken al vroeg met deze bronnen. De klank van het instrument werd vroeger voornamelijk uitgebuit als effect en dat verandert nu. Klank heeft een even belangrijke functie als bijvoorbeeld toonhoogte of ritme. In het proces van de klankverruiming is de ontwikkeling van de verschillende speeltechnieken op diverse instrumenten bepalend. In dat opzicht was Henry Cowell revolutionair. Als eerste betrok hij het spelen in het binnenwerk van de piano in zijn composities. In zijn stukken moet de pianist, soms geassisteerd door een tweede speler, de snaren met de vingerhuid of nagels tot klinken brengen. In een enkel geval gebeurt dat met behulp van slagwerkstokken. Tevens is hij één der eersten die clusters gebruikt. Clusters zijn groepen van tonen, zeer dicht op elkaar gestapeld en tegelijk klinkend. Op een piano speel je een cluster door bijvoorbeeld de vlakke hand of onderarm op het klavier te leggen en zo meerdere toetsen in te drukken.
Cowell's experimenten werden verder ontwikkeld door zijn leerling John Cage met als voorlopig hoogtepunt de 'prepared piano': de klank van de piano wordt vervormd door het plaatsen van materiaal tussen, op en onder de snaren. Als materiaal worden bijvoorbeeld schroeven, hout, bamboe, munten, rubber, etc. gebruikt. De klank die daardoor wordt geproduceerd heeft niets meer te maken met de originele pianoklank, maar lijkt veel meer op die van een Balinees of Javaans Gamelanorkest. Cage beschouwt zijn prepared piano als een slagwerkensemble onder controle van één speler.
De meest geëmancipeerde instrumentengroep van deze eeuw is het slagwerk. Dit ontwikkelde zich van een volkomen ondergeschikte tot een klankbepalende factor. De klank van slagwerk bevindt zich op het grensvlak van gefixeerde toonhoogte en ruisklank, net zoals de eerder genoemde cluster. Voor componisten met ruisklank als klankideaal, bleek het slagwerk het beste medium. Men kreeg interesse voor slagwerk uit exotische culturen zoals Zuid-Amerika, Afrika, het Verre Oosten en Indonesië, dat de conventionele Europese slagwerkinstrumenten in klank verre overtrof. Edgar Varèse schreef het eerste pure slagwerkstuk Ionisation in 1931.

Het traditionele instrumentarium bleek voor sommige componisten niet toereikend. Daarom besloten ze zelf nieuwe instrumenten te ontwikkelen. Luigi Russolo bouwde omstreeks 1910 de Intonarumori en in 1924 de Rumorarmorio. Beide instrumenten waren in staat om ruisklanken op verschillende niveau's voort te brengen.
Alois Haba ontwikkelde een kwarttoonsvleugel, waarop kleinere inter-

tekst: Martijn Padding

EEL BEGRIP

SSIEK

vallen dan gebruikelijk op een toetseninstrument konden worden gespeeld. Harry Partch bouwde een hoeveelheid buitenissige slag- en tokkelinstrumenten. Van de nieuw ontwikkelde instrumenten was de Ondes Martenot van Maurice Martenot de meest succesvolle, mede door het gebruik ervan door Olivier Messiaen. Het is een elektro-akoestisch instrument dat microtonen van onbegrensde toonomvang, glissandi, vibrati en fijne dynamische nuances kan produceren. De Ondes Martenot is te beschouwen als voorloper van de synthesizer.

Een vergaande vernieuwing op het gebied van de klankverruiming werd mogelijk gemaakt door de ontwikkeling van elektronische muziek vanaf 1951 en de voorloper daarvan, de musique concrete vanaf 1948.

Musique concrete onderscheidde zich van elektronische muziek doordat men uitging van natuurlijke klankobjecten, zoals bijvoorbeeld straatgeluiden of conventionele instrumenten. De geluiden fungeerden als basismateriaal, dat werd vervormd en gemonteerd als een soort collage.

Het idee kwam van Pierre Schaeffer. In een later stadium vervagen de grenzen en ontstaan stukken waarin natuurlijke geluiden voorkomen naast puur elektronische. Ondanks het feit dat mogelijkheden in elektronische muziek op gebied van klank, toonhoogte en ritme onovertroffen zijn is er een sterk nadeel aan verbonden. Het visuele aspect van de uitvoering van muziek ontbreekt, waardoor de toegankelijkheid extra wordt beperkt. Daarom is er vanaf de jaren zestig, vooral na de ontwikkeling van de synthesizer, steeds meer sprake van live-uitvoeringen van werken.

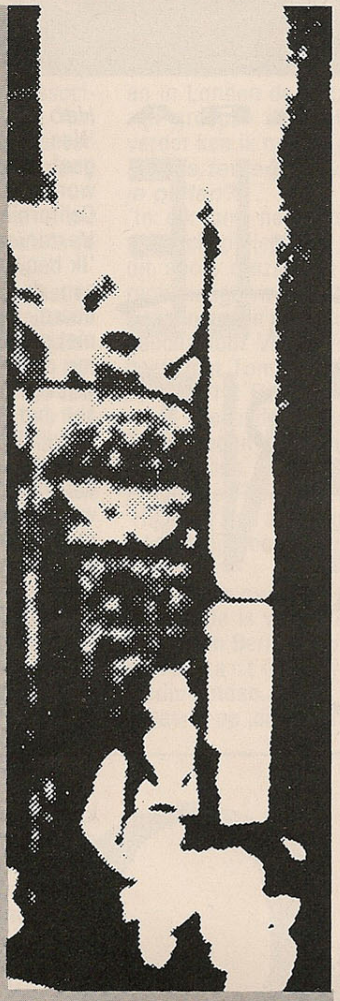

Eveneens worden veel stukken geschreven voor een combinatie van live-elektronica en traditionele instrumenten, waarin de instrumentklank wordt gemoduleerd door de elektronica.

De afgelopen jaren zijn de meest vergaande experimenten uitgevoerd om de instrumentale klankmogelijkheden te vergroten. Het nadeel echter van bijvoorbeeld extreme preparaties van instrumenten is dat de bespeelbaarheid in bepaalde opzichten wordt beperkt. Daardoor en door het feit dat de meeste mogelijkheden reeds lijken te zijn onderzocht, is de drang tot klankverruiming aan het afnemen. Veel componisten kiezen op dit moment voor een conventioneel gebruik van instrumenten. Daarmee hangt samen dat de vernieuwingsdrang, die in de jaren vijftig en zestig tot norm werd verheven, is afgeschaft.

Componisten schrijven nu waar ze zin in hebben en gebruiken zonder gewetensbezwaar vormen en speeltechnieken uit het verleden. Wat de klank betreft is er in veel van deze gevallen allesbehalve sprake van een geavanceerd idioom. ◄

HAASJE REPJE

HAARLEM : GROTE HOUTSTRAAT 4 KRUISSTRAAT 3

tekst: Pascal Bussy vertaling: Sigrid Wissing

Liefhebbers van minimale muziek kennen haar vooral als de voormalige vocaliste van Steve Reich en Philip Glass. Maar sinds enige jaren heeft Joan La Barbara haar eigen publiek veroverd. Het is muziek die, dankzij haar zeer bijzondere vocale ervaringen, in ieder geval niet veel meer te maken heeft met de erotische kunst van een Reich of met de hypnotische patronen van een Glass. Vertrouwelijke mededelingen van een eenling in de nieuwe Amerikaanse muziek.

JOAN LA BARBARA

HET ORIGINELE INSTRUMENT

Heb je plannen voor een concert?
'Nee, momenteel woon ik in Berlijn en daar geef ik gedurende een half jaar een serie workshops. Als ik daar niet ben, woon ik in Californië'.

Vertel iets over je muzikale opleiding.
'Ik ben geboren in Philadelphia. Daar heb ik aan de universiteit klassieke zang gestudeerd, gedurende zeven jaar. Toen dat me niet meer interesseerde, heb ik besloten om me meer aan experimentele dingen te gaan wijden. Om mij heen waren allerlei mensen aan het experimenteren met instrumenten, terwijl ik hetzelfde deed met mijn stem. In die periode begon ik te leren om de stem als volledig instrument te gebruiken. Ik heb eerst wat aan jazz gedaan om mijn stem flexibel te maken, vervolgens een beetje rock. Tegelijkertijd begon ik met mijn eigen experimenten'.

Heeft je klassieke opleiding je veel voordeel gegeven?
'Ja, de basistechniek is fundamenteel, zelfs lang na de opleiding heeft het me toch geholpen de gecompliceerde tonen te halen zonder mijn stembanden te beschadigen'.

En de jazz?
'Dat was meer om me zelf in te wijden in de kunst van het improviseren. En ook het feit dat je samenwerkt met andere mensen, leren luisteren en analyseren wat er gebeurt, het mee kunnen doen aan een plotseling muzikaal avontuur'.

De rock was meer een tijdverdrijf om je te amuseren?
'Nee, dat was heel serieus. Dat maakte deel uit van mijn 'uitproberen', om te zien waartoe mijn stem over het algemeen in staat was. In het begin van de jaren zeventig was ik in New York, in de periode dat jazz en rock samengingen. Blood Sweat & Tears, dat soort groepen'.

Heb je naar Polyrock geluisterd, de door Glass geproduceerde groep?
'Nee, maar ik weet dat Philip wel door de rock wordt aangetrokken. Alleen begrijpt hij het niet helemaal. Hij denkt dat rock heel eenvoudige muziek is, wat helemaal niet waar is'.

Waar luister jij naar op rockgebied?
'Vooral de pop, je zult het vreselijk vinden, maar ik ben gek op Billy Joel, Fleetwood Mac, Boz Scaggs. . .'

Laten we nog even op je loopbaan terugkomen.
'Goed. Ik ben in 1971 met Steve Reich begonnen te werken en drie en een half jaar in zijn groep gebleven. Ik ontmoette Steve op een moment dat ik mijn geld verdiende met het maken van radioreclamespotjes voor Japanse parfums. . . ik moest het geluid van de koto nadoen! Steve was toen juist op zoek naar zangeressen die instrumenten konden imiteren. Een vriend had hem van mij verteld en ik ben bij zijn groep gekomen in het begin van de opname van D r u m m i n g. Daarna hebben we nog veel tournees gedaan'.

Was de periode met Philip Glass daar vlak na?
'Ja, ik herinner me een concert in Parijs op het station van Orsay in 1974. Vlak na de première van Einstein on the Beach in Avignon ben ik bij hem weggegaan. Daarna heb ik nog een beetje met John Cage gewerkt, voor Solo For Voice 45 (van Songbooks) en bijvoorbeeld Winter Music'.
Is het niet vervelend voor je om vooral bekend te zijn door andere muzikanten?
'Ik ben bezig dit beeld te veranderen, maar dat duurt lang en het is erg moeilijk. En weet je, het is onvermijdelijk: als iemand met wie je gewerkt hebt heel bekend wordt, dan associeert men je toch automatisch met hem. Aan een kant is het goed, want veel mensen kennen mijn naam en dat kan ze nieuwsgierig maken naar mijn muziek'.
Je eerste plaat heet La voix est l'instrument originel, denk je dan aan primitieve- of volksmuziek?
'De stem is het basisinstrument, veel instrumenten zijn gebruikt om de stem te imiteren. Weet je, men zegt vaak: 'een instrument laten zingen'. Maar ik denk ook aan een soort taal gevat in de primitieve zangen, vóór de taal dus eigenlijk. Ja, het is ook enigszins het zoeken naar een heel direct communicatieniveau'.
Denk je al iets volmaakts te hebben bereikt, op het punt waar je nu bent?
'Ik heb nog veel te doen. Ik heb een vocabulaire opgesteld en in mijn nieuwe stukken probeer ik de klank van de stem voor orkest te bewerken, samen met andere instrumenten of elektronica'.
De plaat is voor jou niet ideaal. Wordt jouw muziek niet een beetje verstikt op kanten van twintig minuten?
'Eigenlijk wel, omdat de ruimte van groot belang is in mijn muziek. Maar dat geldt net zo goed voor veel andere muziek'.
En video?
'Een paar maanden geleden heb ik een videofilm gemaakt, met dansers en andere zangers, buiten. Ik wacht vooral op de videoplaat. Ik hoop dat het echt eens commerciëel zal worden en dat het er niet net zo mee afloopt als met quadraphonie. . .'
Ken je mensen die met hetzelfde bezig zijn als jij?
'Met gelijksoortige dingen, ja. In San Diego zit The Extended Vocal Techniques Ensemble en in Londen de Electric Feelings. Maar dat zijn groepen die niet zelf componeren. En verder ken ik nog de plaat van Tamia'.
Ben je tevreden over de distributie van je platen?
'In elk land heb ik te maken met kleinere maatschappijen, die zich interesseren voor dit soort muziek en die een kleine, maar regelmatige verkoop hebben. Ik verkies deze situatie boven die van Philip Glass, die is opgelicht door Virgin en die nu moeilijkheden heeft met Tomato. Virgin had beloofd Music in 12 Parts helemaal uit te brengen, maar alleen de eerste plaat is uitgekomen. Toch hebben we de eerste negen gedeelten al opgenomen. . .'
En Steve Reich met E.C.M.?
'Hij heeft zich aardig gered, het jazz-circuit is uiteindelijk toch beter ingesteld op dit soort muziek'.
Nog even over je platen.
'De eerste is van 1976, het is eigenlijk een concert in Berkeley in Californië. De tweede, Reluctant Gypsy is een verzameling van studiobanden. Er zit een stuk bij dat is gebaseerd op de lettergrepen-structuren van Marcel Duchamp, Quatre petites bêtes, en Klee Allee, geïnspireerd op een schilderij van Paul Klee. Een soort vertaling van beelden in klanken'.
En het album met Bruce Ditmas?
'Yellow is allereerst zijn plaat, veel meer geïmproviseerd, een soort eigentijdse jazz'.
Met welk stuk ben je momenteel bezig?
'Met een heel lang stuk met een veel traditionelere manier van zingen. Ik moet een groep met meerdere solo-zangers zoeken om het te kunnen spelen, voor een volgend festival ongetwijfeld. . .'
Wat zou je ervan zeggen als je muziek werd gekozen om te dienen als ambient music voor een vliegveld of supermarkt?
'Het zou mij niet storen, maar het zal de mensen waarschijnlijk wel verbazen! Ze zijn gewend aan onbeduidende muziek en hier zullen ze ineens naar moeten luisteren, het zou heel ongewoon zijn. Er zouden misschien wel mensen bij zijn die gek worden. . .'
Keuze discografie: Voice is the original instrument en Reluctant Gypsy zijn verschenen op het Amerikaanse label Wizard en in Frankrijk gedistribueerd door Azora (2 Avenue Frédéric-Leplay, 75007, Parijs). Azora distribueert tevens de catalogi Lovely Music, 1750 Arch Records en nog meer van andere kleine labels met nieuwe muziek en moderne Amerikaanse jazz.
Joan La Barbara heeft ook platen opgenomen samen met Philip Glass (Virgin), Bruce Ditmas (Wizard), Steve Reich (Deutsche Grammophon), Jim Hall (A&M/Horizon) en Don Sebesky (CTI Records).
Er bestaan ook witte platen in Frankrijk met Dr. Selany's Magic Theatre, Wawy Gravy & The Living Theatre, Aeray Dust en Lou Harrison.◄

TOUR
mee met
Classix Nouveaux

De engelse 4-mans band Classix Nouveau komt voor een aantal konserten naar Nederland.
De opwindende stage-act nodigt zeker uit tot luisteren.
Maar je kan ook de nieuwe (tweede) LP draaien: 'La Verité'.
Met 11 komposities geschreven en geproduceerd door zanger/gitarist/synthesizerman: Sal Solo.

De engelse muziekpers noemt Classix Nouveaux: New Romantics'.
Of dat zo is mag je na de konsertkennismaking zelf bepalen.

Hier zijn ze te zien:
De Boerderij - Zoetermeer 5 juni
De Melkweg - Amsterdam 6 juni

EMI

ELPEES

Drinking Electricity – *Overload*
The Dark – **Chemical** *wartfare*
Grow up – *Without wings*
Misunderstood – *Before the dream faded*
Modern English – *After the snow*
Restless – *Why don't you just rock*
Judy Nylon – *Pal Judy*
Sema – *Notes from the underground*
Sounds Like Bromley – *The voice of god collective*
Work – *Slow crimes*
Robert Wyatt – *The Animals film (Soundtrack)*
Clock DVA – *White sould in black suits*
Eyeless in Gaza – *Pale hands*
The Names – *Swimming*
Section 25 – *The key of dreams*
Tuxedomoon – *Divine*
Swollen Monkeys – *After birth of the cool*
Throbbing Gristle – *Live at Rafters*
Duran Duran – *Rio*
Gang of Four – *Song of the free*
Thomas Dolby – *Golden age of the wireless*
Ghoulics – *Dogged by dogma*
Blurt – *nieuw*
A Flock of Seagulls – *eerste lp*
Birthday Party – *Junkyard*
Cocteau Twins – *Garland*
New Asia – *Gates*
Woo – *Which ever way you are going*
Nikki Sudden – *Waiting on Egypt*
Visitors – *idem*
Tom Verlaine – *Words from*
Theatre of Hate – *He who dares (opnieuw in Duitsl.)*
R. Sakamoto – *Left handed dream (plexus)*
Sponsors – *Sponsor*
FX – *eerste*
Da – *Time will be kind*
Craig Bevan & Tourist – *Lookin for a label*
John Cooper Clark – *Zip style method*
Clash – *Combat Rock*
Del Byzanteens – *Lies to live by*
Lydia Lunch – *Thirteen thirteen*
Ludus – *nieuw*
The Count – *Love on flame*
Saints – *Out in jungle*
Willy Loco Alexander – *live*
Adrian Belew – *Lone Rhino*
Blaine Reiniger – *Broken fingers*
Soft Boys – *Two halves*
The Fixx – *Shuttered room*
M B – *Menzes*
Straight P – *Straight to heart*
Purkur Pillnikk – *Ijsland groep*
Five or Six – *A thriving and happy land*
Plan G – *Frustration*
Standing Waves – *Vertigo*
Temple City Kazoo Orchestra – *Kazooed on classics*
Nervous Gender – *Music from hell*
Bird of Meszoza – *idem*
Surf Raiders – *Raiders of the lost surf*
Shattered Faith – *nieuw*
Die Krupps – *Volle kraft voraus (duits)*
Futurologisher Congres – *neu (duits)*
Die Heteros – *Die Romantik ist tot (duits)*
Extrabreit – *neu (duits)*
Hardy Kukuk – *Atemnot (duits)*
Sprung aus den Wolken – *eerste (duits)*
Korpus Kristi – *neu (duits)*
Abwärts – *Der Westen ist einsam (duits)*
Silhuettes 61 (= *Tom Dokoupil*) – *Ich hasse jede . . . (duits)*
Berluc – *Reise zu Sternen (duits)*
Punk live in Brouwershoek – *oa Capt. Sensible (ned)*
The Tought – *idem (ex Rousers) (ned)*
Mathilde Santin – *10 inch lp (ned)*
Toilets – *Its like a daydream (ned)*
Ace of Hearts – *amk verz lp*
Afflicted Man's Musica Box – *verz lp oa Foetus*
Best Of Situation 2 – *verz lp*
Sex Sweat and Blood – *oa 23 Skidoo, Lora Logic*
Flowmotion – *oa Eyeless in Gaza, Chris & Cosey*
In and out of town – *verz lp*
Beggars Banquet Sampler – *oa Associates, Bauhaus*
Art Fleury – *Hard fash ion girls (italiaans)*
Art Fleury – *Last album (it)*
Monophonic Orchestra – *Friends portrait (it)*
Pordenone – *Great complotto (it)*

REGGAE ELPEES

Captain Sinbad – *Seven Voyages*
Nicodemos – *Dance hall style*
Augustus Pablo – *Earth's rightfull dreamer*
Norris Reid – *Give Jah praise*
Yellowman – *Mr Yellowman*
Dennis Brown – *Stage coach*
Jammie & Scientist – *Big Showdown*
I Jahman Levi – *Tell it to the children*

12 INCH

Direct Drive – *Time's running out*
Drinking Electricity – *Good times*
Yazoo – *Only you*
Dunhelziffer – *EP*
Cheri – *Murphy's law*
Artery – *The slide*
Bee Vamp – *Our eyes met across the discofloor*
Cosmetic – *Cosmetics*
Mouth – *It's hot (10 inch)*
The Room – *Things that haven't . . .*
Virgin Prunes – *Pagan lovesong*
Where's Lisse – *Tutorial EP*
Echo & Bunnymen – *Breaking back of love*
Anthony More – *World-service*
Siouxsie – *Fireworks*
Leisure Process – *Love cascade*
Mobiles – *Amour*
Japan – *Cantonese boy*
China Crisis – *Scream down at me*
Tom Verlaine – *Postcard from Waterloo*
Gang of Four – *Love a man in uniform*
Soft Cell – *Torch*
ABC – *Look of love*
Bongo's – *Mambo sun*
Dynamic Hepnotics – *Hepno beat*
Unknown Gender – *EP*
Rezillos – *6 track*
Wah! – *Remember*
Future Daze – *In this dream*
Associates – *East to the west*
Scream and Dance – *In rythm*
Cosmetics – *The crock*
Techno Twins – *Can't help. . .*
Sovjet France – *Oh boys*
Thompson Twins – *Bouncing*
Zeitgeist – *Stop (remix)*
Members – *Radio*
(Hypothetical) Prophets – *Wallenberg*
Dream Sequence – *Outside looking in*
Bim – *Romance*
David Bowie – *Catpeople*
Eurythmics – *This is the house*
Tears for Fears – *Pale shelter*
David Bowie – *Baal*
David Bowie – *Amsterdam*
Stranglers – *Golden Brown*
Undead – *Nine toes later*
Justin – *Think*
Last – *Fade to black*
Neats – *EP*
Neighborhood – *Ep*
Underground Life – *Cross (italiaans)*
Neon – *Tapes of Darkness (it)*
Stupid Set – *Soft parade (it)*
Stupid Set – *Rangoon patrol (it)*
Gaznevada – *Dressed to kill (it)*
Kirlian Camera – *K.C. (it)*
Simona Buja – *Passing Masks (it)*
Rheingold – *Fan fan fantasies (duits)*
Palais Schaumburg – *Wir bauen ein neue Stad (duits)*
X Mal Deutschland – *neu (duits)*
Trio – *Da da da I don't love you (duits)*
Dunkelziffer – *Stil der neue Zeit (duits)*
Herman Kopp – *Aquaplanning (duits)*
Blendaxx – *Wirtschaftlichkeit (duits)*
Des Airs – *nieuw (bel)*
Cubs – *Digital voodoo (bel)*
Kid Montana – *Wrong plane (bel)*
Global Enfantilists – *Mini lp (zweeds)*

REGGAE 12 & 10 INCHES

Al Campbell – *Lambsbread*
Gregory Isaacs – *Who cares*
Sugar Minott – *Dance hall style*
Pablo Moses – *Proverbs extractions*
Tristan Palmer – *What kind of woman*
Cornel Campbell – *Boxing*
Johnny Clarke – *You better try*
Keith Douglas – *Cool down amina*
Ras Imru – *Marshal*
Pat Kelly – *One in an million*
Freddie McGregor – *Roots man skanking*
Freddie McKay & Trinity – *In times of trouble*
Oneness – *Weh dem come from*
Ovations – *Secret admirer*
Rebel Regulars & Clint Eastwood – *House party*
Earl Sixteen & Lui Lepke – *Love always shows*
Wayne Smith & Yellowman – *Isim Skisim*
Sons of Jah – *Breaking down the barriers*
Lincoln Thompson & Rasses – *One common need*
Leroy Wallace – *Reggae music*
Basilisk – *Think about that*
Hugh Crhis & Pernell Roberts – *We can't conquer*
Jnr Delgade & Errol Scorcher – *Let him go*
Wayen Jarret – *Sata Dread*
Bobby Melody – *True true love*
7th Extention – *Try again*
Studio One Allstars – *4 tracks of dub*
The Terrors – *Mr Babylon*

7 INCH SINGLES

APB – *Pallace filled with love*
The Bouncing Czechs – *Looking for the man*
Careless Hands – *Looking for a Secret*
Carmel – *Storm*
Chrome – *Firebomb*
Danse Society – *Womans own*
Defects – *Survival*
Del Byzanteens – *Draft Riot*
Dr. Filth – *Horse*
Fad Gadget – *King of the flies*
Fred – *All rights reserved*
Futurhytm – *Antimatter*
Hostages – *Here's the people*
The Jumps – *I am happy*
William Mysterious & Ally Donaldson – *Security of noise*
The Naughtiest Girl was a Monitor – *Is all I need*
Rural Tension – *Waiting room*
Scream and Dance – *In rythm*
Stano – *The Room*
Un Projet – *Ki-ah*
The Ankh – *Still Life*
Richard Bone – *Digital days*
The Fall – *Look now*
Hothouse Species – *Trust*
The Paramedic Squad – *Movements in time*
Passage – *Xoyo*
Sisters of Mercy – *Body electric*
Soft Drinks – *Cinzano wet dream*
Wahib – *My eyes*
Howard Werth – *Respectable*
Farm Life – *Susie's party*
Mood Elevators – *Georgie girl*
Mouth – *It's hot*
The Room – *Things that I haven't learnt*
Syncopation – *Marking time*
Virgin Prunes – *Pagan Lovesong*
The Action – *Shadows and reflections*
Anne Marie – *Some of your loving*
Anti Establishment – *Future girl*
Behaviour Red – *Kekekeke*
Richard Bone – *Digital days*
Depeche Mode – *Meaning of love*
Direct Drive – *I'm the one*
Eight eyed Spy – *Diddy wah diddy*
Evrything but the Girl – *Night and day EP*
Marine Girls – *On my mind*
Nikki Sudden – *Channel steamer*
Echo & Bunnymen – *Breaking back of love*
Blue Zoo – *I'm your man*
Gang of Four – *Love a man in uniform*
Modern English – *Life in a glad house*
Bill Nelson – *Eros arriving (dubbel)*
Duran Duran – *Hungry like wolf*
XTC – *No things in our house*
Japan – *Cantonese boy (dubbel)*
Zounds – *La vache qui rit*
Dancing Did – *Green man*
The Damned – *Waiting for the blackout*
Ben Watt & Marine Girls – *Night and day*
Tuxedomoon – *dubbel EP*
Stranglers – *La folie*
Clash – *Know your rights*
Stiff Little Fingers – *Talk Back*
Zeitgeist – *Stop*
Boots For Dancing – *Ooh bop sh'bam*
Comsat Angels – *It's history*
Bush Tetras – *Funky*
Clock DVA – *nieuw*
Mobiles – *Amour amour*
Fixx – *Stand or*
Christian Lunch – *Bites from bait*
Joy Division – *Ideal for living EP (beperkt opnieuw)*
Die Partei – *Fahr der Daf (duits)*
Twee Belgen – *Quand le film est triste (bel)*
Luna Twist – *Look out (bel)*
Front 242 – *U-men (bel)*
O Veux – *Akinai Ep (bel)*
Bugs – *Dreamer (ned)*
Jos v. Berkel – *De stad (ned)*
Visions – *Paper kids (ned)*
Staalfagel – *nieuw (zweeds)*

CASSETTES

Schwarze Kunst – *(duits)*
Nasmak – *Indecent Exposure 5 & 6 (ned)*
Mofungo – *End of the world*
Stimulators – *Load fast Rules*
C.F. Kites – *Balham Conspiracy*
S–Z – *4 Track*
Some of the interesting things. . – *oa Richard Jobson, Tuxedomoon*
Wall of Voodoo – *(eerste 12 inch)*
Andre de Koning – *Nightmares (ned)*
Mark van Kempen – *Egotrip (ned)*
The Young Lions – *Idem (ned)*
The Young Lions – *Small world (ned)*
Angst – *Doodsbereidingen (ned)*
Beneden de Grens – *oa. Kaa Antilope, Pseudo Code*
Monomen – *Hystery (ned)*
New Order – *Live in ned*

KRISMA

Clandestine Anticipation (CGD 20296)
Elpee

Krisma is de samengestelde naam van een Italiaans elektronisch duo bestaande uit Cristina Moser en Maurizio Arcieri. Hoewel het elektrogenre inmiddels alweer achterhaald lijkt door het vervallen in herhaling en vruchteloos experiment, valt er zo af en toe een lichtpuntje waar te nemen. En dan nog wel uit het verre Italië, waar de beweging der nieuwe muziek een vaste voet aan de grond krijgt. Ik denk hierbij aan het Zwitsers-Italiaanse Art Fleury en aan Krisma. Clandestine Anticipation is een plaat waarbij de muziek gekarakteriseerd wordt door een dominant drumritme en de tekst door een luchtig linkse verwijzing naar verre gewesten, Samora en coconuts.

Het dominante ritme verwijst de plaat naar het popgenre, getuige ook de vaak gehanteerde melodielijnen. Dit geheel is in een licht arrangement gestoken van synthesizermelodieën en –treatments. Het ritme wordt hierbij regelmatig ondersteund door een bas.

Het is vooral de speelsheid en het gemaak waarmee het arrangement gehanteerd wordt in relatie tot het ritme, die leiden tot de aantrekkelijkheid van deze muziek. Vooral hierin en in de zang onderscheidt Krisma zich van zijn vermeende bondgenoten, de Duitsers. De produktie kernmerkt zich echter wel door het naar voren gehaalde ritme en een overmatig gebruik van echo. Maar het gewenste effect wordt er zeker door verkregen.

Een onderscheiding verdient de hoes. Het beschermende plastic gedeelte, dat normaal niet wordt meeverkocht, vormt hier een integraal onderdeel van het gehele hoesconcept. Een hierop in zwart reliëf gedrukt vrouwenportret laat de eigenlijke hoes doorschijnen; op dezelfde plaats, aan beide zijden, een in geometrische lijnen- en cirkelspel uitgewerkt, gekleurd vrouwenportret. Ook op de binnenhoes vinden we twee portretten terug, en de tekst, gedrukt in zilver op zwart. Verder bevatten plastic- en binnenhoes nog de nodige primitieve symbolen. Deze vormen een tegenstelling met de haast constructivistische uitwerking van de vrouwenportretten op de hoes. En misschien is het wel deze tegenstelling tussen het primitieve en het technische dat Krisma zijn aantrekkingskracht verleent.

Gerard J. Walhof

CABARET VOLTAIRE

2 x 45 (Rough Trade) Dubbel 12-inch album

Nog sterker dan *Red Mecca*, het vorige album van Cabaret Voltaire, heeft *2 x 45* het karakter van een improvisatie. Nort, dan wel Alan Fish geven een constant swingend, stuwend ritme aan op percussie, nog eens extra gesteund door de zware bas van Stephen Mallinder. En daardoorheen een onophoudelijke kakofonie van geluid; slechts hier en daar thematisch gestructureerd, maar vaker een complete chaos.

Wat maakt Cabaret Voltaire ook op dit album weer zo bijzonder? Het is moeilijk aan te geven. De composities op zich, voor zover je daar al van kunt spreken, zijn nauwelijks orgineel te noemen. Het invoegen van fragmentarische, metalige stemmen evenmin. En het gefreak op gitaar en saxofoon (vooral gastmusicus Eric Random laat zich daarin nadrukkelijk gelden) is nu toch wel eerder ouderwets dan avantgardistisch te noemen. Maar Cabaret Voltaire weet telkens, en ook hier, een bepaalde sfeer op te roepen die geheel eigen en afwijkend is. De bestanddelen zijn op zich niet de moeite waard en toch heeft het geheel persoonlijkheid.

Het is de sfeer van oude, verroeste fabrieksgebouwen, die Cabaret Voltaire bij mij weet op te roepen. De gebouwen zijn leeg, er wordt niet meer in gewerkt. De wind waait door de gebroken ruiten en af en toe kraakt er een plaat loszittend ijzer. De afbraakperiode van de Engelse industriële revolutie, daar gaat Cabaret Voltaire over, denk ik. Daarom klinkt het zo somber, zo desolaat.

Het zijn loszittende metaalgeluiden die je hoort. Even kil als indrukwekkend. Zelfs de echovervorming is metalig. Soms probeert iemand te zingen. Maar het lijkt allang niet meer op een liedje. Soms probeert iemand een melodietje op een synthesizer te spelen. Het is de nagalm van een voorbij tijdperk. Alleen de suggestie van de herinnering is gebleven. En vreemd genoeg: het draaien van *2 x 45* geeft me telkens een opgelucht gevoel.

Joost Niemöller

THOMAS DOLBY

The Golden Age of Wireless (Venice in Peril 1001)
Elpee

De eerste Thomas Dolby-elpee is een synthese, waarbinnen de afzonderlijke elementen hun eigen opdringerige waarde behouden, zodat een intrigerend spanningsveld ontstaat. Op het als single uitgebrachte *Europa and the Pirate Twins* bijvoorbeeld gebruikt Dolby computergeluiden, een mondharmonica (bespeeld door Andy Partridge) en iets wat geïsoleerd op een gitaarsolo zou lijken, maar hier perfect functioneel in het geheel is ingepast. *Flying North* stoelt op de dialoog tussen holle drums en strak afgemeten syncussie. *The Wreck of the Fairchild* wordt ingeleid door een zakelijke vliegveld-aankondiging, tot de elektronische percussie-effecten losbarsten, gesteund door ritmische bas- en pianopatronen.

Airwaves (reeds eerder uitgebracht op het Belgische label Crépuscule, op de cassette From Brussels with Love) omkadert melancholische vokalen met spaarzame effecten en sporadische trompetgeluiden. Op de nieuwe single *Radio Silence* dringen gierende gitaren met heavy metal-allures binnen in het machinale percussieve basisstramien. Thomas Dolby realiseert op deze plaat een symbiose van het organische en het anorganische, van emotie en berekening, van impulsieve uithalen en strakke structuren.

Dit bijzondere spanningsveld krijgt een extra dimensie door het vokale werk van Dolby, dat heen en weer beweegt tussen wezenloos ijl en aards indringerig. The Golden Age is een eigenzinnige plaat (Thomas Dolby verzorgde ook zelf de productie). In enkele nummers, *Windpower, Weightless, Cloudburst,* slaagt Dolby er niet in de interne spanning op te bouwen, wat resulteert in een vlak geluid met reminiscenties aan het zweverig gedoe van bijvoorbeeld Jon en Vangelis. De andere stukken bevatten echter voldoende kracht en vindingrijkheid om het originele genie van Thomas Dolby te onthullen.

Jan Landuydt

LAURIE ANDERSON

Big Science (Warner Bros) Elpee

Zaterdagavond 3 oktober 1981: min of meer per toeval bevinden zich in Paradiso zo'n twee, driehonderd mensen. Ze zien daar een performanceshow, getiteld 'United States I-IV'. Een nog jonge Amerikaanse is het centrum van die show. Omringd door een indrukwekkende hoeveelheid elektronica die visuele en auditieve vervormingen teweeg brengt speelt ze twee uur lang met het thema 'Amerika'. Ze zingt, vertelt verhalen, maakt geluiden, ze speelt viool en synthesizer. Het is van een verbazingwekkende perfectie. Laurie Anderson heet ze.

Nog geen maand later heeft diezelfde Laurie Anderson een hitsingle in Nederland. *O Superman* blijkt vreemd genoeg ondanks het experimentele karakter ervan geaccepteerd te zijn door de heren in Hilversum. En op datzelfde moment verschijnen in de Engelse pers sensationele verhalen over haar. Laurie Anderson is plotseling een ster geworden. Een echte, cultureel verantwoorde popster, hoe is het mogelijk.

Niet lang voor haar te verwachten optreden tijdens het Holland Festival, heeft platenmaatschappij WEA het voor elkaar dat de eerste Laurie Anderson elpee in de winkels ligt. Helemaal uniek is dit plaatmateriaal overigens niet, want op importbasis is hier ook het dubbelalbum *You're the Guy I Want To Share My Money With* verkrijgbaar, waarop naast Anderson ook William Burroughs en John Giorno te horen zijn.

Big Science is een album van verbluffende schoonheid. De songs erop zijn getrokken van haar performanceshow, maar de afwezigheid van het visuele element wordt niet als een gemis ervaren; tekst en muziek hebben genoeg 'plaatjes' te bieden. De door William Burroughs geïnspireerde songteksten van Anderson schetsen een wereld waarin men 'Cool' blijft, terwijl de ondergang overal voelbaar is geworden. Als een nuchtere constatering kan ze zingen: 'Oh yeah, P.S. I feel like I am in a burning building and I gotta go'. Dergelijke ondergangsunderstatements zijn door het hele album heen terug te vinden.

Perfectie is een centraal woord bij Laurie Anderson. Het blijkt uit haar zeer verzorgde uitspraak (niet vreemd na een jarenlange theaterervaring), het blijkt ook uit de arrangering van haar songs. In afgepaste, altijd orginele elektronische vervorming klinken blaasinstrumenten, violen, drums, percussie en zelfs doedelzak alsof de mogelijkheden ervan nog eens helemaal opnieuw zijn bekeken, waarna het uiteindelijke geluid met een stofdoekje is afgeveegd. Dit keer zullen hoge verkoopcijfers werkelijk verdiend zijn.

Joost Niemöller

BRIAN ENO

Ambient 4. On Land (Editions EG 2311 107) Elpee

Het heeft lang geduurd voordat we het vierde deel van Brian Eno's geluidsbibliotheek konden begroeten. Het maken van kwaliteitsmuziek, zoals Eno zichzelf tot doel gesteld heeft en die zich beweegt tussen de extremen negeren van en concentratie op de muziek brengt problemen met zich mee. Om deze extremen naast elkaar te laten bestaan is het immers noodzakelijk dat de muziek een grote span- of liever ontspankracht bezit. Dat de constructie van de muziek hierdoor veel tijd vergt spreekt voor zich. Eno heeft zich dit blijkbaar niet voldoende gerealiseerd toen hij aan deze serie, die eigenlijk elk kwartaal een nieuw deel had moeten opleveren, begon.

'Ik beschouw deze muziek als omgevend; om te ondergaan van binnen uit'. Zo begint een korte uitleg van Eno op de hoes hoe je een ambient, een omringend speakersysteem kunt realiseren. Een kort statement waarmee hij de kern van de muziek op deze plaat raakt. Van de op de op fysieke beleving gerichte rocktraditie is geen spoor op deze plaat terug te vinden. Het begrip ritme zoals dat binnen deze traditie bestaat lijkt plaats te hebben gemaakt voor bioritme. Een herkenbaar melodisch thema is afwezig. Wat overblijft zijn een achttal stukken die met als overheersend instrument de opnamestudio als flarden geluid aanleiding zijn tot sterke associatieve beeldvorming. Associaties met plaatsen waar Eno opgroeide en het waarnemen

van een natuurverschijnsel als het in open veld overvallen worden door een wolkschaduw waardoor het even iets kouder wordt, vormen de bron waaruit de plaat voortvloeit. De muzikale vorm waartoe dit leidt is een subtiel patroon van klanken zonder enig muzikaal harmonisch verband op basis van een laag monotoon geluid. Deze klanken kunnen gesynthetiseerd zijn, maar betreffen ook bijvoorbeeld vogelgeluiden en het geluid van kerkklokken. Vocalen zijn, buiten het nummer *Shadow*, waar de stem als een monotoon klinkend instrument wordt gebruikt, afwezig.

Bij de plaat hoort een binnenkort te verschijnen video, *'Mistaken Memories of Medieval Manhattan'*. Op de op zijn kant staande monitor valt een telkens ander gezicht op Manhattan te zien, waarbij je alleen door verandering in lichtval bemerkt dat de opname een dag beslaat. Evenals in de muziek op *On Land* is in deze video de verhalende struktuur die de waarneming van onze omgeving altijd bepaalt, afwezig. Zowel muziek als beeld hebben dan een bijzonder vervreemdend effect op hetgeen wordt waargenomen en de formele kenmerken ervan.

Brian Eno heeft naast geluid dat kan worden genegeerd tegelijkertijd geluid gemaakt dat bij intensieve waarneming leidt tot vervreemding. Een abstract gevoelsmatige beleving, soms ontroerend en soms onheilspellend, maar van een grote intensiteit.

Gerard J. Walhof

YELLOW MAGIC ORCHESTRA

Technodelic (Alpha Records 1981) Elpee

Na vijf enigszins oppervlakkige elpees getuigde *B.G.M. (Background Music)*, de zesde van het Japanse Y.M.O. van een rijkere fantasie, een ontwikkeling die bevestigd wordt door *Technodelic*. De titel geeft je een indruk hoe je de plaat zal moeten beluisteren: bewonder het technisch vernuft en raak in vervoering. Het eerste is niet moeilijk, maar de bewondering ebt, als je merkt dat de vervoering verre blijft. Geen nood, want er zijn andere manieren van muziek te genieten. Muzak dan misschien? Bij uitstek geschikt voor neo-moderne interieurs? Wat mij betreft houden we het daar op, de pretenties van het Y.M.O. ten spijt.

Een vraag: Wat is Japans en wat is Westers in Y.M.O.'s geluiden, teksten, strukturen? *'Pure Jam'* herinnert aan de Beatles toen die hun blik op het Oosten gingen richten. Komt Y.M.O.'s inspiratie uit dat Oosten, of kijken zij weer naar de Beatles? En dezelfde vraag geldt de invloed van Japan (de groep) en Bowie. Wat specifiek Japans aandoet, is de aard van het geluid: kille, agressieve, maar ook lieve details, weinig en zeer afgemeten toepassing van galm. De zang is gecopieerd van Westerse voorbeelden en zelden nadrukkelijk, de teksten zijn onbeduidend, vorm en harmonie onmiskenbaar Westers. De produktie doet denken aan de subtiele, maar weinig opwindende kunst van het Japanse bloemschikken.

Doelgroep: liefhebbers van precisie en mensen die verlangen naar Eno mèt swing of Japan (de groep) zònder Sylvain.

Dennis Duchhart.

THE WORK

'Slow Crimes' (Woof 003) Elpee

The Work is het nieuwe groepsproject van Tim Hodgkinson, bekend van vroeger werk met onder andere de Engelse formatie Henry Cow. 'Slow Crimes' is de debuutelpee van The Work, uitgebracht op hun eigen Woof Records-label. De muziek op 'Slow Crimes' vertoont duidelijke trekken van oud Henry Cow werk: ongebruikelijke maatsoorten en een eigenzinnig gebruik van melodie en harmonie die in dit geval in een 'song-vorm' gepresenteerd worden. Opvallend aan 'Slow Crimes' is de ruwheid waarmee de stukken op de plaat gezet zijn. Aan productie is nauwelijks aandacht besteed en de nadruk lijkt gelegd te zijn op een zo direct mogelijke registratie. Deze directheid vormt enerzijds de grote charme van 'Slow Crimes', maar is óók het zwakke punt van de plaat. Veel details en muzikale finesses gaan in een chaotisch geluidsbeeld verloren en doen het geheel als vrij vlak overkomen. Ook de ruwe, schreeuwerige manier van zingen, die binnen een uitgebalanceerd geheel de nodige extra kracht en 'drive' kan leveren, blijft iets te vaak in 'irritant zijn' steken.

Tekstueel vinden we op 'Slow Crimes' een tiental vrij abstracte situatieschetsen, met de onderlinge (zinloze?) strijd binnen onze aardse mierenhoop als meest concrete thema. Ook voor de teksten geldt de ruwe schetsvorm die de muziek op 'Slow Crimes' kenmerkt: veel direct neergeschreven, niet verder uitgewerkte ideeën, met af en toe gedachtensprongen en (voor mij) onduidelijke associaties. Daarnaast valt het gebruik van een bijbeltekst ('Cain and Abel') op.

'Slow Crimes' is een moedige poging van The Work tot een statement door middel van ongepolijste, verstorende rockmuziek. Jammer genoeg is het ontbreken van een duidelijke rooie draad, zowel binnen tekst als muziek, er de oorzaak van dat ze vooralsnog niet verder komen dan de presentatie van een serie vaak interessante ideeën, die als geheel niet echt kan overtuigen.

Harold Schellinckx

MICHAEL O'SHEA

Idem (Dome Records) Elpee

In het twaalfde nummer van Vinyl vertelden Gilbert en Lewis (ex-Wire) dat ze een plaat hadden opgenomen met een uit Ierland afkomstige straatmuzikant die een zelfgebouwd instrument bespeelde dat hij elektronisch versterkte. Die plaat is nu uit. De man heet Michael O'Shea, zijn instrument noemde hij Mó Cará: een klankkast waaroverheen snaren die met stokjes worden aangeslagen, waarna twee elementen de geproduceerde klanken verder vervormen en versterken. Het klinkt dan zo'n beetje als de elektronische variant van de tabla en de sitar tegelijk.

Er is al eens eerder een elpee verschenen waarop een Oosters klinkend snaarinstrument electronisch werd vervormd: *Day Of Radiance* van Laraaji, geproduceerd door Brian Eno voor diens Ambient Music-serie. Een vergelijking tussen de twee platen valt wat ongelukkig uit voor O'Shea. Niet alleen is Eno's productie veel verfijnder en gebruikt hij de electronische vervormingen zo bescheiden en daardoor effectief mogelijk (in tegenstelling tot de grove effecten die op de plaat van O'Shea te horen zijn), maar ook speelt Laraaji werkelijk interessante melodielijnen, terwijl O'Shea maar wat aanrotzooit.

Kop of staart is er niet te ontdekken aan de 'stukken'. Het zijn eindeloze improvisaties rond een paar noten die mij al snel begonnen te irriteren. Misschien was de plaat boeiender geworden wanneer Gilbert en Lewis iets meer tijd en aandacht hadden besteed aan het eindproduct; dan waren wellicht ook de vervelende ruiseffecten verdwenen die nu zo storend optreden. Het idee op zich lijkt me interessant genoeg.

Joost Niemöller

JUDY NYLON AND THE CRUCIAL

Pal Judy (On-U Sound L.P. 16) Elpee

Altijd zullen er platen blijven verschijnen die té opvallend zijn om af te doen met het predikaat 'middelmatig' en té middelmatig om het etiket 'opvallend' mee te krijgen.

Juist, deze eerste elpee van Judy Nylon – niet te verwarren met de onder dezelfde naam opererende Utrechtse groep – is zo'n plaat. Adrian Sherwood (New Age Steppers) produceerde hem en ook een aantal muzikanten die meespelen op 'Pal Judy' zijn afkomstig uit de kring muzikanten waarvan The Pop-group eens aan de basis stond. Judy Nylon zelf deed al eerder van zich spreken door haar samenwerking met John Cale ten tijde van diens elpee 'Fear'.

Op papier ziet het er dus veelbelovend uit, maar daar blijft het helaas bij. Op 'Pal Judy' komt het nergens tot spetterende uitbarstingen waar je bij het horen van namen als Sean Oliver (Rip Rig & Panic) en John Waddington (Maximum Joy) toch aan moet denken.

De muziek op 'Pal Judy' kabbelt van *Information Rain*, waarmee de plaat opent, uiterst relaxed langs acht nachtclubachtige songs om even onopvallend te eindigen in *Room with a view* op kant twee. Een beetje reggae, een beetje softsoul. . .Nergens echt onvoldoende, maar ook nergens echt goed.

Op de vocale prestaties van Judy Nylon zèlf na, klinkt deze debuutelpee, een enkele uitzondering daargelaten (*Dateline Miami* en *Trial by fire)* te spaarzaam en te beperkt. Judy's dan weer kille, dan weer zwoele stemgeluid (Grace Jones, Millie Jackson, The Shangrilas en Nico passeren de denkbeeldige revu) is zo'n beetje het enige dat deze plaat een 'positieve touch' geeft. Geen debuut om laaiend enthousiast over te zijn, maar ook niet één om bij voorbaat aan voorbij te gaan.

Fons Dellen

SIGLO XX

The art of war (Antler Records)

Siglo XX heeft ongeveer dezelfde weg gevolgd als de Brassers: een beloftevolle single *(The naked and the death)*, en dan niets meer, op een obscure cassette na. Nu slaat de groep terug met een epee die bol staat van de kwaliteiten. Op de eerste plaats een schitterende zwart-witte hoes, een rake toepassing van de 'flou artistique', als een passende visuele inleiding voor de auditieve kracht binnenin.

The Art of War, La Vie dans la Nuit, Youth Sentiment en *Autumn* betekenen een grote stap voorwaarts voor deze trawanten van Struggler en de Brassers. Muzikaal gezien is er nog wel een Joy Division-obsessie, met opdringerige bas, wervelende percussie en doemgeladen vocalen. De desolate geluidsbrij van vroeger is echter via een hoogst zuivere productie omgevormd tot een expressieve klankstructuur, waar alle muzikale elementen elkaar aanvullen om een gerichte betekeniskracht op te bouwen.

Die kracht schuilt ook in de teksten. Het inlegvel zegt: 'and suddenly the waves of despair changed into anger : the call for glory expanded. . . death will find us alive!' Het nihilistische negativisme van de vroege Siglo XX is omgebogen tot een positieve analyse van de mogelijkheden die het Youth Sentiment biedt.

Er is plaats voor creativiteit (wat deze plaat overduidelijk bewijst),

THEATRE of HATE

Januari j.l. gaven zij in Paradiso een monumentaal konsert, dat bij pers en publiek insloeg als een bom.

Nu opnieuw op toernee

TOER SCHEMA

MEI		
21/5	EINDHOVEN	Effenaar
22/5	LEIDEN	L.V.C.
28/5	ROTTERDAM	Hal vier
29/5	HEEMSTEDE	Sneeuwbal
30/5	AMSTERDAM	Paradiso
31/5	APELDOORN	Gigant
JUNI		
2/6	DEN BOSCH	Teetuin
3/6	GRONINGEN	Vera
4/6	HILVERSUM	De Tagrijn
5/6	DEN HAAG	Paard van Troye

indica

If it ain't ...

BURNING ROME RECORDS

THEATRE of HATE

Be kind to animals, kiss a frog.

Niet vaak verschijnt er een debuutelpee, waaraan zoveel vakmanschap en talent te horen is als de debuutelpee van The Frog - "Be kind to animals, kiss a frog". De muziek van The Frog klinkt zeer on-Nederlands en swingt ruim 40 minuten lang de groeven uit. De groep bestaat uit 9 personen, waarvan 2 goedogende dames, de backing vocals voor hun rekening nemen, verder 2 man blazers, drums, bas, gitaar, keyboards en solozang. De negen songs op de elpee zijn door de leden van The Frog zelf gecomponeerd, gearrangeerd en i.s.m. Maarten Hartrich geproduceerd. Gaat dat zien en kopen.

LP 2925 131

The frog on tour.

20-5 Deventer	City Club
21-5 Heemskerk	Donkiesjot (optie)
22-5 Scheveningen	NCRV
22-5 Oud Beierland	Fire
23-5 Rotterdam	Otto
25-5 Amsterdam	Citadel
26-5 Amsterdam	Citadel
27-5 Heemstede	Coornhert
28-5 Wormer	Plus
29-5 Zoetermeer	Boerderij
30-5 Amsterdam	Melkweg
31-5 Leiden	Koesotheek
4-6 Amsterdam	Zaaier
5-6 Weesp	P.O.C.
10-6 Eindhoven	A.O.R.
11-6 Bergen op Zoom	Botte Hommel
12-6 Hazerswoude	Stekpop
19-6 Alphen a/d Rijn	Midas
24-6 Amstelveen	Uilenstede
26-6 Haasdrecht	Pand '81
27-6 Rotterdam	Maastunnelpop Middag
3-7 's-Gravenzande	Popfestival

maar ook en vooral voor een meedogenloos gevecht. Zo komt Siglo XX uiteindelijk tot dezelfde conclusie als bijvoorbeeld The Scabs, met wie de groep toevallig een dubbeltoernee onderneemt. Toch blijven de twijfels bestaan, en deze onderliggende radeloosheid wordt treffend weergegeven door het citaat van Heinrich Böll op het inlegvel: 'dieses leben ist nicht mein leben, ich muss dieses leben spielen, und ich spiel es schlecht, es war ganz dunkel geworden, ich ging, weil ich doch irgend wohin gehen musste'.
Vanuit die optiek blijft het nachtleven (*(La Vie dans la Nuit)* van Siglo XX de uitdrukking van een diep aangevoelde psychologische pijn. De groep bevindt zich op een kruispunt, waar de muziek ophoudt bevestiging te zijn van deze vervreemding, om te evolueren naar een krachtig overstijgen en wegwerken ervan.
Jan Landuydt

FRONT 242

U-Men/Ethics (New Dance) Single

Front 242 maakt elektronische muziek. Zo'n zin volstaat natuurlijk volstrekt niet om engiszins duidelijk te maken wat Daniel uit gitaar en synthesizer haalt. Per slot lijken de mogelijkheden aan klank-variaties in de elektronica schier oneindig en niet iedereen maakt daar even inventief gebruik van. Front 242 hoort wat dat betreft tot de gematigden, een frisse loot aan de tak van de nieuwe populaire muziek. Een vast ritme (box) staat voor dansbaar, een eenvoudige melodielijn voor toegankelijk.
Het ontbreekt Front 242 echter niet aan gevoel of verbeeldingskracht. De hoes van deze tweede single bevat een minimum aan informatie, alleen de songtitels bieden enig houvast. Bovendien zijn die nogal suggestief, wat wordt versterkt door de (met opzet?) haast onverstaanbare tekstfragmenten. Het enige dat ik duidelijk hoor is 'I think it ain't just'.
Ann Bouwma

DIVERSE ARTIESTEN

Walkin' After Midnight (St Germain records) Elpee

Als originaliteit een graadmeter is om te beslissen of een plaat goed dan wel slecht is, kan deze verzamelelpee met Belgische bands snel in de hoek worden gezet: Micky Mike heeft goed naar Howard Devoto geluisterd, Occidental White kan moeilijk ontkennen dat The Young Marble Giants tot de inspiratiebronnen behoren en The Kim Novak's komen met twee rock-and-roll niemendalletjes voor de dag. Hun nummer *Funny World* is zelfs een regelrecht aftreksel van het Batmanthema.
Als we het originaliteitscriterium even laten varen blijft er een geheel van vrolijke deuntjes over, waarmee best een avond is door te brengen. Misschien niet wereldschokkend, maar wel leuk. Het genoemde werk van Micky Mike, het melige, dromerige van Occidental White, maar ook dansbare liedjes als *Cruelty* van Digital Dance en *Temple Of Love* van Nausea maken de plaat het beluisteren meer dan waard.
Verder verdient *Small Hours With Carala* van Texas Tornados een speciale vermelding in de strijd om de Pink Panter-song van de jaren tachtig. Af te voeren: The Kim Novaks en de lege interessant-doenerij van Turn The Dial.
Erwin Blom

MICHAEL NYMAN

Idem (Piano Records) Elpee

Violen, saxofoons, gitaren, zangeressen, piano's, banjo's, fluiten, klarinetten, trombones en basgitaren voeren de minimale muziek van Michael Nyman uit op deze plaat. Net als bij Wim Mertens' Soft Verdict is het geen minimale muziek met een dromerig, meditatief karakter. Daarvoor klinken de tonen te hard, komen er teveel dramatische, haast bombastische akkoorden tot stand. Het is dwingende, repeterende muziek, nauw verwant aan pop en jazz, die moeilijk als 'achtergrondje' kan functioneren.
Elektronica speelt geen, of een zeer ondergeschikte rol op dit album. Het zijn vooral de blaasinstrumenten en de violen die domineren, waardoor klankkleuren ontstaan die soms aan Strawinsky doen denken, of aan Louis Andriessen. De muziek van een klassiek geschoold componist, wiens oren niet ongevoelig blijken voor wat in die kringen al gauw 'lichte muziek' wordt genoemd.
Niet alleen stukken op dit album vind ik even geslaagd. *Initial Treat* bijvoorbeeld mist een duidelijke ritmische structurering, waardoor het krachteloos wordt. *Waltz* is freejazz gefreak met een flauw invallend walsritme. Maar daar staan prachtige composities tegenover. Zoals het nog geen drie minuten durende *In Re Don Giovanni*, bestaande uit vier lagen (een laag piano, een laag tuba, een laag fluit en een laag trombone) die na elkaar worden ingevoegd en zo een 'volks' melodietje tot stand brengen; glashelder, oersimpel en uitermate intrigerend. Kant twee wordt geheel ingenomen door het 21 minuten durende *M-Work*, dat opgedeeld is in verschillende ritmische en melodische reeksen die abrupt in elkaar overgaan. Soms hoor je een haast Wagneriaanse orchestratie, soms wordt er op humoristische wijze een elektrische gitaarriedel toegevoegd, of klinkt het door een scherp aangeslagen slaggitaar als moderne pop. De productie van de plaat (door Michael Nyman en David Cunningham) is droog gehouden, zonder sfeermakende effecten. De persing is helaas niet al te best, waardoor er een soms irritant rafelige bijklank ontstaat.
Joost Niemöller

VOICE FARM

The World We Live In (Optional Records 004) Elpee

Voice Farm is afkomstig uit Californië. Het trio bestaat uit Charly Brown, Myke Reilly en Debra Hanes. De laatste bespeelt het enige conventionele instrument binnen de groep, de drums, op een conventionele wijze. De rest van het instrumentarium bestaat uit de inmiddels bekende elektronica.
De muziek is een afgeleide van deze elektronica. Het ritme is dominante factor. Gestuurde synthesizers, ritmebox en sequencer leggen de basis voor een pakkende melodielijn. De zang, die niet in alle nummers aanwezig is, neemt een belangrijke plaats in, zoals te doen gebruikelijk bij bands uit het zuiden van de Verenigde Staten.
De produktie van de plaat is vrij vol. Het frequentiespectrum is beperkt, waardoor het moeilijk wordt een helder geluidsbeeld te verkrijgen. De meeste partijen zitten elkaar op frequentie in de weg. De zang is, wanneer aanwezig, in ieder geval sterk naar voren gehaald.
Op de hoes staan twee jongens, naar we mogen aannemen bandleden, in een setting die lijkt op een gedeelte van een industrieterrein. Wat ze daar doen in hun goedkope witte onderbroekjes zal een raadsel blijven. Enigszins betrapt en schuldbewust kijken ze uit hun ogen.
The World We Live In blijkt nogal vlak. De indruk ontstaat door deze plaat dat de wereld bestaat uit sun en surfin' met in de avonduren wat vermeende avant-garde. Dit is een interpretatie die we maar snel zullen vergeten. Voice Farm zal ons daarbij nauwelijks hinderen.
Gerard J. Walhof

DIE KRUPPS

Volle Kraft voraus! (WEA) Elpee

Vanaf hun debuutplaat Stahlwerksynfonie tot aan hun nieuwste elpee heeft Die Krupps enkele ingrijpende metamorfoses ondergaan. *Stahlwerksynfonie* was nog ruw en experimenteel, maar wel een beetje mager. De opvolger, de 12 inch single *Wahre Arbeit, wahrer Lohn*, was daarentegen heel opvallend: een smerig sequencerloopje en drukke percussie met als hoogtepunt de lange dub op de flipside.
Het roer ging daarna nog verder om: Ralf Dörper, de man van de percussie, werd gewipt en Tina Schnekenburger kwam erbij. Een onverstandige ruil. Op het Vinylfeest van 20 februari van dit jaar leek Die Krupps qua muziek en qua podiumpresentatie verdacht veel op een wat experimentelere kopie van DAF. En dat spreken ze zelf juist zo tegen: 'We lijken niet op DAF en als dat wel zo is dan verdwijnt dat op de volgende plaat, want we gebruiken nu geen drummer meer maar alleen ritme-apparaten', valt er in Vinyl 11 te lezen. Net of die drummer er in zijn eentje voor zorgde, dat ze op DAF leken.
Op Volle Kraft voraus! worden we zelfs nog meer geconfronteerd met het typische DAF-geluid. Daar zorgen de seqencerloopjes en de chantende zang van Jürgen Engler, de belangrijkste man van de groep, wel voor. Juist die percussie samen met de elektronische ritmes gaven Die Krupps een tamelijk eigen gezicht. Op deze plaat is de percussie echter teruggebracht tot het af en toe accentueren van de ritmeapparaten in plaats van een gevecht met die machines.
Een ander punt, dat tegenvalt is de produktie. De plaat klinkt zeer gepolijst en glad. De elektronische ritmes zijn keurig en nergens overdadig opgenomen, de zang is helder en duidelijk en de effecten van onder andere de Stahlofon zijn beschaafd ingedubd. Alle spanning is weg en de nummers gaan een beetje op elkaar lijken. Dat komt vooral schrijnend aan het licht bij de totaal overbodige re-make van Wahre Arbeit, wahrer Lohn.
Toch is deze plaat niet écht slecht. Als men niet al te hoge eisen stelt is het gewoon een aardige pretentieloze dansplaat. Maar wie hoor ik daar zeggen, dat er daar al genoeg van zijn?
Brian Dommisse

THE PROPHETS

Wallenberg/Budapest 45 (Hypothetical Records) 12 Inch

Over de Engelse Prophets is eigenlijk niets bekend. Hun eerste, moeilijk te krijgen, single *Back to the burner* kwam vorig jaar uit. Opmerkelijk was de achterkant, *Back to Russia*, waar slechts een opsomming van namen van Russische spoorwegstations op te horen viel.
Ook op hun tweede plaat is de blik weer naar het oosten gericht. *Budapest 45* heet de instrumentale b-kant. Donkere synthesizer- en regelmatige percussieklanken geven het nummer een hoeveelheid spanning mee, die je van het begin tot eind in de ban houdt. Ondanks de terugkerende thema's wordt de muziek door deze gespannen sfeer geheel niet monotoon. Dezelfde ingrediënten zitten in *Wallenberg* verwerkt.
De sfeer van de hele plaat heeft te maken met zaken als spionnen, documenten, (koude)oorlog en Oost-Europa. De monotone stem die ons hieromtrent mededelingen doet lijkt regelrecht uit de gebruikte synthesizers te komen. Het beeld dat je hierbij voor ogen zou kunnen komen is dat van een vijftiger jaren (zwart-wit!) spionagefilm. Kortom, spanning achter het IJzeren Gordijn, remember Russia?
Oscar Smit

RECENSIES NIEUW UIT

RIUICHI SAKAMOTO

Left Handed Dream (Plexus) Elpee

Riuichi Sakamoto, toetsenist bij YMO, kennen we als een veelzijdige figuur uit de Japanse rockwereld. Hij werkte mee aan 'Tin Drum' van Japan, produceerde Japanse bands en speelde mee op platen van o.a. Phew, Akiko Jano (binnenkort ook op Plexus) en Logic. Op zijn vorige solowerk, *B-2 Unit,* liet hij geluidscollages horen, die blijk gaven van vakmanschap en originaliteit. Zijn kenmerk was een opstapeling van synthesizerklanken, gemengd met andere effecten. Zware, dreigende klankbeelden. Als we dan ook nog Adrian Belew, bekend van zijn scheurende gitaarpartijen bij Talking Heads en King Crimson, op de hoes van zijn nieuwe elpee zien staan, valt er veel spektakel te verwachten. Niets is echter minder waar.

Sakamoto heeft op *Left Handed Dream* de complexe geluidslagen ingeruild voor doorzichtige, enigszins luchtige, klankbeelden. Ook is op deze plaat zijn oriëntaalse afkomst nadrukkelijk aanwezig. Een aantal nummers hebben Japanse titels en staan ook in dat lettertype op de hoes vermeld. Oosterse melodieën en akoestische (percussie)instrumenten worden vergezeld door fantasievolle elektronica. De plaat is dan ook veel rustiger geworden dan zijn voorganger. Sakamoto probeert alle invloeden te versmelten tot een evenwichtige klankspectrum. Zonder meer een nobel streven, maar helaas slaagt hij er op sommige momenten niet in. Veel Oosterse melodieën worden in mijn oren teveel naar de voorgrond geschoven en beginnen dan snel te vervelen. Samen met de elektronische begeleiding kan het dan ineens goedkoop en kitschachtig gaan klinken.

Gelukkig is dit niet overal het geval. Als Sakamoto herhalende thema's gebruikt als ondergrond en daar overheen zijn geraffineerde gevoel voor elektronica en de dosering ervan laat spelen, is het resultaat werkelijk fantastisch en lijkt hij zonder moeite alles samen te kunnen voegen, zonder dat helderheid en rust verloren gaan. Luister maar naar *Tell 'em to me,* het eerste nummer van kant twee. Rollende percussie (marimba), verward maar ingetongen gitaarwerk van Belew, sfeervolle, geheimzinnige zangmelodieën, het kan niet op. Ook het instrumentale *Slat Dance* is zeer boeiend. De basis wordt gevormd door trage, constante klanken, waaroverheen wegdrijvende geluiden en allerlei effecten hun uitwerking niet missen. Wederom zeer sfeervol en doordacht.

Sakamoto staat overal voor open en draagt het graag allemaal uit. Hoewel hij hier niet altijd in slaagt, geeft hij toch blijk van een letterlijk en figuurlijk, heldere blik op de materie en lijken de verschillen tussen de oriënt en ons westen soms ongemerkt te verdwijnen. En Sakamoto, hij zocht verder. . .

Dick Rijken

KID MONTANA

Statistics mean nothing when you get on the wrong plane (New Dance) 12 inch

Kid Montana heeft een rijk gevuld muzikaal verleden. Hij debuteerde bij de Belgische groepen Digital Dance, General Listening en Polyphonic Size, en vertrok dan met Phil Wauquaire (die ook op deze 12 inch meespeelt) naar Engeland om er de rangen van Fad Gadget en The Silicon Teens te vervoegen.

Kid Montana maakt elektronische muziek. Op dat terrein bestaan verschillende richtingen: kille machinale klankenreeksen of elektronica als aanvulling van een klassiek instrumentenarsenaal, om stevige songs in te kleuren. Net zoals bijvoorbeeld Depeche Mode of de nieuwe Human League situeert Kid Montana zich halfweg tussen deze uitersten. Hij wil duidelijk Hi-Tech muziek maken, en gebruikt daarvoor ritmeboxen, gesynthetiseerde percussie en computertechnieken. Maar zijn hoofdbedoeling is toch het maken van nummers met een aanstekelijk ritme. Een 'new dance' dus. Het verwezenlijken van oude doelstellingen aan de hand van een moderne technologie.

Elektronischer dan Fad Gadget, voller en krachtiger dan Silicon Teens. *Today, The Last Cruise, Armoured Car* en *Passionara* hebben een erg toegankelijke structuur, die wordt opgevuld met intrigerende elektronische effecten. Een belangrijke bijdrage wordt geleverd door Daniël B, de man achter Front 242, die ook hier, net zoals op zijn eigen platen, de studio gebruikt als een volwaardig instrument, wat resulteert in verrassende klankencombinaties, die de muziek van Kid Montana toch een trapje hoger tillen dan wat zijn Britse stijlgenoten produceren. Kid Montana beoogt hetzelfde doel, maar gebruikt zijn middelen op een manier die nadrukkelijker de aandacht trekt.

Jan Landuydt

VONO

Dinner für 2 (SKY) Elpee

Alweer een nieuwe naam uit Duitsland: VONO. Volker Schulze bedient de Jupiter 8 (een muziekcomputer), Norbert Schultze zingt. Het lijkt op DAF zonder drums, alhoewel minder agressief en meer afgewogen.

Alle songs zijn zo simpel gearrangeerd, dat er vrijwel niets meer zou overblijven als er nog een paar noten werden geschrapt. Hierbij vergeleken klinkt Kraftwerk als een massaal orkest. Op uiteenlopende registers van de Jupiter 8 worden melodietjes, danwel fragmenten van melodietjes gespeeld. Ik denk dat geen enkele song de tien verschillende tonen te boven gaat. Er is een aanhoudende baslijn en ja, wat is er eigenlijk nog meer?

Wanneer je zozeer versimpelt moet datgene wat aangeboden wordt wel krachtig, origineel, of spannend genoeg zijn. Dat is niet overal het geval bij VONO. Met name de melodielijnen zijn vaak saai en monotoon. Dat valt extra op wanneer blijkt dat VONO ook anders kan, zoals op het prachtige liedje *Der Zauberer* (lengte: één minuut, 22 seconden). VONO is me over het algemeen net iets te melig, net iets te gemakkelijk succes met een machine. Maar aan de andere kant is waardering voor zo ver doorgevoerde versimpeling ook op z'n plaats. Want hoe leger, hoe minder te verdoezelen. En aan interessantdoenerige mystificatie doet VONO zeker niet.

Doordat er zo weinig noten te horen zijn, komt de zang van Norbert wel volledig tot uiting. Zijn dramatische en soms humoristische expressie komt nu met opzet in de leegte te hangen. Maar ook dat kenden we al van DAF en zelfs nog eerder, van Suicide.

Joost Niemöller

MALARIA

Weisses Wasser (Les Disques Du Crepuscule) 12 Inch

Een gebrek aan techniek is allang geen belemmering meer tot het maken van een goede plaat. Het gaat immers om het idee. Problematisch wordt het als zo'n idee niet zo sterk blijkt te zijn: dan ga je je wel aan technische tekortkomingen ergeren. Dat is goed te merken op kant twee van deze 12-inch van het Berlijnse vijftal Malaria. *Weisser Himmel, Weisses Meer* duurt te lang, en er valt geen grijntje spanning aan te ontlenen. De geringe drumkwaliteiten van Gudrun Gut worden op zo'n moment haast pijnlijk.

Kant één laat gelukkig het tegenovergestelde horen. *Kaltes Klares Wasser* is echt een pracht van een nummer. Het begint met gepingel op een piano waarna een tweetonig loopje op de synthesizer wordt ingezet. Dan volgen een eenvoudig drumritme en basloopje. De eenvoud ten top, maar effectief en mooi. Voeg daarbij de mooie zang van Bettina Köster en je hebt een nummer dat 'af' klinkt.

Erwin Blom

HIRNHEIMER

Fortschritt/Grenze (Marode Records) 7 Inch

De single van de Duitse groep Hirnheimer valt vooral op door de hoes. Op de geheel grijze cover staat niets geschreven. Alle informatie echter is niet leesbaar maar voelbaar; groepsnaam, songtitels en bezetting zijn namelijk in braille aangebracht. Gelukkig wordt er een 'codeboekje' bijgeleverd zodat dit geheimschrift kan worden ontcijferd. Een leuke vingeroefening dus.

Muzikaal gezien valt er ook het een en ander op te merken. Het is muziek zonder ritmebox en de synthesizer houdt zich voortdurend op de achtergrond. Een stevige bas en korte gitaaraanslagen bepalen het geluid. Op *Fort schritt* komt hier nog saxofoonspel bij van zanger en synthesizerspeler Pohl. Dit nummer lijkt instrumentaal, maar na een lang intro met allerlei tempowisselingen begint halverwege toch het vokale gedeelte.

Het is zeker geen single om je blind

いっぷくどうぞ
どーぞどうぞ
いっぷく
ちょっとのあのの

op te staren, mocht je dat toch doen dan komt het hoesje goed van pas.
Oscar Smit

RONALD HEILOO C.S.

A twilight smile (Amphibious A 001) Single
RONALD HEILOO
In times of panic (Amphibious A 002) Single

Van het nog jonge Amsterdamse Amphibiouslabel zijn de eerste twee singles verschenen. Amphibious Records is een project van drie leden van de niet meer bestaande formatie The Young Lions. Tim Benjamin, Ronald Heiloo en Harold Schellinx, want zij zijn het, nemen ook de eerste single voor hun rekening.
De eerste kant, *A twilight smile,* is opgenomen op een eenvoudige tapedeck en verhaalt in sobere bewoordingen over een moment tijdens het opstaan. Een korte confrontatie met de kleine wereld, een dunne, weemoedige glimlach gevat in een zich met regelmatige tussenpozen herhalend thema.
De andere kant, *Nervous smiles and pine-straw,* is door een betere opnamemogelijkheid ruimer gearrangeerd. Naast de, vaak meerstemmig gedeclameerde tekst valt opnieuw de afwezigheid van drums of ritmebox op. Doordat er geen strakke ritmische verdeling in de nummers is aan te treffen, vormen gitaar, bas en andere instrumenten een geluidscollage, elkaar en de zang in effectiviteit soms versterkend, dan weer verzwakkend. Een prachtig geschilderd open haardvuur, de titels in sneeuwvlokken voorbij dwarrelend, vormt de verpakking.
Door een periscoop kijken we naar een zeegroen periscoopmannetje op het hoesje van het tweede singletje *In times of panic* van Ronald Heiloo. De opnamekwaliteit hiervan is beter en dit nummer is door de herkenbaarheid van het eenvoudige ritmische pianothema een moderne hit. Ook is er nog ruimte voor enkele onharmonische gitaartonen, die het geheel bijzonder attractief maken. De achterkant, *Our Choice* maakt gewag van een belangrijke beslissing, die te nemen valt op het moment dat donkere wolken uit het westen komen. Maar de wolken drijven over naar het oosten. Het enige nummer met een sober, doorlopend ritme. Amphibious is in meer dan één opzicht een voortzetting van The Young Lions. Vele prettig onconventionele produkten staan ons nog te wachten, voorspoed en tegenslag in muzikale vorm.
Gerard J. Walhof

ORCHESTRE ROUGE

Soon come violence/ Kazettlers zeks (RCA) 7 Inch

Orchestre Rouge is een van de nieuwe bands in Frankrijk. Vorig jaar werden ze aldaar bekend als politiek getinte band. Nu pas is hun eerste single uit, gestoken in een rode hoes (hiermee kleur bekennende). De band heeft een Amerikaanse zanger, Theo Hakola, die voor de teksten zorgt.
Hoewel de opnamen in Frankrijk plaatsvonden is de single door Martin Hannett in Manchester gemixed. Zijn hand is vooral te horen in *Soon come violence*. De gitaren en bas creëren hier een sfeer van lichte doem, die je het aankomende geweld al doet aanvoelen.
Kazettlers Zeks, over nog steeds bestaande concentratiekamp-situaties, daarentegen doet sterk aan The Clash denken, vooral met marsachtige karakter van de muziek en de manier van zingen.
Door de buitenlandse inbreng van Martin Hannett en de zanger ligt het peil van de plaat al direct iets hoger dan de gemiddelde Franse productie en kan zeker wedijveren met de betere Engelse singles.
Oscar Smit

ETAT BRUT

Emissions OI (Etat Brut Products)
Etat Brut/Danny Devos Machines/4 sept (Etat Brut Products) Cassettes

Twee cassettes uit België, die vergezeld gaan van zeer verzorgd informatiemateriaal met sinistere fotocollages en obscure stukken tekst. Het wekt allemaal een zeer naargeestige indruk. Hebben we hier wellicht met een soort (ik durf het bijna niet te zeggen) doemmuziek te maken?
Inderdaad, Etat Brut confronteert ons met donkere industriële klanken. Je kent het wel, een eentonige elektronische dreun, gierende en piepende machinegeluiden, vreemde stemmen en bandmanipulaties. Het valt wel te vergelijken met bepaalde platen van Throbbing Gristle of met dubieuze groepen als Nurse With Wound en Whitehouse. Etat Brut lijkt er vanuit te gaan, dat de harde vervormde klanken een zekere spanning bij de luisteraar opwekken; het tegendeel wordt echter bereikt, al na één nummer verslapt de aandacht en wordt het stierlijk vervelend.
Ook Danny Devos, die op één van de cassettes een kantje vult, ontkomt niet aan dat lot. In plaats van de chaotische machinegeluiden zingt hij bij de elektronische dreun, maar ook bij hem is saaiheid troef.
Bijna geen enkele groep is in zijn experimentele fase interessant genoeg voor anderen, die niet op de één of andere manier bij de groep betrokken zijn. Natuurlijk zijn er wel tegenvoorbeelden op deze stelling te vinden, maar het gaat toch over het algemeen op. De buitenstaander is slechts geïnteresseerd in het resultaat van die experimentele fase. Om die reden zijn deze twee cassettes eigenlijk overbodig.
Brian Dommisse

FOCUS
SHOWEQUIPMENT
HENK VAN DER LELY
02907/6655
PIET MEEKEL
02907/6955
VERKOOP- EN VERHUUR VAN LICHT- EN GELUIDSAPPARATUUR

HOEVEEL WELTSCHMERZ MAAKT EEN AVOND ECHT LEUK?

café

WELTSCHMERZ

open 20.00–2.00 uur lindengracht 62 amsterdam 020 250112

H.B. foto Rolf Koot

HADDOCK RECORDS
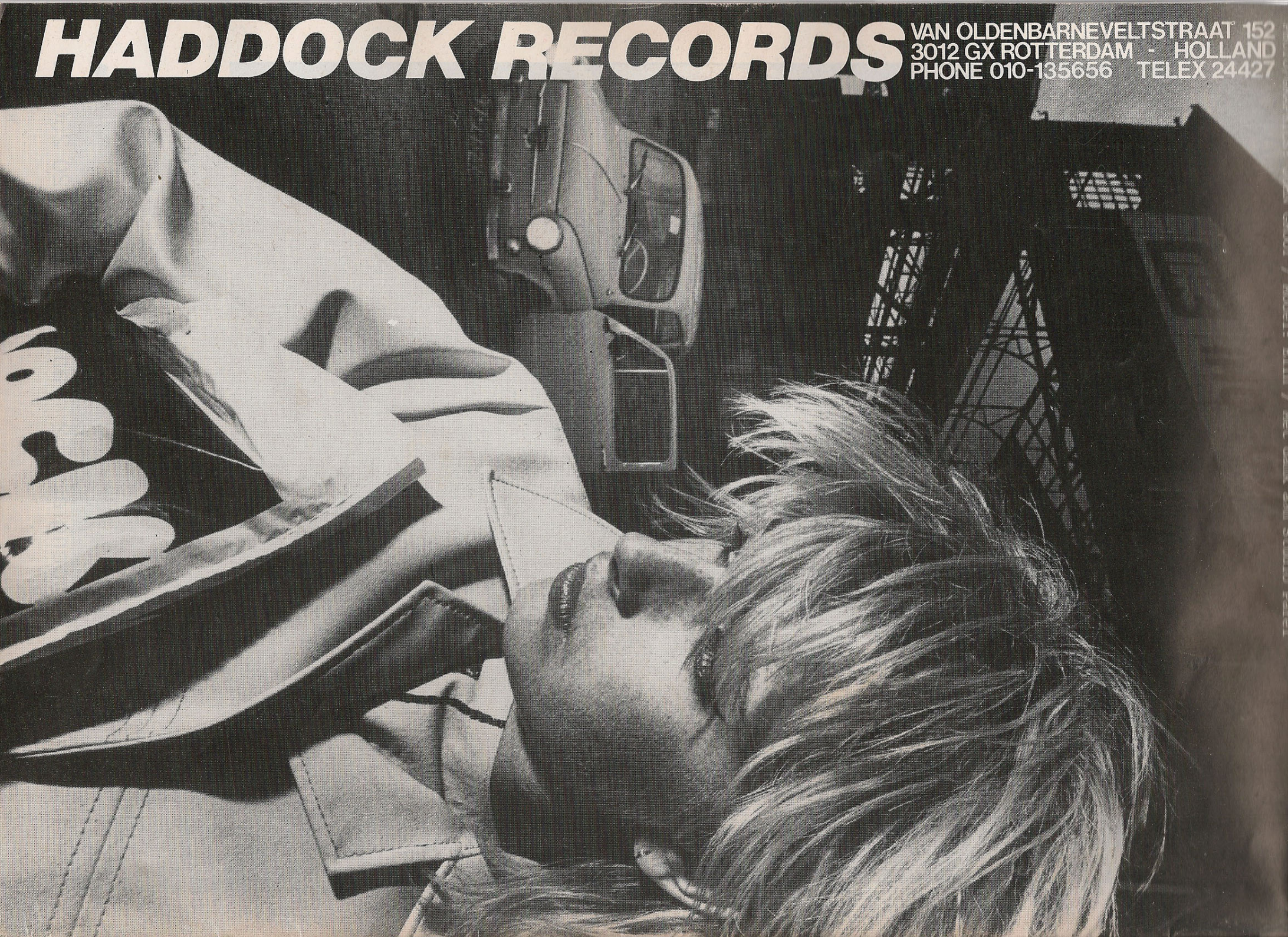
VAN OLDENBARNEVELTSTRAAT 152
3012 GX ROTTERDAM - HOLLAND
PHONE 010-135656 TELEX 24427